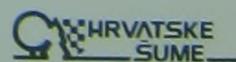

Poslovno izvješće 2000.

Toliko toga stoji pred nama možda i teže i većeg od onoga što smo već učinili i postigli.
Zato okrenimo list i otvorimo stranicu novom vremenu.

Poslovno izvješće za 2000. godinu

1. Proslov	5
2. Direktorovo izvješće	7
3. Upravni odbor	11
4. Resursi "Hrvatskih šuma"	17
4.1. Osnutak i ustroj "Hrvatskih šuma"	17
4.2. Radnici i troškovi osoblja	20
4.3. Informatički sustav	24
4.4. Interna kontrola i revizija	26
4.5. Znanstvenoistraživački rad	27
4.6. Investicije	28
4.7. Šumske prometnice i otvorenost šuma	30
4.8. Šume i šumsko zemljište	32
5. Gospodarenje šumama	43
5.1. Uređivanje šuma	43
5.2. Uzgajanje šuma	44
5.3. Vrijednost financiranja biološke reprodukcije	45
5.4. Proizvodnja sadnica i sjemenarstvo	49
5.5. Proizvodnja drvnih sortimenata	51
5.6. Prodaja drvnih sortimenata	56
5.7. Lovstvo	60
6. Zaštita šuma i ekologija	63
7. Likvidnost	67
7.1. Prosječno stanje novčanih sredstava na žiroračunima	67
7.2. Novčani tok	68
7.3. Stupanj zaduženosti	69
7.4. Pregled kreditne zaduženosti	69
8. Financijska izvješća	71
8.1. Bilanca	71
8.2. Račun dobiti i gubitka	72
9. Neovisno mišljenje revizora i financijski izvještaji za godinu koja je završila 31. prosinca 2000.	75

4

5

Predsjednik Upravnoga odbora
mr.sc. Božidar Pankretić

A handwritten signature in black ink, which appears to be 'Božidar Pankretić', written in a cursive style.

rvatske šume", p.o. Zagreb, javno su poduzeće koje je osnovano Odlukom Sabora Republike Hrvatske 5. listopada 1990. i koje je počelo raditi 1. siječnja 1991. godine temeljem Zakona o šumama. Tim su Zakonom šume i šumsko zemljište Republike Hrvatske definirane kao jedno šumsko područje na kojemu šumama u državnom vlasništvu gospodari jedan gospodarski subjekt, tj. "Hrvatske šume", p.o. Zagreb. Osnovni zadatak toga poduzeća je gospodarenje šumama i šumskim zemljištima u Republici Hrvatskoj, s tim da se osigura jednostavna i proširena reprodukcija šuma u državnom vlasništvu koje su obuhvaćene jedinstvenim gospodarskim područjem. Osnovane kao javno poduzeće, "Hrvatske šume" su gospodarski subjekt čiji je cilj uspješno gospodarenje šumama i šumskim zemljištima i istodobno uspješno ekonomsko poslovanje. Drugim riječima, Poduzeće prihodima koje ostvaruje prodajom drvnih sortimenata osigurava sredstva za ulaganje u uzgoj, zaštitu i uređivanje šuma radi potrajnoga gospodarenja šumama, pokriva svoje rashode i svoje poslovanje samostalno financira.

U proteklom razdoblju [1997. i 1998.] radi racionalizacije i tržišnijega poslovanja izdvajanjem iz sastava Poduzeća dijela imovine i zaposlenika osnovano je 18 društava s ograničenom odgovornošću. Budući da se poslovanjem osnovnih društava u dvije do tri godine rada nisu ostvarili ciljevi zbog kojih su osnovana, Upravni odbor "Hrvatskih šuma", p.o. Zagreb, 2. svibnja 2000. godine donosi odluku o prestanku 14 trgovačkih društava i o provođenju likvidacijskoga postupka, s ciljem da se provedbom likvidacijskoga postupka navedena društva, odnosno imovina i radnici inkorporiraju u sastav vlasnika i osnivača "Hrvatskih šuma", p.o. Zagreb. Za ostala četiri društva s ograničenom odgovornošću nisu donesene takve odluke jer ona nisu iz temeljne šumarske djelatnosti Poduzeća.

Istodobno na tržišnim načelima stvoreno partnerstvo s hrvatskom drvnom industrijom također je objektivno u funkciji sanacije, jer se zbog još nekonsolidirane drvne industrije jednim dijelom priznaju i netržišni principi poslovanja.

Hrvatsko šumarstvo u 21. stoljeću mora i spremno je preuzeti sve obveze i odgovornosti koje izlaze iz zadaća zaštite prirode i održivoga razvoja u gospodarenju prirodnim šumskim ekosustavima Hrvatske.

Taj integralni pristup u sebi nosi obvezu multidisciplinarnoga pristupa pri programiranju, racionalnomu i održivomu gospodarenju s biljnim, životinjskim svijetom, prirodnim staništima i općim dobrima šumskih ekosustava Hrvatske.

Preoblikovanjem Poduzeća u trgovačko društvo, restrukturiranjem, privatizacijom dijela djelatnosti koja nema izravan utjecaj na gospodarenje šumama, mora se proširiti asortiman proizvoda i usluga šume, uposliti mlade stručnjake raznih struka, omogućiti trajna edukacija, otvaranje novih radnih mjesta, stabilizirati troškove poslovanja, povećati prihode, primanja i profitabilnost poslovanja Poduzeća.

Sada "Hrvatskim šumama", p.o. Zagreb, slijedi proces preoblikovanja iz javnoga u trgovačko društvo, tj. restrukturiranje. Pripreme poslove Upravni odbor i Poduzeće vode i obavljaju planski pod vodstvom i u koordinaciji s Ministarstvom poljoprivrede i šumarstva. Upravni je odbor utvrdio strateške odrednice restrukturiranja u skladu sa zaključcima Vlade Republike Hrvatske od 21. prosinca 2000. godine na temelju kojih će se odvijati sljedeće faze u procesu restrukturiranja, angažirat će se i izabrana inozemna konzultantska tvrtka, ali će glavninu pripremnih poslova, projektiranja i provođenja obaviti naši stručnjaci, koristeći se spoznajama razvijenih srednjoeuropskih zemalja.

Znamo kamo treba ići, znamo što treba činiti. Na tom nužnom putu promjena bit će prisutna i pomoć Ministarstva poljoprivrede i šumarstva, Vlade Republike Hrvatske i Hrvatskoga sabora.

Direktor
Željko Ledinski, dipl. ing. šum.

Željko Ledinski

P

osebna mi je čast i zadovoljstvo predstaviti poslovne rezultate "Hrvatskih šuma", p.o. Zagreb, u 2000. godini. Potrebno je istaknuti da je na ostvarene rezultate djelovalo gospodarsko-političko okruženje i zatečeno stanje u poslovanju Poduzeća, kao i činjenica da se upravljanje i rukovođenje Poduzećem mijenjalo u toku poslovne godine.

Opća makroekonomska i društveno-politička kretanja

Parlamentarni i predsjednički izbori od 3. siječnja rezultirali su povoljnijim političkim i gospodarskim položajem Hrvatske u međunarodnim krugovima, ulaskom Hrvatske u članstvo Svjetske trgovinske organizacije - WTO, početkom pregovora o stabilnosti i približavanju Europskoj uniji, te potpisivanja Sporazuma s Međunarodnim monetarnim fondom. Rast hrvatskoga gospodarstva, mjeren BDP-om, kretao se krajem 2000. godine na razini od 3,8 %, i to većinom kao rezultat uspješne turističke sezone, te rasta izvoza i usluga. Smanjenje deficita u platnoj bilanci 2000. godine utjecalo je na stabilnost kune prema euru. U odnosu na prosinac 1999. kuna je nominalno aprecirala prema euru za 1,06 %, dok je inflacija mjerena rastom cijena namalo iznosila 6,2 %.

Promjene u upravljanju i rukovođenju "Hrvatskih šuma", p.o. Zagreb

Dužnost direktora Poduzeća preuzeo sam temeljem odluke Vlade Republike Hrvatske od 15. ožujka 2000. godine, nakon čega je 14. travnja Vlada imenovala i 6 novih članova Upravnoga odbora, a tri su člana birana iz redova radnika jer je bivšim članovima istekao mandat.

Polazne osnove pri preuzimanju rukovođenja i upravljanja Poduzećem

Iako je i za Upravni odbor, i za rukovodstvo Poduzeća otežavajuća okolnost bila preuzimanje upravljanja i rukovođenja Poduzeća tijekom poslovne godine, olakšavajuće su okolnosti bile sljedeće:

1. Pomak koji je u poslovanju Poduzeća proteklih godina napravila bivša upravljačka i rukovodeća struktura, ocijenili smo kao pozitivan predznak za buduće odnose koji će vladati u Poduzeću. Naime, godišnji obračun za 1999. godinu nakon pokrića gubitka 18 društava s ograničenom odgovornošću iskazao je dobit od 12 mil. kuna u odnosu na 1998. godinu, kada je iskazani gubitak iznosio oko 250 mil. kuna.

2. Realna procjena da će svi radnici korektnim odnosom podržati provedbu nove poslovne politike Poduzeća, promjene u rukovodećem timu i nadolazeće preoblikovanje Poduzeća u trgovačko društvo. Međutim, unatoč zatečenim pozitivnim trendovima u poslovanju i investicijskom razvoju, zatičenjem Poduzeće s postojećim kratkoročnim i dugoročnim zaduženjima u ukupnom iznosu od 118 996 tis. kn, te dugogodišnjim neurednostima u naplati doprinosa za općekorisne funkcije šuma (OKFŠ) zbog prestanka funkcioniranja ZAP-a.

Uz veliki angažman i na teret troškova Poduzeća tijekom godine naplata s te osnove povećana je u 2000. godini za približno 65 mil. kuna.

Ipak je najveći problem bilo postojanje 18 društava s ograničenom odgovornošću, koja su ostvarivala velike gubitke, odnosno koja nisu ostvarila ciljeve zbog kojih su osnovana te je Upravni odbor na 2. sjednici donio odluku o prestanku rada 14 d.o.o. i o provođenju postupka likvidacije, dok su ostala 4 d.o.o., koja nisu iz šumarske djelatnosti, ostala i dalje u funkciji.

Preuzimanje rukovođenja i upravljanja JP "Hrvatske šume" velika je odgovornost jer su postignuta ostvarenja vrlo bitna za gospodarstvo Republike Hrvatske s obzirom na to da je Poduzeću povjerenjeno na gospodarenje gotovo 2 milijuna hektara šuma i šumskoga zemljišta koja čine 34,5 % površine Republike Hrvatske i 81 % svih šuma u Hrvatskoj. Prema Šumskogospodarskoj osnovi područja "Hrvatske šume" gospodare s 245 tisuća hektara šuma i šumskih zemljišta unutar parkova prirode, od čega su 82 % gospodarske šume, te 88 839 ha zaštitnih šuma.

Za prvo razdoblje 1996-2005. godine propisani etat pokazuje da se može sjeći 49,3 mil. m³. Sječa doseže 4,2 mil. m³ drva. Osim toga tu su i velika lovna područja i turistički kapaciteti i dr.

Te prirodne gospodarske resurse prate i ljudski resursi, tj. kolektiv u kojemu od 9991 zaposlena radnika samo 13,9 % radi u administraciji, u kojemu rade 3 doktora znanosti, 55 magistara znanosti, 1110 diplomiranih inženjera, 1871 šumarski tehničar i 2124 sjekača, organiziranih u 16 uprava šuma, 170 šumarija, 16 radnih jedinica u približno 700 gospodarskih jedinica. Uz vrijednost poslovnih sredstava (bez šuma) od 2,1 milijardu kuna, te jaku informatičku opremljenost obavezuju rukovodstvo i upravljačku strukturu i u razvojnom i u gospodarsko-financijskom smislu.

Temeljni ciljevi poslovanja u 2000. godini

Da bi poslovanje i daljnji razvoj Poduzeća bili uspješni, Upravni odbor na prijedlog direktora utvrđuje temeljne ciljeve za 2000. godinu, a to su:

1. ekonomično poslovanje Poduzeća kojim se osiguravaju sredstva za radove biološke reprodukcije šuma, povećanja tehnološke osnove poslovanja i porasta realnih plaća radnika u skladu s poslovnim rezultatima, odnosno
2. izvršenje obveza u gospodarenju šumama uz davanje posebne pozornosti radovima na sanaciji šuma,
3. nastavak aktivne politike investiranja uz održavanje financijske stabilnosti i likvidnosti,
4. poslovanje Poduzeća kao gospodarskoga subjekta koji treba poslovati uspješno tako da svojim prihodima ostvari dobit i izdvoji dio dobiti u Državni proračun prema Odluci Vlade Republike Hrvatske.

Ostvarenje postavljenih ciljeva poslovne politike u 2000. godini

Ako se usporede neki osnovni prirodni i financijski pokazatelji, dobiva se sljedeća slika uspješnosti poslovanja:

- Drvna zaliha 31. 12. 2000. godine povećava se i iznosi oko 300 mil. m³, što je rezultat dobrog gospodarenja šumama, tj. trajne politike uređivanja šuma, visoke zastupljenosti proreda u jednodobnim šumama, uzgoja šuma, te racionalnoga održavanja omjera volumnoga prirasta u petogodišnjem razdoblju od 40,6 mil. m³ i ostvarene sječe od 19,8 mil. m³.
- Radovi na jednostavnoj biološkoj reprodukciji šuma [JBRŠ] obavljani su upravo u 2000. godini u najvećem iznosu od 311 771 tis. kuna, što je 2,5 % više nego u 1999. godini.
- Radovi na proširenoj biološkoj reprodukciji [PBRŠ] također su obavljani u najvećem iznosu od 138 116 tis. kuna u 2000. godini, što je 17,5 % više u odnosu na 1999. godinu.
- Sredstva za radove na JBRŠ i PBRŠ Poduzeće je osiguralo izdvajanjem iz prihoda od prodanih drvnih sortimenata [članak 68. Zakona o šumama - ZOŠ], i to za JBRŠ po stopama: 20,2 % za jednodobne šume, 15,0 % za preborne šume, te 15,0 % za krške šume, a za radove na PBRŠ 3 %. Ostali dio financiran je iz sredstava općekorisnih funkcija [OKFŠ, čl. 70 ZOŠ-a] i nešto po osnovi čl. 58. ZOŠ-a.
- Sječa drvne bruto mase doseže 4,4 mil. m³, a proizvodnja drvnih sortimenata najveća je također u 2000. godini u iznosu od 3 590 tis. m³, što je 0,6 % više od plana ili 12,1 % više od 1999. godine. Od toga se na oblovinu [trupce] odnosi 1 832 tis. m³ ili 5,8 % više nego u 1999. godini.
- U sječi i izradi porastao je udio vlastite režije Poduzeća sa 64 % u 1999. godini na 70 % ukupnih radova u 2000, što je rezultat bolje organizacije i uporabe radne snage i sredstava rada u Poduzeću.
- U privlačenju/izvlačenju je za 233 tis. m³ izvedeno više radova u vlastitoj režiji nego prethodne godine. Sječa je također ostvarena u najvećoj količini u 2000. godini i iznosi 2 941 tis. m³.
- Ukupne zalihe drvnih sortimenata iznose 31. 12. 2000. godine 430 548 m³, što je za 6,8 % više nego u 1999. godini.

Poslovni rezultati u 2000. godini potvrđuju da je Poduzeće u svim segmentima poslovanja ostvarilo ciljeve postavljene poslovnom politikom. Isto tako u promatranom petogodišnjem razdoblju od 1996. do 2000. godine vidljiv je pozitivan trend rasta po osnovi svih razmatranih pokazatelja, od čega su, nakon stagnacije sredinom razdoblja, najuspješniji pokazatelji ostvareni upravo u 2000. godini.

- Ukupna prodaja drvnih sortimenata također je najveća u 2000. godini i iznosi 3 554 tis. m³, što je 9,7 % više nego u 1999. godini i 3,9 % više od plana. Vrijednosno prodaja je ostvarena u iznosu od 1 107 092 tis. kuna, što je 9,1 % više nego u 1999. godini.
- Po strukturi količinske prodaje raste udio prodaje drvnoj finalnoj industriji i drvnoj industriji od posebne državne skrbi na ugovor do 5 godina s rokom plaćanja do 60 dana, a to je 83,7 % od ukupne prodaje.
- Prodaja nadmetanjem na domaćem tržištu sudjeluje samo s 4,3 %. Izvoz nadmetanjem sudjeluje s 12 %, i to samo za sortimente za koje domaća industrija nema interesa ili mogućnosti prerade. U strukturi prodaje trupaca ti su odnosi još više u korist drvne industrije, a tom se prodajom postiže cijena u iznosu od 477 kn/m³, a u izvozu od 986 kn/m³.
- "Hrvatske šume", p.o. Zagreb, tako značajno pridonose ozdravljenju drvne industrije te joj olakšavaju poslovanje i prilagodbu u prvim godinama ulaska Hrvatske u WTO. Poduzeće svojom realizacijom sudjeluje u sanaciji za sada još nekonsolidirane drvne industrije na ovaj način:
 - prodajom na petogodišnji ugovor s odgodom plaćanja 60 dana, što iznosi 83,7% od ukupne prodaje,
 - prodajom do 50 % nižom cijenom od cijene koja se postiže tržišnim nadmetanjem, čime se bitno djeluje na smanjenje rashoda drvne industrije,
 - iznosom nenaplaćenih potraživanja od 298 778 tis. kuna ili 27 % ukupne realizacije, te stalnim cijenama koje su cjenikom iz 1997. godine, odlukom Ministarstva gospodarstva, ostale do danas nepromijenjene,
 - raznim oblicima počeka ili reprograma dospjelih obveza i nenaplaćenih potraživanja od prodaje drva i s osnova OKFŠ-a,
- Svi ti elementi zajedno djeluju na smanjenje rashoda drvne industrije i pomoć su u njezinoj likvidnosti, ali se teret rashoda i utjecaja na likvidnost i porast kratkoročne zaduženosti prenosi na "Hrvatske šume", p.o. Zagreb.
- Započeti investicijski iskorak u 1999. godini u iznosu od 111 263 tis. kuna, osobito u sektor tehnologije i opreme, šumske prometnice i građevinske objekte iznosom od 109 740 tis. kuna ili 6,3% prihoda nastavio se i u 2000. godini. U tome su vlastita sredstva sudjelovala s 50 420 tis. kuna, a dugoročni krediti s 36 200 tis. kuna.
- Ulaganjem u šumske prometnice donjega stroja u petogodišnjem razdoblju izgrađeno je 714,14 km, od čega u 2000. godini 459,91 km, a gornjega stroja izgrađeno je 2 001,86 km, od čega u 2000. godini 1 356,92 km. Rezultat te izgradnje je porast otvorenosti šuma šumskim prometnicama od 7,08 m/ha u 1996. godini na 7,59 m/ha u 2000. godini.
- Likvidnost je bila stabilna s prosječnim stanjem na računima Poduzeća u iznosu od 17 386 tis. kuna. Kreditna zaduženost zadržana je na razini stanja 1999. godini, tj. 77 033 tis. kuna dugoročnih kredita i oko 42 000 tis. kuna kratkoročnih kredita. U odnosu na prag zaduženosti od 50% sa stopom zaduženosti od 29 % [odnos imovine - bez šuma i ukupnih obveza] pokazuje da Poduzeće nije prezaduženo. Zbog privremena raskoraka u priljevu i odljevu Poduzeće je 2000. godini u prosjeku koristilo samo 8,5 mil. kuna kratkoročnih kredita.
- Na dan 31. 12. 2000. godine u Poduzeću je zaposlen 9991 radnik. Bruto plaće porasle su za 17 % u odnosu na prethodnu godinu, i to kao rezultat porasta vrijednosti obračunskoga boda na zahtjev sindikata i potpisanoga kolektivnoga ugovora u interesu socijalnoga mira za 7,7 %, promjene u primjeni poreznoga propisa kada se u prvom polugodištu terenski dodatak tretirao kao plaća za 5,8 % te angažiranja sezonske radne snage zbog povećanih radova u biloškoj reprodukciji za 3,5 %. Prosječne bruto plaće iznosile su 5 228 kuna, a neto plaće 3 775 kuna. Taj rast plaća manji je od rasta prosječnih bruto i neto plaća u Republici Hrvatskoj.
- Za radove na zaštiti šuma uloženo je 73 103 tis. kuna, te za vatrogasne zajednice izdvojeno je 5% od uplaćenih sredstava za općekorisne funkcije šuma [OKFŠ] ili oko 7 000 tis. kuna. Unatoč tako opsežnim ulaganjima u zaštitu šuma od požara, zbog izuzetno povoljnih uvjeta za nastajanje i širenje požara te zbog drugih razloga u protekloj godini pojavilo se 706 požara kojima je opožaren 68 171 ha šume i šumskoga zemljišta. Šteta nastala zbog požara, uključujući i sredstva za općekorisne funkcije, iznosila je 2 777 322 tis. kuna, dok je u 1999. godini iznosila samo 106 557 tis. kuna. Otkada se prate požari u Republici Hrvatskoj 2000. godina bila je godina s najvećim brojem požara, opožarenih površina i materijalnom štetom.

- Financijska izvješća iskazuju da bilanca Poduzeća 31. 12. 2000. godine iznosi 23 674 052 tis. kuna. Ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 1 749 610 tis. kuna i u odnosu na proteklu godinu povećani su za 11 %. I dok su outputi putem stalnih cijena od 1997. godine za glavni prihod od prodaje drvnih sortimenata pod ograničenjem, a prihod je i usto ostvario porast od 9,1 %, na rast troškova inputa nije se moglo bitno utjecati. Ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 1 738 886 tis. kuna ili 13 % više u odnosu na proteklu godinu. Na porast rashoda najviše je djelovao rast materijalnih troškova, obavezna izdvajanja za šumski doprinos od 2,5 % od ostvarenih prihoda prodajom drva u ukupnom iznosu od približno 25 000 tis. kuna, kao i izdvajanje za vodoprivrednu naknadu u iznosu od 22 475 507,32 kn. Nakon pokrića svih rashoda ostvarena je dobit u iznosu od 10 724 tis. kuna, od čega je u skladu s odlukom Vlade Republike Hrvatske u državni proračun uplaćen iznos od 10 000 tis. kuna.
Revizorsko mišljenje neovsine revizorske tvrtke Deloitte Touche s izvješćima daje se u prilogu.

Zaključna riječ

Budući da će se "Hrvatske šume" restrukturirati i preoblikovati iz javnoga poduzeća u trgovačko društvo, Upravni je odbor i menadžment Poduzeća započeo već u 2000. godini s pripremama za restrukturiranje radi poboljšanja djelatnosti poslovanja. U sklopu toga ostvareni su brojni susreti s predstavnicima poduzeća iz drugih zemalja. Svi su zaposleni radnici upoznati anketiranjem i intranetskim obavješćivanjem s poslovima koji su u tijeku. Rasprave s temom restrukturiranja i metodološki obrađeni rezultati ankete zaposlenih predstavljeni su vodstvu Poduzeća i stručnoj javnosti te su višekratno obrađeni na kolegijima Poduzeća i u Hrvatskom šumarskom društvu. Svi se poslovi vode i obavljaju planski i u koordinaciji s Ministarstvom poljoprivrede i šumarstva, a u skladu sa zaključcima Vlade Republike Hrvatske i upoznavanjem kolektiva sa svim vođenim akcijama.

Ovim sam izvješćem istaknuo pozitivne rezultate i trendove ostvarene u 2000. godini koji su ostvareni ponajprije zalaganjem zaposlenih u uvjetima socijalne stabilnosti osigurane uz razumijevajuću suradnju sa sindikatima, na čemu im svima zahvaljujem.

Ovim izvješćem namjeravamo užu i širu gospodarsku i političku javnost, kolektiv i inozemne partnere upoznati s poslovanjem i ostvarenim rezultatima poslovanja u 2000. godini, kako bismo sukladno tomu mogli ocijeniti uspješnost upravljanja Upravnoga odbora i menadžmenta Javnim poduzećem "Hrvatske šume". Njima izričem zahvalu za potporu u nastojanju da povjereno poduzeće ostvari istodobno dva osnovna cilja: uspješno gospodarenje šumama i šumskim zemljištem i ekonomski uspješno poslovanje.

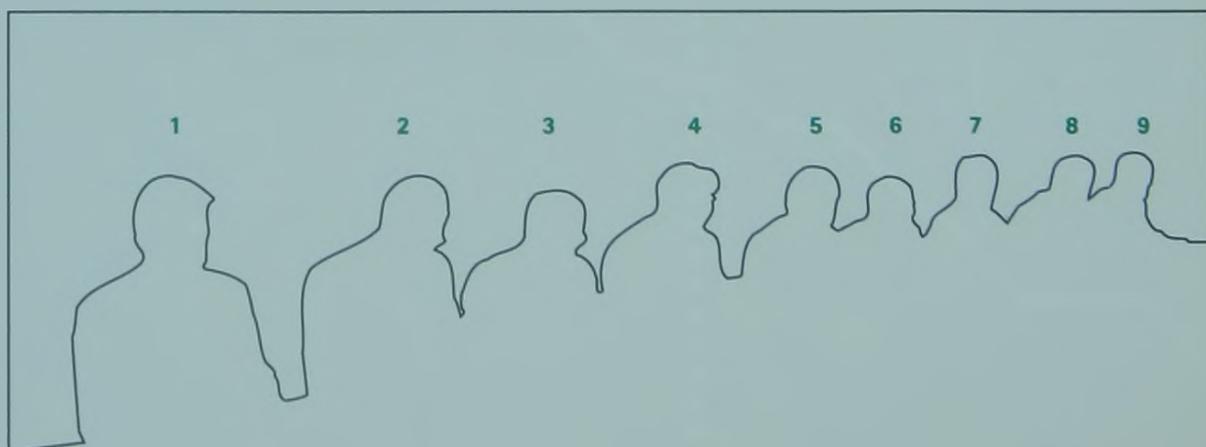
3. Upravni odbor

U

2000. godini Upravni odbor "Hrvatskih šuma", p.o. Zagreb, održao je osam sjednica. Početkom godine Upravni odbor činili su Ivica Gaži, dipl.ing.agr. [predsjednik], dr.sc. Joso Vukelić [zamjenik predsjednika], dr.sc. Joso Gračan, Ivan Ištok, Robert Laginja, Mijo Jukić [članovi imenovani rješenjem Vlade Republike Hrvatske], Đuro Kauzlarić, Antun Sabo i Andrija Štefančić [članovi birani iz reda radnika Poduzeća].

Vlada Republike Hrvatske rješenjem od 20. travnja 2000. godine imenovala je nove članove Upravnoga odbora "Hrvatskih šuma", p.o. Zagreb, a istodobno su, jer je članovima bivšega saziva Upravnoga odbora biranima iz redova radnika istekao mandat, provedeni izbori pa su dana 14. travnja 2000. godine za članove Upravnoga odbora izabrani novi članovi i iz redova radnika. Na taj način od travnja 2000. godine Upravni odbor Poduzeća čine:

mr.sc. Božidar Pankretić – predsjednik [4], Božo Kovačević – zamjenik predsjednika [3], dr.sc. Joso Gračan [6], Franjo Mišak, dipl.ing.šum. [2], Željko Rendulić, dipl.ing.šum. [5], dr.sc. Joso Vukelić [1], Josip Jarić, dipl.ing.šum. [9], Željko Kalauz, dipl.ing.šum. [8], Milan Štimac, dipl.ing.šum. [7]

Osim donošenja temeljnih akata za gospodarenje šumama i šumskim zemljištima [redovite i izvanredne revizije osnove gospodarenja, programa za gospodarenje šumama i godišnjih planova gospodarenja] djelovanje Upravnoga odbora osobito je bilo usmjereno na stalno praćenje rezultata poslovanja i otklanjanje negativnosti u poslovanju i Poduzeća i trgovačkih društava u vlasništvu, te na poduzimanje mjera racionalizacije poslovanja, unapređivanja proizvodnje i djelatnosti šumarstva u širem smislu, na stvaranje uvjeta za primjenu tržišnih načela u poslovnim odnosima, posebno uvjeta dugoročne suradnje s tvrtkama drvne industrije, na unošenje više sigurnosti u dužničko-vjerovničke odnose uz povećanje naplate potraživanja, redovito podmirivanje svih obveza prema radnicima.

Uz usvajanje polugodišnjega, devetomjesečnoga i godišnjega obračuna za 2000. godinu redovito su analizirani uzroci lošega poslovanja u pojedinim dijelovima Poduzeća te su poduzimane mjere za njihovo otklanjanje. Upravni je odbor utvrdio i potrebu revizije temeljnih financijskih izvješća Poduzeća za 2000. godinu, te je s tim u svezi raspisan natječaj i izabrana najpovoljnija ponuda za obavljanje toga posla.

Na prijedlog Vlade Republike Hrvatske donesena je Odluka o prethodnom raspoređivanju dobiti "Hrvatskih šuma", p.o. Zagreb, iz poslovne 2000. godine u korist Državnoga proračuna Republike Hrvatske u iznosu od 10 milijuna kuna.

Planski akti za 2000. godinu doneseni su na temelju objektivnih planskih zadaća koje su ostvarene te godine.

Unapređivano je i tržištu prilagođavano komercijalno poslovanje Poduzeća donošenjem Cjenika glavnih šumskih proizvoda za domaće i međunarodno tržište, te Odluke o uvjetima i načinima prodaje proizvoda i usluga u "Hrvatskim šumama", p.o. Zagreb, za 2000. godinu.

Radi zaštite šuma poduzete su aktivnosti koje se odnose na protupožarnu zaštitu šuma za 2000. godinu, a usvojeni su i prijedlozi preventivnih mjera za protupožarnu sezonu u 2001. godini.

Provođen je zaključak Vlade Republike Hrvatske glede politike plaća u trgovačkim društvima i javnim poduzećima u državnom i pretežito državnom vlasništvu.

Upravni je odbor raspravljao i poduzeo niz aktivnosti u pripremi Poduzeća za buduće preoblikovanje u trgovačko društvo sukladno Zakonu o trgovačkim društvima, kao i njegovo restrukturiranje. S obzirom na nerentabilno poslovanje trgovačkih društava u vlasništvu "Hrvatskih šuma", p. o. Zagreb, Upravni je odbor donio odluke o prestanku 14 trgovačkih društava. Nastavljena je prodaja i zamjena nekretnina koje nisu u funkciji obavljanja osnovne djelatnosti Poduzeća.

U skladu s mogućnostima rješavane su mnogobrojne zamolbe za pomoć u obnovi ratom uništenih i oštećenih gospodarskih i sakralnih objekata.

Čovječe, kad poželiš sa mnom gospodariti, ili se od mene udvojiti,
znaj da je sve životnim sokom kao krlju izniiješano.
I u tom osjećaju strahopoštovanja prema meni shvatiš i es
da su ljudi, zemlja, šuma, voda, zrak, travke i leptiri jedna obitelj.

Tek tada bli ce jasno kako ne može biti ni ~~tebe~~,
ni hrasta, ni jelena, ni mirisnog cvijeta ~~glaga~~,
bez sunca, bez vode, bez crnice i kamena,
bez masline i mora, bez orla i mrava, bez pčele i vjetra.

Ja sam veličanstven i savršen spomenik snazi i skladu života,
a šuma, ta zemljina kosa, osigurava mi vezu ~~zemlje~~ i neba.
Zajedno smo sudionici u postojanju, suputnici u ljepoti,
ali neizbježno, čovječe, i žrtve u tvome vlastitom grijehu.

Ja u sebi skrivam snagu i mudrost tvojih predaka,
ja posjedujem sva znanja o slobodi, međusobnom pripadanju,
skladu, postovanju, razumijevanju i ljubavi.
Ja tebi, čovječe, nudim ruku prijateljstva i molim za mir.

Tomislav Starčević, pomoćnik direktora

4. Resursi "Hrvatskih šuma"

4.1. Osnutak i ustroj "Hrvatskih šuma"

"Hrvatske šume", javno poduzeće za gospodarenje šumama i šumskim zemljištima u Republici Hrvatskoj, p.o. Zagreb, osnovane su 1990. godine na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama [Narodne novine, br. 41/90], s početkom rada 1. siječnja 1991. kao pravni sljednik više gospodarskih subjekata.

"Hrvatske šume", p.o. Zagreb, u vlasništvu su Republike Hrvatske. Osnovane su radi gospodarenja šumama i šumskim zemljištima u Republici Hrvatskoj. Zakonom o šumama šume i šumsko zemljište proglašeni su dobrom od interesa za Republiku Hrvatsku i imaju njezinu osobitu zaštitu.

Ustroj Poduzeća

Poduzeće se sastoji od ovih ustrojnih jedinica:

1. Direkcija
2. Uprave šuma [16]
3. Šumarije [170]
4. Radne jedinice [16]

Organ upravljanja Poduzeća je Upravni odbor, koji se sastoji od devet članova, od kojih šest imenuje Vlada Republike Hrvatske, a tri člana biraju radnici Poduzeća na način utvrđen Statutom. Sjedište Poduzeća je u Zagrebu, Ljudevita Farkaša Vukotinovića 2.

Trgovačka društva u vlasništvu "Hrvatskih šuma", p.o. Zagreb

"Hrvatske šume", p.o. Zagreb, tijekom 1997. i 1998. godine osnovale su 18 društava s ograničenom odgovornošću radi racionalnijega, učinkovitijega, tržišnijega i profitabilnijega poslovanja [izdvajanjem iz sastava Poduzeća dijela imovine i zaposlenika Poduzeća i ustrojavanjem samostalnih gospodarskih subjekata].

Budući da se poslovanjem osnovanih društava u 2-3 godine rada nisu ostvarili ciljevi zbog kojih su osnovani, niti je ostvareno decentralizirano i tržišnim uvjetima prilagodljivo poslovanje tih društava, Upravni je odbor "Hrvatskih šuma", p.o. Zagreb, dana 2. svibnja 2000. godine donio odluku o prestanku 14 trgovačkih društava i provođenju likvidacijskoga postupka nad njima, s ciljem da se provedbom likvidacijskoga postupka navedena društva odnosno imovina i radnici društva inkorporiraju u sastav vlasnika i osnivača "Hrvatskih šuma", p.o. Zagreb.

Riječ je o ovim društvima:

1. Šumatrans Vinkovci d.o.o., Vinkovci
2. Šumatrans Osijek d.o.o., Osijek
3. Šumatrans Našice d.o.o., Našice
4. Transport, mehanizacija i graditeljstvo Požega d.o.o., Požega
5. Mehanizacija, transport i građevinarstvo Nova Gradiška d.o.o., Nova Gradiška
6. Prijevoz, mehanizacija i graditeljstvo Bjelovar d.o.o., Bjelovar
7. Mehanizacija i prijevoz Đurđevac d.o.o., Đurđevac
8. Ribnjačarstvo d.o.o., Lipovljani
9. Transport i mehanizacija Karlovac d.o.o., Karlovac
10. Prijevoz i mehanizacija Kutina d.o.o., Kutina
11. Mehanizacija, graditeljstvo i prijevoz Ogulin d.o.o., Ogulin
12. Mehanizacija, graditeljstvo i prijevoz Delnice d.o.o., Lučice
13. Mehanizacija, graditeljstvo i prijevoz Senj d.o.o., Senj
14. Lovački dom d.o.o., Delnice

S druge strane, četiri društva s ograničenom odgovornošću nastavljaju s radom na tržištu kao samostalni gospodarski subjekti. Pokrenut je postupak davanja u najam Drvne galanterije d.o.o. Vrbovsko, Ambalaža d.o.o. Lanišće će trebati popraviti stanje bolje iskorištenosti ljudstva, a ostala dva d.o.o. trebaju opravdati svoje postojanje pozitivnim rezultatom u idućoj godini. Posrijedi su ova društva:

1. Fazaneriya Peskli d.o.o., Đurđevac
2. Kamenolomi Krašić d.o.o., Krašić
3. Drvna galanterija d.o.o., Vrbovsko
4. Ambalaža d.o.o., Lanišće

Organizacijska shema "Hrvatskih šuma"

Upravni odbor
mr.sc. Božidar Pankreć,
predsjednik

Direktor
Željko Ledinski, dipl.ing.šum

Zamjenik direktora
Ivan Hodić, dipl.ing.šum

Pomoćnik direktora za
proizvodne, komercijalne,
plansko-analičke poslove
i poslove razvoja
Milan Devčić, dipl.ing.šum

Pomoćnik direktora za
uređivanje šuma, ekologiju,
lovstvo, pravne, kadrovske
i opće poslove
Tomislav Starčević,
dipl.ing.šum

Pomoćnik direktora
za poslove financija
Đurđica Kunštić, dipl.oec.

Rukovoditelj
Plansko-
analičke
službe
mr. Ivan
Stipetić,
dipl.oec.

Rukovoditelj
Službe za
komercijalne
poslove
Petar
Milinković,
dipl.ing.šum.

Rukovoditelj
Proizvodne
službe
Mladen
Slunjski,
dipl.ing.šum.

Rukovoditelj
Službe
razvoja
mr. Stjepan
Puljak,
dipl.ing.šum.

Rukovoditelj
Službe
za lovstvo
Ivan
Tarnaj,
dipl.ing.šum.

Rukovoditelj
Pravne,
kadrovske i
opće službe
Danko
Kralik,
dipl.iur.

Rukovoditelj
Imovinsko
pravne
službe
Ljerka
Kobelja,
dipl.iur.

Rukovoditelj
Službe za
zaštitu na
radu
Perica
Frković,
dipl.ing.znr.

Rukovoditelj
Službe za
uređivanje
šuma
mr. Ivica
Milković,
dipl.ing.šum.

Rukovoditelj
Službe za
ekologiju
mr. Petar
Jurjević,
dipl.ing.šum.

Rukovoditelj
Službe
interne
revizije
i kontrole
Đuro Čuti,
dipl.oec.

Rukovoditelj
Financijske
službe
Miljenko
Šarić,
dipl.oec.

Rukovoditelj
Računo-
vodstvene
službe
Vlado
Đurašin,
dipl.oec.

Rukovoditelj
Informatičke
službe
Branko
Meštrić,
dipl.ing.šum.

Upravitelj Uprave šuma
Vinkovci
Luka Vukovac, dipl.ing.šum.

Upravitelj Uprave šuma
Bjelovar
Antun Pohaček, dipl.ing.šum.

Upravitelj Uprave šuma
Karlovac
Ivan Grginčić, dipl.ing.šum.

Upravitelj Uprave šuma
Gospić
Marko Rukavina, dipl.ing.šum.

Upravitelj Uprave šuma
Osijek
Pavle Vratarić, dipl.ing.šum.

Upravitelj Uprave šuma
Koprivnica
Ante Stanković, dipl.ing.šum.

Upravitelj Uprave šuma
Ogulin
Branko Blašković, dipl.ing.šum.

Upravitelj Uprave šuma
Buzet
Marijan Maračić, dipl.ing.šum.

Upravitelj Uprave šuma
Našice
Zdravko Đurić, dipl.ing.šum.

Upravitelj Uprave šuma
Zagreb
Darko Vuletić, dipl.ing.šum.

Upravitelj Uprave šuma
Delnice
Herman Sušnik, dipl.ing.šum.

Upravitelj Uprave šuma
Split
mr. Ivan Leko, dipl.ing.šum.

Upravitelj Uprave šuma
Požega
Dražen Dumančić, dipl.ing.šum.

Upravitelj Uprave šuma
Sisak
Zvonko Rožić, dipl.ing.šum.

Upravitelj Uprave šuma Senj,
Jurica Tomljanović,
dipl.ing.šum.

Upravitelj Uprave šuma
Nova gradiška
Mladen Sertić, dipl.ing.šum.

4.2. Radnici i troškovi osoblja

Radnici

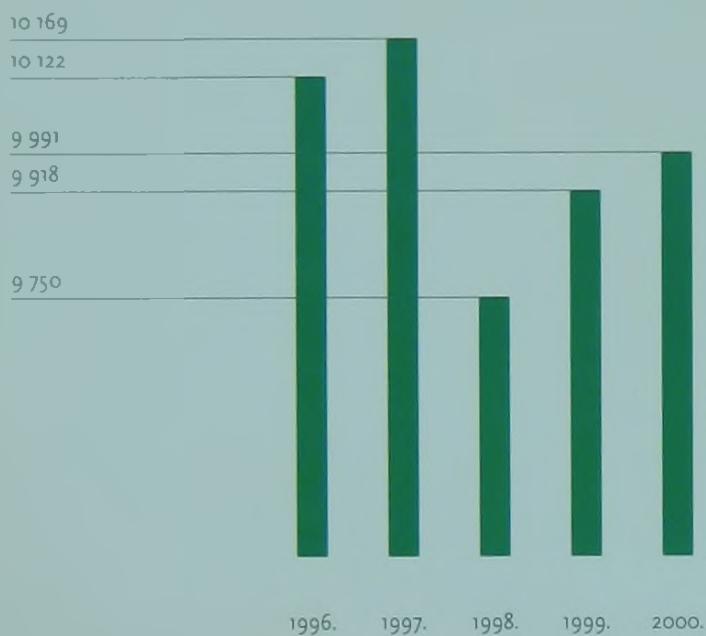
S 31. 12. 2000. grupa "Hrvatske šume" zapošljavala je 9 991 radnika. Tijekom godine u Poduzeću je bio prosječno mjesečno zaposlen 741 radnik na određeno vrijeme.

U kolovozu 2000. od 18 društava ograničene odgovornosti njih 14 s 932 radnika je vraćeno u sustav "Hrvatskih šuma", a četiri d.o.o., koja su zapošljavala 83 radnika, nastavila su poslovati.

Kretanje broja zaposlenih u grupi "Hrvatske šume"

Godina	Broj radnika
1996.	10 122
1997.	10 169
1998.	9 750
1999.	9 918
2000.	9 991

Kretanje broja zaposlenih u grupi "Hrvatske šume"

Struktura zaposlenih 31. 12. 2000.

Kategorije radnika	Radne jedinice	Šumarije	Ustrojna razina		"Hrvatske šume"	
			Stručne službe	n	%	
I. Režijski radnici	258	2 995	1 306	4 559	46,0	
- stručno osoblje	116	2 407	672	3 195	32,2	
- pomoćno osoblje	142	588	634	1 364	13,8	
II. Neposredni radnici	738	4 529	82	5 349	54,0	
- proizvodni radnici	676	4 374	-	5 050	51,0	
- pomoćni radnici	62	155	82	299	3,0	
"Hrvatske šume" I+II	996	7 524	1 388	9 908	100	
Društva s ograničenom odgovornošću				83		
Grupa "Hrvatske šume"				9 991		

Odnos režijskih radnika prema neposrednima je 46 %: 54 %, s tim da od ukupnoga broja na administrativnim poslovima radi 13,7 % radnika. U 2000. je povećan udio neposrednih radnika u strukturi zaposlenih za 2,2 %, i to je posljedica povratka d.o.o. u sustav "Hrvatskih šuma".

Postotni udio radnika po organizacijskim dijelovima je sljedeći:

Šumarije 75,3 %

Stručne službe 13,9 %

Društva s ograničenom odgovornošću 0,8 %

Radne jedinice 10,0 %

Naobrazbena struktura radnika

U "Hrvatskim šumama" rade 3 doktora znanosti i 55 magistara znanosti. Zaposleno je 1 110 diplomiranih inženjera šumarstva uključujući doktore i magistre, što je 11,2 % od zaposlenih, šumarskih tehničara je 1 871 (18,9 %) i šumarskih radnika sjekača 2 124 ili 21,4 % od svih zaposlenih.

Fluktuacija radnika

Tijekom godine Poduzeće je napustilo 226 radnika zaposlenih na neodređeno vrijeme.

Invalidni radnici

"Hrvatske šume" zapošljavaju 902 invalidna radnika. Profesionalnu nesposobnost za rad ima 622 radnika, neposrednu opasnost od nastanka invalidnosti 146 radnika, a 134 radnika imaju status invalida Domovinskoga rata, odnosno civilnoga invalida rata.

U odnosu na sve zaposlene udio je invalidnih radnika 9,1 %, što je nepromijenjeno stanje u odnosu na 1999. godinu.

Izobrazba radnika

Sukladno potrebama u 2000. stručno su osposobljena 443 radnika, i to najviše za poslove šumarskoga radnika sjekača [191] i vozača kopčaća traktora [147].

Na obrazovanje uz rad je upućeno 35 radnika, a najčešći oblici obrazovanja su:

- specijalizacija šumarskih tehničara
- stjecanje zvanja inženjera lovstva.

Sukladno Planu obrazovanja za 2000. na poslijediplomske stručne studije upućena su 4 radnika. Najboljim studentima Šumarskoga fakulteta dodijeljene su tri stipendije.

Struktura radnoga vremena

Ukupni fond radnoga vremena | 20 703 588 sati | 100 %

- sati prisutnosti | 15 967 043 sata | 77,1 %

- sati izostanka | 4 736 545 sati | 22,9 %

Struktura radnoga vremena gotovo je zadržana iz 1999. godine. Bolovanja u strukturi radnoga vremena su 8,6 %, od toga je 4,7 % bolovanja na teret Poduzeća, a 3,9 % na teret državnoga fonda.

Plaća radnika i materijalna prava

Tijekom 2000. godine politika plaća bila je određena ukupnom poslovnom politikom Poduzeća, čiji su temeljni ciljevi bili ekonomska i financijska stabilnost Poduzeća uz obavljanje propisanih zadataka u gospodarenju šumama te Kolektivnim ugovorom između poslodavca i sindikata.

Troškovi osoblja za grupu "Hrvatske šume", pod kojima se razumijevaju plaće i doprinosi na plaće, porasli su za 14 % u odnosu na prošlu godinu. Gledano u strukturi najveći je porast ostvaren na stavci bruto plaća [17 %], što je posljedica porasta vrijednosti obračunskoga boda za plaće za 7,7 %. Porast je plaća također rezultat primjene novoga poreznoga propisa za prvo polugodište [terenski se dodatak obračunava kao plaća] od 5,8 % te angažiranja sezonske radne snage zbog povećanih radova u biološkoj reprodukciji šuma od 3,5 %.

Troškovi radnika grupe "Hrvatske šume" | u tis. kn

Opis	1999.		2000.		Indeks [4/2]
	Iznos	%	Iznos	%	
1	2	3	4	5	6
1. Bruto plaće	524 634	82,03	614 366	83,61	117,1
2. Doprinosi na bruto plaće	114 930	17,97	120 434	16,39	104,7
3. Troškovi osoblja [1.+2.]	639 564	100,00	734 800	100,00	114,8

Struktura isplaćenih bruto plaća grupe "Hrvatske šume" | u tis. kn

Opis	1999.		2000.		Indeks [4/2]
	Iznos	%	Iznos	%	
1	2	3	4	5	6
1. Doprinosi iz bruto plaća	97 582	18,6	125 331	20,4	128,44
2. Porezi i prirezi iz plaća	37 774	7,2	46 077	7,5	121,08
3. Isplaćene neto plaće	389 278	74,2	442 958	72,1	113,78
Ukupno bruto plaće [1. do 3.]	524 634	100,0	614 366	100,0	117,10

U 2000. godini prosječna je mjesečna plaća po radniku iznosila 5 228 kn u bruto, a 3 775 kn u neto iznosu. U odnosu na prošlu godinu rast prosječnih bruto plaća iznosi 17,2 %, a neto plaća 14 %. Ovaj je rast bio sporiji od rasta prosječnih bruto plaća za 3,1 % te za 9,2 % od rasta prosječnih neto plaća u Hrvatskoj.

Naknade materijalnih troškova i prava radnika | u tis. kn

Opis	1997.		1998.		1999.		2000.		Indeks [8/6]
	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Naknade materijalnih troškova	89 353	91,2	79 010	87,2	76 384	88,9	56 760	85,84	74,31
2. Materijalna prava	8 647	8,8	11 555	12,8	9 521	11,1	9 364	14,16	98,35
Ukupno	98 000	100,0	90 565	100,0	85 905	100,0	66	100,0	76,97

Naknade materijalnih troškova i prava radnika stalno padaju. Dok su 1997. godine iznosile 98 000 tis. kuna u 2000. godini iznose 66 124 tis. kuna.

Osiguranje imovine i osoba

Poslovima osiguranja imovine i osoba u "Hrvatskim šumama", p.o. Zagreb, pridaje se veliko značenje. Ugovaranje osiguranja imovine i osoba za 2000. godinu temelji se na višegodišnjem ugovoru s Croatia osiguranjem d.d. Zagreb, a prema specifičnim potrebama i financijskim mogućnostima Poduzeća ugovorene su ove vrste osiguranja:

1. Obvezno osiguranje autoodgovornosti je osiguranje motornih vozila u prometu za štete prema trećima, a dopunsko se ugovara osiguranje vozača i putnika za slučaj nezgode. Premija za ovo osiguranje sudjeluje s 45 posto premije svih osiguranja imovine i osoba, a za 2000. godinu iznosila je 3,4 milijuna kuna.

Prijavljeno je 46 šteta na našim vozilima, a za 37 riješenih šteta od osiguravatelja su naplaćene 394 583 kune [12 posto uplaćene premije].

2. Kod osiguranja objekata i opreme za slučaj požara i nekih drugih opasnosti, kao što su oluja, tuča, udar groma i dr., ukupna premija iznosi 1,5 milijuna kuna, a dopunsko je ugovoreno osiguranje od rizika izljeva vode iz vodovoda i kanalizacije, te osiguranje opreme za slučaj provalne krađe i novca za slučaj razbojstva. Za osam riješenih šteta naplaćeno je 294 000 kuna [20 % od premije].

Najveća vrijednost ovoga osiguranja nalazi se u stalnom pokriću rizika velikih šteta na imovini koje može izazvati požar.

3. Kolektivno kombinirano osiguranje radnika od posljedica nesretnoga slučaja pokriva sve nezgode tijekom 24 sata uz visoke svote osiguranja, i to za slučaj invalidnosti do 30 000 DEM, te smrti zbog nezgode 10 000 DEM i smrti zbog bolesti 5 000 DEM u kunama.

Premija za 9 412 zaposlenih iznosila je 1,3 milijuna kuna, a prijavljeno je 306 nezgoda. Za riješenih 137 slučajeva radnicima je isplaćeno 1,5 milijuna kuna, što je značajno više od uplaćene premije. Posebno se ugovara osiguranje sudionika lova za slučaj nezgode u lovu uz 2,70 DEM [u kunama] po sudioniku lova dnevno.

Kod ovoga osiguranja rastu naplaćene odštete u odnosu na plaćenu premiju, što je posebno rezultat veće informiranosti radnika o pravima na ostvarivanje odštete za posljedice nesretnoga slučaja.

4. Obvezno zdravstveno osiguranje poslodavatelja za slučaj naknade troškova zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti radnika propisano je Zakonom o zdravstvenom osiguranju, a tim osiguranjem poslodavatelj može vratiti navedene troškove od osiguravatelja. Premija je iznosila 1,057 milijuna kuna, a vraćeni troškovi 3,966 milijuna kuna, što znači da je za uplaćenih 100 kuna premije vraćeno 375 kuna troškova.

Ovo je relativno mlado osiguranje jer se u Poduzeću ugovara od 1. srpnja 1997. godine. I tu je prisutan pozitivan trend, jer se svake godine povećava rezultat osiguranja u korist našega Poduzeća.

Ukupan rezultat osiguranja imovine i osoba u odnosu uplaćene premije [7,510 milijuna kuna] i naplaćenih šteta [6,394 milijuna kuna] jest 85 posto povrata premije što je, uz stalno pokriven rizik velikih šteta na imovini, izuzetno dobar rezultat.

24
25

Zaštita na radu

Tijekom 2000. godine obavljani su svi Zakonom propisani poslovi zaštite na radu i zaštite od požara objekata, u što su ulagana i znatna novčana sredstva.

Sukladno Pravilniku o izradi procjene opasnosti [NN, br. 48/97] izrađena je procjena opasnosti te su nadležne inspekcije rada donijele rješenje o njezinu prihvaćanju.

Također je tijekom 2000. godine u Službi ZNR osposobljeno za rad na sigurn način 1 160 radnika, a za zaštitu od požara objekata 1 394 radnika.

Tijekom 2000. godine u poduzeću "Hrvatske šume" dogodilo se 676 ozljeda na radu, što prema indeksu učestalosti i broju ozljeda na 1000 zaposlenih ostaje u prosjeku proteklih godina, te upućuje da i u budućem razdoblju treba maksimalnu pozornost usmjeriti na smanjenje ozljeda na radu. I uz taj broj ozljeda na radu ostvareni efekti sati rada veći su u 2000. godini i iznose 14 158 292, dok su u 1999. iznosili 12 813 453 sata.

4.3. Informatički sustav

Zadaće informatike u "Hrvatskim šumama" planira i vodi Informatička služba, a provode ih u svoje radu sve službe u Direkciji, sve uprave šuma te šumarije i radne jedinice, kao stvaratelji, nositelji i korisnici proizvodnih podataka i informacija.

Informatika je u "Hrvatskim šumama" strogo distribuirana djelatnost. Mjesto prihvata podataka nastoji se što više približiti mjestu njihova nastanka, a dobivenu poslovnu informaciju što brže i učinkovitije prenijeti do mjesta njezine uporabe.

Strojevna osnova se sastoji od 1050 uredskih računala i oko 50 terenskih terminala, koja je raspoređena od same šume [sječine, stovarišta], preko šumarija i uprava šuma do Direkcije. Sva su računala povezana u lokalne mreže, a svaka lokacija je preko internetskih veza uključena u sustav razmjene informacija s ostatkom sustava.

Organizacijsko-kadrovsko-obučnu podršku čitavom informatičkom sustavu daje Informatička služba, koja ima osmočlanu razvojno-operativnu grupu u Direkciji i operativnu grupu u svakoj upravi šuma - ukupno 74 djelatnika.

Sve potrebne projekte izvode sami djelatnici Informatičke službe prema zahtjevima i pod nadzorom drugih službi. Sva programska rješenja HŠ su organizacijski i programski standardizirana i uglavnom pokrivaju sva područja djelovanja Poduzeća.

U tijeku je integriranje procesa, ali i usporedno tomu tehnološka tranzicija čitavoga informatičkoga sustava.

Glavno obilježje ove tranzicije je u eksternom smislu prelazak sa sustava za obradu podataka prema sustavima za upravljanje informacijama, a interno gledano, radikalni prelazak na najnovije internetske tehnologije.

Uporabom podataka redovitih obrada formirano je nekoliko baza podataka osnovnih resursa Poduzeća: šuma, opreme i kadrova. Baze se redovito održavaju i koriste na razini Poduzeća, dok je na nižim razinama uporaba nešto manja pa stoga treba poraditi na njezinu proširenju. Novim tehnologijama upravo će se na području baza podataka učiniti značajniji pomak prema uspješnoj uporabi podataka i informacija.

"Hrvatske šume" su prisutne na internetu od 1996. godine, od 1997. imaju svoju domenu [hrsume.hr], a od 1999. i svoj server na internetu. Cijelo to vrijeme osiguravano je predstavljanje Poduzeća u internetskom okružju, ali isto tako korišten je za poslovne potrebe. Najprije je ostvaren sustav objave licitacija, a tijekom 1999. uspostavljen je i sustav internetskoga praćenja požara.

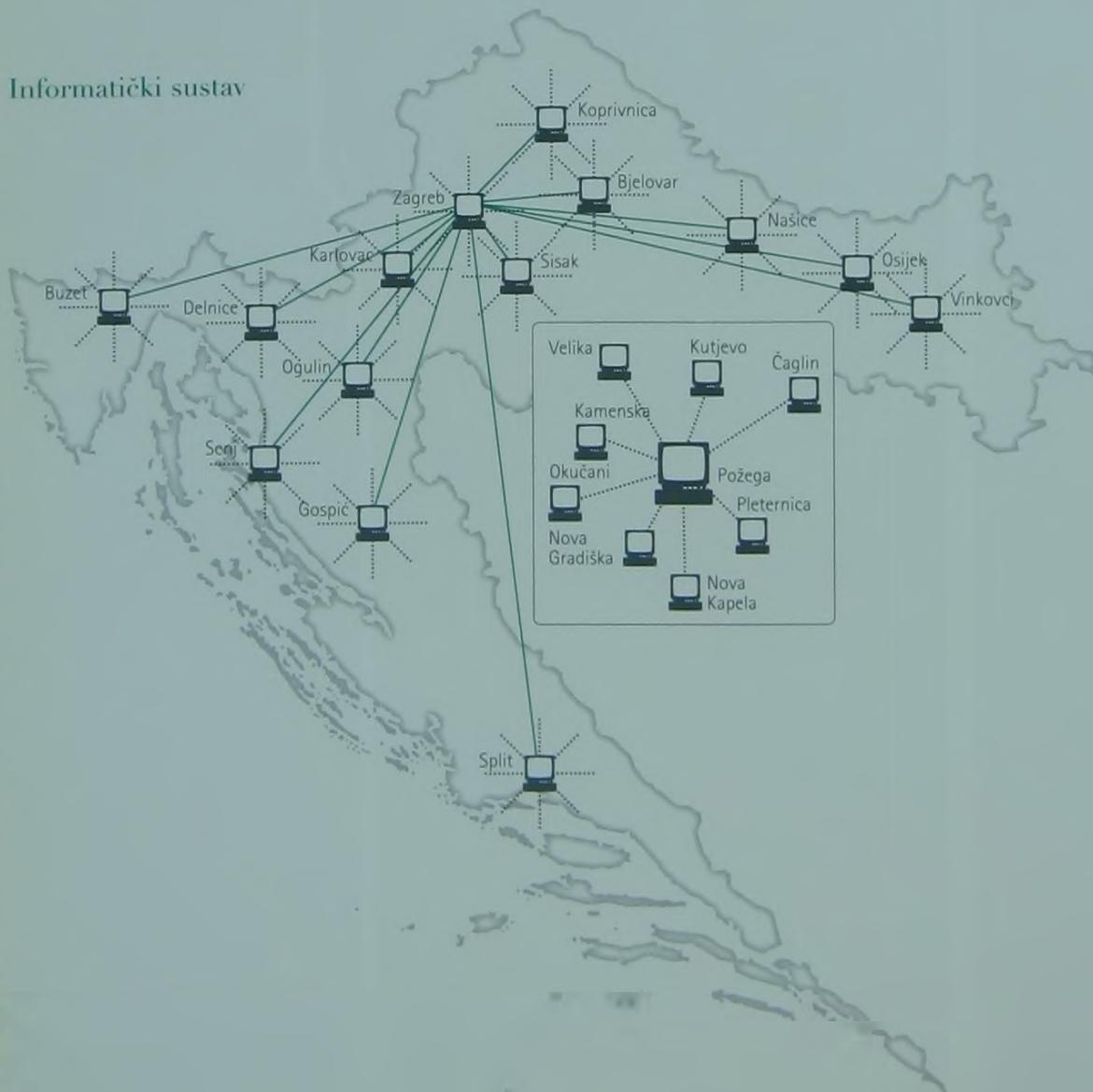
Intranetski sustav u primjeni je i dulje od internetskoga i na njemu se objavljuju sve značajne informacije potrebne za poslovanje Poduzeća, od općih akata i zapisnika, preko uvida u šifarnike i baze podataka, pa do živih općih, proizvodnih i poslovnih informacija.

Tijekom izvještajnoga razdoblja upravo je raširena primjena intranetskoga sustava na svim lokacijama u Poduzeću uporabom interneta kao prijenosnoga medija, ali tek će postava vlastitoga servera osigurati optimalnu, ali i sigurnu uporabu ovoga sustava.

U komunikacijskom dijelu na tehničkoj razini situacija je solidna zahvaljujući razvoju komunikacijskih resursa u okružju. Direkcija rješava svoje potrebe trajno otvorenom ISDN linijom tijekom radnoga vremena. I veće uprave riješile su svoje veze na isti način, dok sve ostale lokacije rabe standardne birane veze prema internetu.

Kad se jednom priključe na internet, upotrebljava se internetska infrastruktura za razmjenu podataka i informacija. U tijeku je uvođenje stalne veze Direkcije HŠ prema ostatku internetskoga svijeta. Uvođenjem standardnoga komunikacijskoga sustava [interneta] do najniže razine osigurana je svakom zaposleniku mogućnost uporabe i svih na internetu dostupnih informacija i znanja i time osobođena njihova kreativnost. Svaki zaposlenik koji ima pristup računalu ima i mogućnost pratiti sve javne informacije na intranetu HŠ, te sudjelovati u komunikaciji jer ima svoju vlastitu adresu elektroničke pošte, koja tipično glasi ime.prezime@hrsume.hr.

Informatički sustav

4.4. Interna kontrola i revizija

Poslovi interne revizije i kontrole obavljaju se u okviru Službe za internu kontrolu i reviziju sa sjedištem u Direkciji "Hrvatskih šuma", p.o. Zagreb, koja je za svoj rad neposredno odgovorna direktoru i Upravnomu odboru Poduzeća.

Uloga i značaj poslova interne revizije i kontrole može se sagledati s više stajališta, kao što su:

- stručni nadzor nad primjenom zakonskih propisa i pravila što ih je donijelo Poduzeće,
- djelovanje na učinkovitost poslovanja Poduzeća i zaštitu imovine od svake vrste zloporabe i rasipanja,
- unapređenje točnosti i pouzdanosti računovodstvenih podataka i drugih podataka koji služe kao podloga za poslovno odlučivanje.

Služba za internu kontrolu i reviziju postiže postavljene zadatke provođenjem programa rada, i to četverogodišnjim i jednogodišnjim, kojim su obuhvaćeni: revizija ekonomsko-financijskoga poslovanja [revizija financijskih izvješća, revizija bilanci - materijalne i nematerijalne imovine, inventure, revizija materijalnih troškova poslovanja, zaliha, investicija, revizija kupaca i dobavljača, te nabave i prodaje, upravljačka revizija i dr.], revizija poslovanja i proizvodnje [revizija poslovanja, proizvodnje, JBR, PBR i dr.], revizija opće, pravne i kadrovske funkcije, te revizija infomatičkoga sustava.

Jednogodišnjim programom detaljno se raščlanjuju svi segmenti gore naznačenih sastavnica. Tijekom 2000. godine poslovi interne kontrole i revizije odvijali su se po programu rada za tu godinu. Sukladno programskim zadacima obavljen je revizijski uvid: u imovinu i obveze u svim upravama šuma i Direkciji, u utrošena sredstva za promicanje i predstavljanje Poduzeća, u financijska izvješća uprava šuma, u poslovanje drvnim sortimentima u šumarijama. Ukupno je u 2000. godini revizorima izdano 128 radnih naloga. Po svakoj obavljenoj reviziji sastavljeni su revizijski zapisnici s nalazom i izvješćem koji se dostavlja nadležnomu menadžmentu, te su na osnovi njega poduzete odgovarajuće radnopravne i ostale mjere.

Osim rada po programu Služba obavlja poslove i prema izravnim nalogima menadžmenta, Upravnoga odbora i državnih tijela. Zapažena je suradnja s Državnim uredom za reviziju, Državnim inspektoratom, gospodarskim inspektoratom, Financijskom policijom, tuzemnim i međunarodnim revizorskim tvrtkama i dr. Služba svoj posao obavlja preko revizorskih timova koji su imenovani da bi pokrili čitavo područje Poduzeća.

4.5. Znanstvenoistraživački rad

Znanstvenoistraživačka djelatnost značajna je za očuvanje prirodnosti šuma u Hrvatskoj, za trajno gospodarenje te za povećanje proizvodnje drva i unapređenje općekorisnih funkcija šume, stoga joj se posvećuje znatna pozornost. Ona se odvija u suradnji sa Zavodom za istraživanja u šumarstvu Šumarskoga fakulteta u Zagrebu i Šumarskim institutom u Jastrebarskom uz sudjelovanje stručnjaka "Hrvatskih šuma". Petogodišnjim Programom rada za razdoblje 1996-2000. predviđena su dva projekta s osam potprojekata, u čijim se okvirima odvija istraživački rad. Godišnjim planom za 2000. godinu utvrđen je opseg godišnjih istraživačkih radova i planirana financijska sredstva za njihovo ostvarenje.

Program znanstvenoistraživačkoga rada 1996-2000. godina čine dva projekta:

Zaštita i unapređenje proizvodnje biomase u ulozi održavanja višestrukih uloga i funkcija šume

Projekt ima četiri potprojekta:

- Osiguranje obnove kao mjere stabilnosti i potrajne proizvodnje fitomase u prirodnim šumskim ekosustavima
- Podržavanje učinkovitoga povećanja šumskih površina
- Izloženost šuma štetnim utjecajima i povećanje njihove zaštite
- Osiguranje održivoga asortimana proizvodnje i uporabe prirodnih sastojina po ekološko-gospodarskim tipovima šume.

Korištenje i upravljanje kapitalom u šumarstvu

Projekt čine četiri potprojekta:

- Iskorišćivanje biomase
- Razvijanje i korištenje ekološki prihvatljivih tehnologija rada
- Vrednovanje kapitalnih dobara šuma i gubitaka uzrokovanih štetnim činiteljima
- Uspostavljanje sustava ekonomike poslovanja

Osim višegodišnjih projekata financirani su i ovi jednokratni projekti, nositelji kojih su bile različite institucije i pojedinci:

Monografija Jela

Reprint *Silvae nostrae Croatiae*

Istraživanje rada traktora Steyr

Sastanak sekcije IUFRO-a

Sredstva za ostvarenje spomenutih projekata osigurana su godišnjim planom poslovanja "Hrvatskih šuma" iz izvora za proširenu biološku reprodukciju šuma. Uz financiranje projekata planom su predviđena i sredstva za tiskanje stručnih časopisa *Radovi*, *Glasnik za šumske pokuse*, *Šumarski list* i *Mehanizacija šumarstva*. Usto je dodijeljena pomoć pri tiskanju *Drvne industrije* i knjige M. Krmptića. Utrošena sredstva za znanstvenoistraživački rad u 2000. godini bez PDV-a iznose 6 657 tis. kuna. U tijeku 2000. godine sastavljen je Program znanstvenoistraživačkoga rada za razdoblje 2001-2005. godina, koji je donesen početkom 2001. godine. Plan sadrži preko 85 % zadataka koje su predložili šumarski stručnjaci iz Direkcije, uprava šuma i šumarija.

4.6. Investicije

U materijalnu i nematerijalnu imovinu Poduzeća ulaže se radi održivoga razvoja i potreba optimalnoga otvaranja šuma i šumskih sastojina, modernizacije sredstava rada za učinkovitije obavljanje proizvodnih zadataka, održanja prirodnih šuma te radi povećanja površine kvalitetnih šumskih sastojina.

Godišnjim planom ulaganja utvrđeni su prirodni opseg i novčane vrijednosti ulaganja. Za poslovnu 2000. godinu Plan investicija potvrđen je na 119 665 892 kn, a plan tehničkih investicija ostvaren je u iznosu 109 740 850 kn, što je 92 % od plana investicija.

U 2000. godini znatnije se ulagalo u strojeve i opremu, za šumske prometnice i objekte visokogradnje. Nakon toga redom su ostvarena ulaganja u hidrograđevne objekte, objekte niskogradnje i lovnogospodarske objekte.

Preglednije se ulaganja daju u tabličnom obliku gdje se vide planski postavljene potrebe i ostvaraj novčanih iznosa. Što znače materijalna ulaganja prema ostvarenomu ukupnomu prihodu od drvnih sortimenata u poraću, dakle 1996-2000. godine, vidi se na grafičkom prikazu. Značajno je reći da je ukupni prihod dosta porastao upravo poslovne 1999. i 2000. godine, a time je vidljivo da se to može ostvariti s mogućnošću uporabe sječivoga etata na cijeloj površini kao što je to bilo prije rata. U apsolutnom iznosu 1999. i 2000. godine planirana su i ostvarena mnogo veća sredstva nego u prijašnje tri godine.

Ostvarena investicijska ulaganja u 2000. godini | u tis. kn

	Plan	Ostvaraj	%
I. Šumske prometnice	20 182	20 162	99,9
Objekti niskogradnje	1 026	1 026	100,0
Hidrograđevni objekti	4 113	3 719	90,4
Objekti visokogradnje	21 771	19 361	88,9
Lovnogospodarski objekti	448	448	99,8
Ukupno građevinski objekti	47 541	44 716	94,1
II. Strojevi	49 167	47 225	96,0
Oprema	22 958	17 800	77,5
Ukupno strojevi i oprema	72 125	65 025	90,2
Ukupno I. + II.	119 666	109 741	92

Udio investicijskih ulaganja u ukupnom prihodu za razdoblje 1996-2000. | x 100 kn

Prema ostvarenomu ukupnomu prihodu u 2000. godini nastavlja se povećanje ulaganja u odnosu na prijašnju godinu i ranije u poraću pa se gotovo izjednačuje obujam ulaganja u protekle dvije godine.

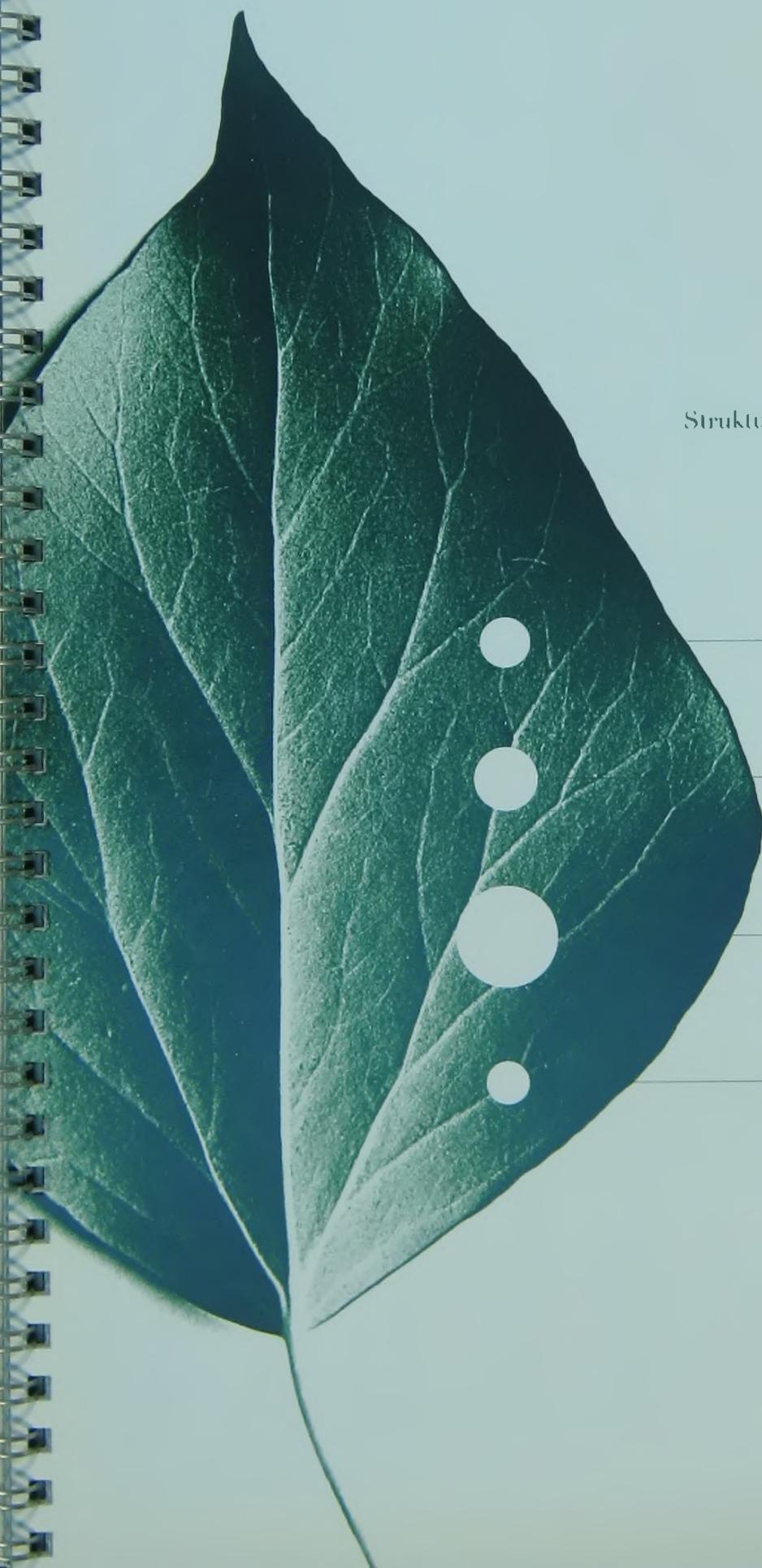
Struktura investicijskih ulaganja u 2000. godini

Šumske prometnice 18 %

Visokogradnja, hidrogradnja i niskogradnja 23 %

Strojevi 43 %

Oprema 16 %

4.7. Šumske prometnice i otvorenost šuma

Značajno je ostvarena izgradnja šumskih prometnica 2000. godine, donjega stroja izgrađeno je 459,91 km i 1 356,92 km gornjega stroja šumskih prometnica. U odnosu na poslovnu 1999. godinu povećanje je u fizičkom opsegu kod izgradnje donjega stroja za 261,95 km, a u gornjem stroju ostvareno je povećanje ulaganja za 146,48 km.

U novčanom ulaganju u šumske prometnice 2000. iskazuje se racionalnije trošenje pri gradnji prometnica nego u 1999. godini. Razlozi tomu su povećano građenje vlastitim kapacitetima te povoljnije građenje jeftinijega gornjega stroja prometnica.

Ukupna otvorenost šuma šumskim prometnicama narasla je na 15 118 km, što je 7,59 m/ha.

30
31

Godina	Duljina prometnica, km	Otvorenost, m/ha
1996.	14 095,80	7,08
1997.	14 202,91	7,13
1998.	14 476,69	7,27
1999.	14 755,76	7,41
2000.	15 118,00	7,59

Ulaganje u šumske ceste 1996 - 2000.

Godina	Šumske ceste			Protupožarne prosjeke s el. ceste			Ukupno		Ulaganje 000 kn
	Donji stroj km	Gornji stroj km	Iznos 000 kn	Donji stroj km	Gornji stroj km	Iznos 000 kn	Donji stroj km	Gornji stroj km	
1996.	91,5	90,3	22 322	151,0	28,1	15 337	242,5	118,4	37 659
1997.	43,0	94,4	18 423	64,1	63,6	10 557	107,1	158,0	28 980
1998.	164,9	117,3	20 953	48,2	37,8	7 716	213,1	155,1	28 669
1999.	110,56	97,44	33 120	87,4	116,0	16 131	197,96	213,44	49 251
2000.	232,61	363,02	20 161	227,3	993,9	39 463	459,91	1 356,92	59 624

1 356,92 km

Donji stroj ■

Gornji stroj ■

Ukupno ■

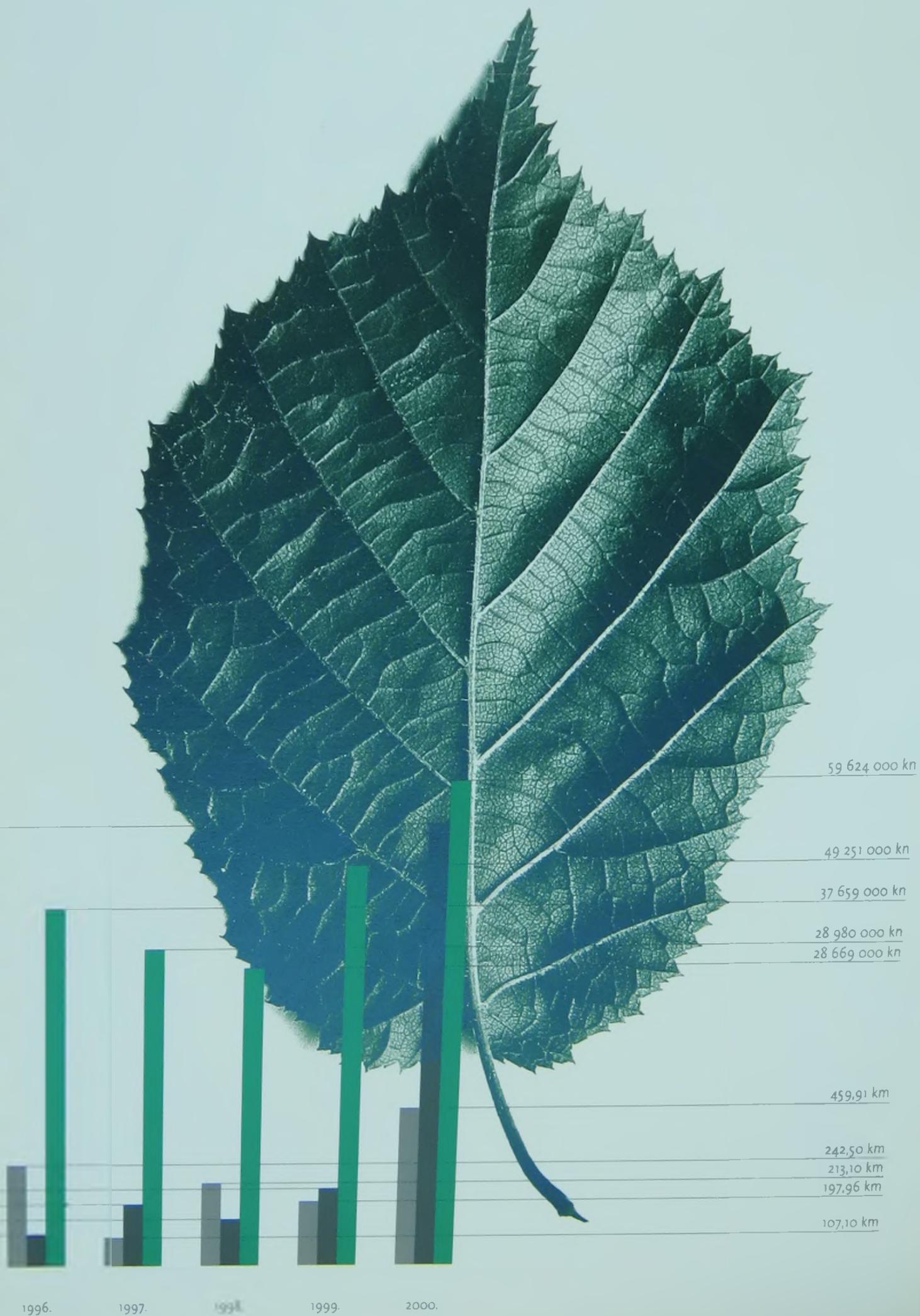
213,44 km

158,00 km

155,10 km

118,40 km

Ulaganje u šunjske ceste 1996 - 2000.

4.8. Šume i šumsko zemljište

Šume i šumsko zemljište u Republici Hrvatskoj

Gospodari se prema Osnovi gospodarenja šumskogospodarskoga područja 1996-2005. [ŠGO u daljnjem tekstu].

Ukupna kopnena površina Republike Hrvatske iznosi 56.610 km², a od toga šume i šumsko zemljište zauzimaju 24 856 km² [44 %]. Više od 80 % [20 245 km²] šuma je u državnom vlasništvu. Državnim šumama pretežito gospodari poduzeće "Hrvatske šume", p.o. Zagreb [19 915 km²], dok manjim dijelom gospodare drugi pravni subjekti [329 km²].

Šumom je obraslo gotovo 84 % ukupne površine šumskih zemljišta [20 783 km²], daljnjih 14 % je neobraslo [3 459 km²], ali većim dijelom pogodno za određene oblike šumske proizvodnje, dok je ostalih 614 km² [oko 2 %] neplodno zemljište [prometnice, kamenjari, močvare i sl.].

Drvena zaliha šuma šumskogospodarskoga područja Republike Hrvatske iznosi 324 milijuna m³, godišnji tečajni prirast 9,6 milijuna m³, a godišnji etat 5,3 milijuna m³. Šume s preko 260 autohtonih šumskih drvenastih vrsta predstavljaju riznicu biološke raznolikosti.

Gospodarski je značajno čak 60 autohtonih vrsta drveća, a većinu drvene zalihe čine bukva [36,3 %], hrast lužnjak [13,7 %], hrast kitnjak [9,9 %], jela [9,4 %] i obični grab [7,6 %].

Glavninu šuma obilježava prirodnost i biološka raznolikost. Umjetno podignute sastojine [kulture i plantaže] prostiru se na manje od 1 % obraslih površina.

Izvjешće o uknjižbi nekretnina

Izvjешće o uknjižbi nekretnina obuhvaća uknjižbu nekretnina na Republiku Hrvatsku kojima gospodare "Hrvatske šume" i izvješće o uknjižbi nekretnina na "Hrvatske šume", p.o. Zagreb.

Ostvarena obveza prema čl.224. Zakona o zemljišnim knjigama na dan 31.12.2000. | u tis. ha

Uprava šuma	Površina UŠ	Uknjiženo i predano prijedloga	
	ha	ha	%
Vinkovci	72 229,93	505 978	70,05
Osijek	74 681,00	64 745	86,70
Našice	82 965,11	59 234	71,40
Požega	49 860,00	49 505	99,29
Bjelovar	130 912,00	11 987	9,16
Koprivnica	62 092,00	31 111	50,10
Zagreb	77 337,00	48 715	62,99
Sisak	86 943,00	23 478	27,00
Karlovac	81 194,00	37 268	40,90
Ogulin	65 003,00	25 308	38,93
Delnice	96 468,00	77 127	79,95
Senj	121 635,00	24 500	20,14
Gospić	295 376,00	15 412	5,22
Buzet	67 014,00	195	0,29
Split	550 685,00	52 545	9,54
N. Gradiška	78 479,00	37 161	47,35
Ukupno	1 992 874,04	608 688	30,54

Struktura šuma s obzirom na način postanka

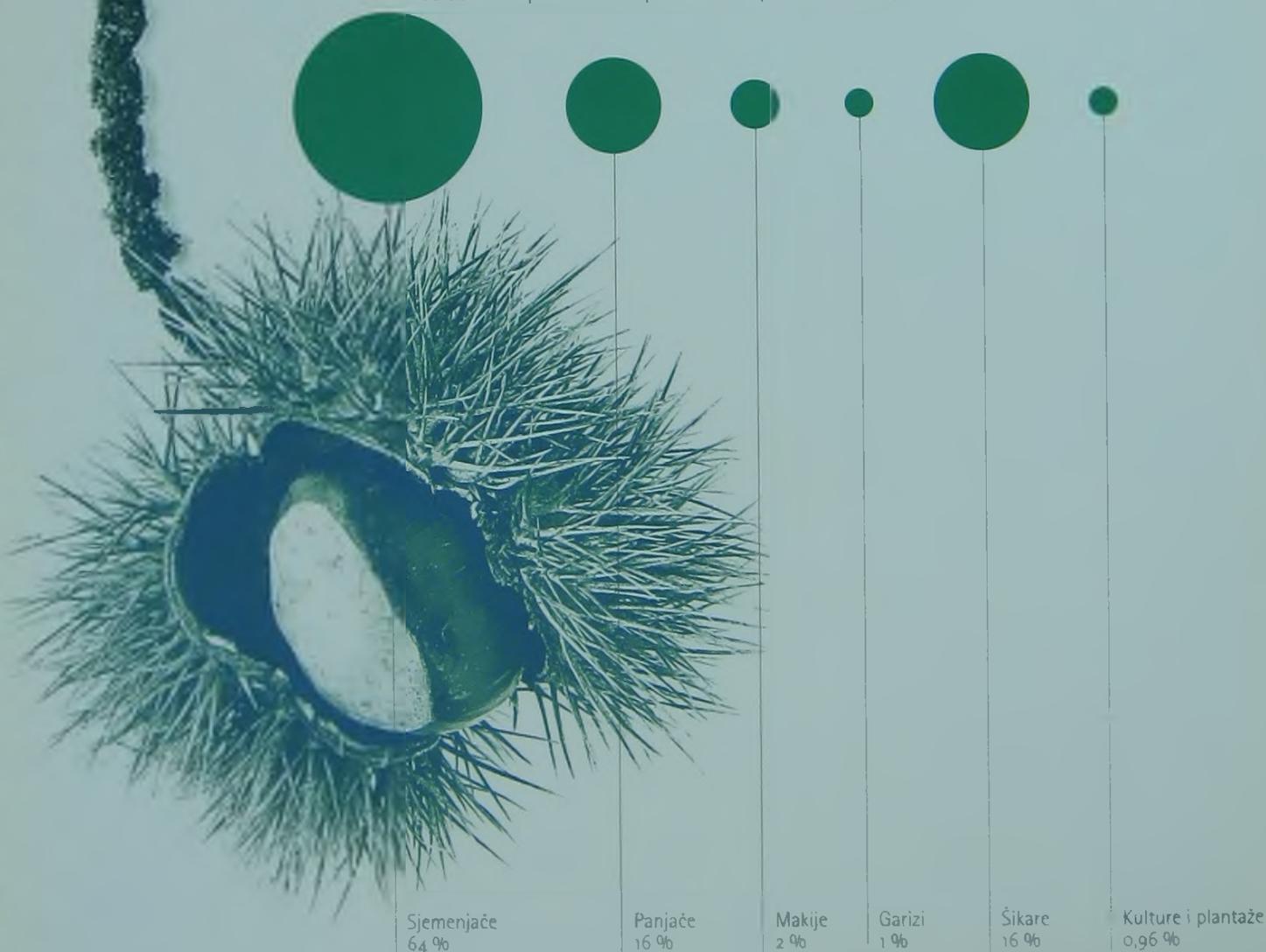
Glede niskoga postotka uknjižbe nekretnina prikazano po upravama šuma u priloženoj tablici važno je upozoriti na sporost u postupanju sudova i tijela državne uprave [katastar i županijski uređi za prostorno uređenje] od kojih se pribavljaju sada važeći podaci i daju na provedbu novi podaci. Nadalje, velik dio sudova ima uništene [u ratu] zemljišne knjige, a zakonska obveza iz Zakona o zemljišnim knjigama [NN 91/96] iz dijela V. koja se odnosi na obvezu dovršenja postupka osnivanja, obnavljanja, dopune i preoblikovanja zemljišnih knjiga do 1. 1. 2001. godine - daleko je od izvršenja [koliko je poznato iz Narodnih novina to je učinjeno za samo 3 novoosnovane zemljišne knjige: k.o. Raščani, k.o. Pleternica, k.o. Zoljan].

Također, u istom roku sudovi su bili dužni osnovati EOP - zemljišnu knjigu i uskladiti stanje u gruntovnici s podacima iz katastra zemljišta, što je također ostalo neriješeno, a nužno je za postupke uknjiženja.

Zbog svega toga osnovan je pri Ministarstvu pravosuđa, uprave i lokalne samouprave poseban Odjel za zemljišne knjige. Također, općenito nezadovoljavajuće stanje uknjižbe u cijeloj državi [uzimajući u obzir i objektivne uvjete na strani Poduzeća: precizna identifikacija svake od čestica prije ulaganja prijedloga za uknjižbu, postupci snimanja i parcelacije zemljišta oko objekata...] potaklo je Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave i Državno odvjetništvo Republike Hrvatske na postupak predlaganja zakonodavcu izmjene roka uknjižbe iz važećih zakona - za idućih 5 godina. Od ukupne površine nekretnina od 6 864,41 ha na dan 31.12. 2000. godine, obuhvaćene postupcima povrata imovine prema Zakonu o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine [NN, br. 92/96], vraćeno je vlasnicima 53 ha 558 m² ili se isplaćuje naknada

Šume i šumsko zemljište kojim gospodare "Hrvatske šume"

Javno poduzeće "Hrvatske šume" gospodari s 19 915 km² šuma i šumskih zemljišta, što čini više od 80 % ukupnih šumskih površina u Republici Hrvatskoj.

Struktura šuma s obzirom na način postanka

Šumom je obraslo 80 % ukupne površine kojom gospodari Poduzeće [15 928 km²]. Šume visokoga uzgojnoga oblika [sjemenjače] čine 64 % obraslih površina, razni degradacijski stadiji [panjače, šikare, makije, garizi i šibljac] obrastaju daljnih 35 % površina, umjetno podignute sastojine [kulture i plantaže] uzgajaju se na manje od 1 % obraslih površina.

Namjena šuma

Moderna koncepcija potrajnoga gospodarenja šumama usmjerena je na višenamjensku uporabu šuma. Načela višenamjenskoga gospodarenja šumama ugrađena su u odredbe Zakona o šumama Republike Hrvatske.

Ovisno o tome koja je funkcija šume u pojedinoj sastojini posebno naglašena, ili je zbog društvenih, ekoloških, državnih i gospodarskih razloga treba naglasiti, izabire se cilj i način gospodarenja. S obzirom na izabrani cilj gospodarenja šume se svrstavaju u tri osnovne skupine: gospodarske - 95 %, zaštitne - 4 % i posebne namjene - 1 %.

Gospodarske šume

Glavna namjena gospodarskih šuma je optimalna proizvodnja drva i sporednih šumskih proizvoda. Međutim, u planiranju i provođenju potrajnoga gospodarenja velika se pažnja posvećuje održanju biološke raznolikosti, očuvanju staništa i sposobnosti prirodne obnove gospodarskih šuma. Provođenje takvih načela potrajnoga gospodarenja omogućava da se šume i šumska zemljišta unutar parkova prirode, ako nisu iz nekoga drugoga razloga razvrstane u kategoriju šuma, posebne namjene ili zaštitnih šuma mogu koristiti za ostvarivanje gospodarske funkcije.

Prema Šumskogospodarskoj osnovi područja "Hrvatske šume" gospodare s 245 tisuća hektara šuma i šumskih zemljišta unutar parkova prirode, od čega su 202 tisuće hektara [82 %] gospodarske šume [stanje 1996].

Osnivanjem novih parkova prirode površina šuma unutar te kategorije zaštićenih dijelova prirode dosegla je u 2000. godini 312 668 ha.

Zaštitne šume

Zaštitne šume imaju funkciju zaštite zemljišta, vodnih tokova, erozijskih područja, naselja, gospodarskih i drugih objekata te druge imovine. Šumskogospodarskom osnovom područja iz 1996. godine utvrđeno je 88 839 ha zaštitnih šuma.

S obzirom na to da još velik dio staništa nije pogodan za provođenje višenamjenskoga gospodarenja i ostvarivanje gospodarske funkcije, može se pretpostaviti da će se površina zaštitnih šuma, osobito na krškim područjima, u budućnosti znatno povećati.

Šume posebne namjene

Ovu skupinu čine zaštićeni dijelovi prirode, sjemenske sastojine, šume namijenjene znanstvenim istraživanjima, obrani zemlje, odmoru i rekreaciji itd.

Šume posebne namjene prostiru se na 23 909 ha površina kojima gospodare "Hrvatske šume", p.o. Zagreb.

Pregled šuma posebne namjene

Oblik posebne namjene	Površina ha
1. Strogi rezervat	690
2. Posebni rezervat	5 313
3. Park-šuma	1 177
4. Zaštićeni krajolik	332
5. Spomenik prirode	48
6. Ukupno zaštićeni dijelovi prirode	7 560
7. Sjemenske sastojine	4 375
8. Znanstvena istraživanja	969
9. Odmor i rekreacija	4 872
10. Obrambene potrebe RH	5 067
11. Ostale namjene	1 066
Ukupno	23 909

Način gospodarenja šumama

Poduzeće "Hrvatske šume", u skladu sa zakonskim odredbama, primjenjuje dva načina potrajnoga gospodarenja šumama: raznodobno-preborno [31 %] i jednodobno-regularno [69 %] gospodarenje. Preborni način gospodarenja vezan je uglavnom uz područje rasprostranjenosti obične jele, koja s običnom bukvom i običnom smrekom tvori sastojine preborne strukture. Preboran način gospodarenja primjenjuje se i u bukovim šumama visokoga krša, te u pojedinim kategorijama šuma posebne namjene ili u šumama s naglašenom zaštitnom funkcijom.

Razlike između tih dvaju načina gospodarenja su višestruke, a očituju se u strukturi sastojina, načinu provođenja uzgojnih radova te u načinu planiranja i ostvarivanja potrajnosti prihoda. Dio bukovih šuma u dinarskom području planira se u ovom gospodarskom polurazdoblju urediti po načelima jednodobnoga gospodarenja, što će rezultirati smanjenjem ukupne površine raznodobnih šuma. Ta promjena načina gospodarenja poduzima se radi poboljšanja stanja obnove i proizvodnosti gospodarskih bukovih šuma na navedenom području.

Drvena zaliha i volumni prirast

Ukupna drvena zaliha na 1 592 869 ha obraslih iznosi 278 324 000 m³ ili 174,7 m³/ha, tečajni godišnji volumni prirast iznosi 8 123 496 m³ ili 5,10 m³/ha [stanje 1996].

Procjena stanja drvene zalihe 31. 12. 2000. godine

Vrsta drveća	Drvena zaliha 1996.	Volumni prirast	Sječe u razdoblju	Drvena zaliha
	m ³	1996 - 2000. m ³	1996 - 2000. m ³	31. 12. 2000. m ³
Lužnjak	43 307 000	5 020 995	3 880 697	44 447 298
Kitnjak	26 980 000	4 165 745	1 457 457	29 688 288
Bukva	101 992 000	14 128 545	7 009 386	109 111 159
P. jasen	10 089 000	1 582 345	1 023 314	10 648 031
OTB	41 205 000	7 629 600	2 599 349	46 235 251
OMB	11 076 000	2 512 680	1 381 185	12 207 495
Jela i smreka	33 547 000	3 344 485	2 208 326	34 683 159
OC	10 128 000	2 233 085	221 091	12 139 994
Ukupno	278 324 000	40 617 480	19 760 805	299 160 675

Iz tablice je vidljivo da se povećanje drvene zalihe nastavlja i tijekom ovoga gospodarskoga polurazdoblja, te se drvena zaliha koncem 2000. godine procjenjuje na približno 300 milijuna m³.

Etat

Prosječni godišnji etat za razdoblje 1996 - 2005. iznosi 4 934 199 m³, a čini ga etat glavnoga prihoda jednodobnih šuma: 2 084 747 m³ na 7 597 ha, etat prethodnoga prihoda jednodobnih šuma (prorede): 1 505 548 m³ na 53 949 ha, etat raznodobnih šuma: 1 343 904 m³ na 33 941 ha.

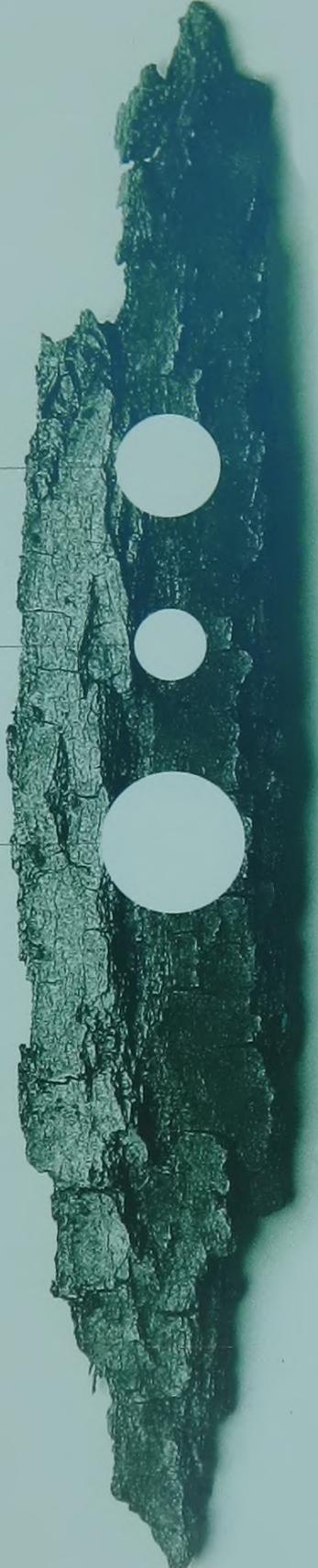
36
37

Prosječni godišnji etat za razdoblje 1996-2005.

Prethodni prihod jednodobnih šuma 31 %

Raznodobne šume 27 %

Glavni prihod jednodobnih šuma 42 %

Ostvarivanje etata glavnoga prihoda jednodobnih šuma i općega prihoda raznodobnih šuma po vrsti drva u razdoblju 1996 - 2000. godina

Vrsta drveća	Propis ŠGO				Ostvaraj 1996-2000.	
	1996-2005.	Redovni	Izvanredni	Slučajni	Ukupno	Ukupno
	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	%
Lužnjak	3 533 488	1 690 775	16 365	119 772	1 826 912	51.7
Kitnjak	2 040 424	616 516	8 571	19 737	644 824	31.6
Bukva	14 833 481	4 764 490	57 332	117 145	4 938 967	33.3
P. jasen	1 214 985	436 681	4 454	4 873	446 008	36.7
OTB	4 181 683	933 279	13 775	23 410	970 464	23.2
OMB	3 436 180	808 950	9 541	9 848	828 345	24.1
Jela i smreka	4 595 305	1 579 840	29 091	515 988	2 123 919	46.6
OC	450 964	50 163	3 562	10 962	64 687	14.3
Ukupno	34 286 510	10 761 707	136 743	825 121	11 844 126	34.5
Površina ha	415 834	184 516	12 250		196 766	47.2

Glavni redovni prihod tijekom razdoblja 1996 - 2000. ostvaren je na 44 % propisanih površina s 31 % propisanog volumena drva. Ako se uzme u obzir ukupno ostvarenje [redovni, izvanredni i slučajni prihod], onda je glavni prihod ostvaren s 34,5 % desetogodišnjega propisa.

Za hrast lužnjak i jelu etat glavnoga prihoda ostvaruje se u skladu s propisom.

Razlozi odstupanja realizacije od propisanih etata uglavnom su sljedeći:

1. Miniranost 12 % površine ili 10 % etata
2. Nedostupnost zbog sporoga saniranja ratom uništenih šumskih prometnica [33 % bilo okupirano], manje ostvareno bukve [UŠ Gospić] i jasena [UŠ N. Gradiška i Sisak]
3. Problem tržišta za topolu, grab, bagrem, cer i bor.

Ostvarivanje etata glavnoga prihoda jednodobnih šuma i općega prihoda prebornih šuma po godinama

Godina sječa	Površina	Ostvaraj 1996-2000.			
		Redovni	Izvanredni	Slučajni	Ukupno
		ha	m ³	m ³	m ³
1996.	37 718	1 918 322	18 734	169 376	2 106 432
1997.	37 884	2 077 588	21 344	207 465	2 306 397
1998.	39 734	2 239 725	24 585	142 285	2 406 595
1999.	39 560	2 187 341	32 883	163 797	2 384 021
2000.	41 870	2 457 718	44 145	138 818	2 640 681
Ukupno	196 766	10 880 694	141 691	821 741	11 844 126
Prosječni godišnje ostvaraj	39 353	2 176 139	28 338	164 348	2 368 825

Ostvarivanje etata glavnoga prihoda jednodobnih šuma i općega prihoda prebornih šuma

38

39

2 640 681 m³
2 406 595 m³
2 384 021 m³
2 306 397 m³
2 106 432 m³

Analiza ostvaraja etata po godinama pokazuje da je tijekom svih pet godina ostvaraj glavnoga prihoda bio manji od prosječnoga godišnjega propisa. Međutim, ostvaraj etata glavnoga prihoda u porastu je od 61 % tijekom 1996. do 77 % prosječnoga godišnjega propisa tijekom 2000. godine, što je rezultat pokretanja proizvodnje na ranije okupiranim i ratom zahvaćenim područjima. Prisutan je trend povećanja glavnoga izvanrednoga prihoda, što je posljedica povećanja intenziteta izgradnje objekata javne [autoceste, dalekovodi] i šumarske infrastrukture [šumske prometnice, protupožarne prosjeke i sl.].

Glavni slučajni prihod sudjeluje u ukupnom glavnom prihodu s približno 7 %.

Smanjenje prosječne godišnje količine glavnoga slučajnoga prihoda s 224 tisuće m³ u polurazdoblju 1986-1995. na 164 tisuće m³ u razdoblju 1996-2000. nije samo rezultat poboljšanja zdravstvenoga stanja sastojina, nego izmjena odredaba Pravilnika o uređivanju šuma po kojima se glavni slučajnoga prihoda [sušci, vjetroizvale, snjegolomi, šumske štete] bilježi u prethodnom prihodu.

Ostvarivanje etata prethodnoga prihoda [proreda] u razdoblju 1996 - 2000. godine

Njege sastojina proredom dio je cjelovitoga sustava njege sastojina, a njome su obuhvaćene sve sječe koje se u jednodobnim šumama obavljaju radi uspješne selekcije.

Ostvarivanje etata prethodnoga prihoda [proreda] po vrsti drva u razdoblju 1996 - 2000. godine

Vrsta drveća	Propis ŠGO			Ostvaraj 1996-2000.	
	1996-2005. m ³	Redovni m ³	Slučajni m ³	Ukupno m ³	Ukupno %
Lužnjak	2 547 494	861 162	1 192 623	2 053 785	80,6
Kitnjak	1 855 291	622 263	190 370	812 633	43,8
Bukva	4 091 108	1 654 705	415 714	2 070 419	50,6
P. jasen	1 218 259	518 928	38 378	557 306	45,7
OTB	3 615 785	1 413 651	215 234	1 628 885	45,0
OMB	1 094 546	501 627	51 213	552 840	50,5
Jela i smreka	153 533	50 021	34 386	84 407	54,9
OC	479 466	88 094	68 310	156 404	32,6
Ukupno	15 055 482	5 710 451	2 206 228	7 916 679	52,3
Površina, ha	539 490	186 245			

Za proteklih pet godina propis prethodnoga prihoda (prorede) ostvaren je na 34 % površina, a posječeno je 52 % desetogodišnjega etata.

U ukupno ostvarenom prethodnom prihodu redovni prihod čini 72 %, a 28 % je slučajni prihod. Kod hrasta lužnjaka prethodni redovni prihod čini samo 42 % ukupno užite drvne zalihe, a 58 % je prethodni slučajni prihod, što je rezultat procesa propadanja i sušenja lužnjakovih sastojina, ali i vjetroloma i vjetroizvala [UŠ Vinkovci].

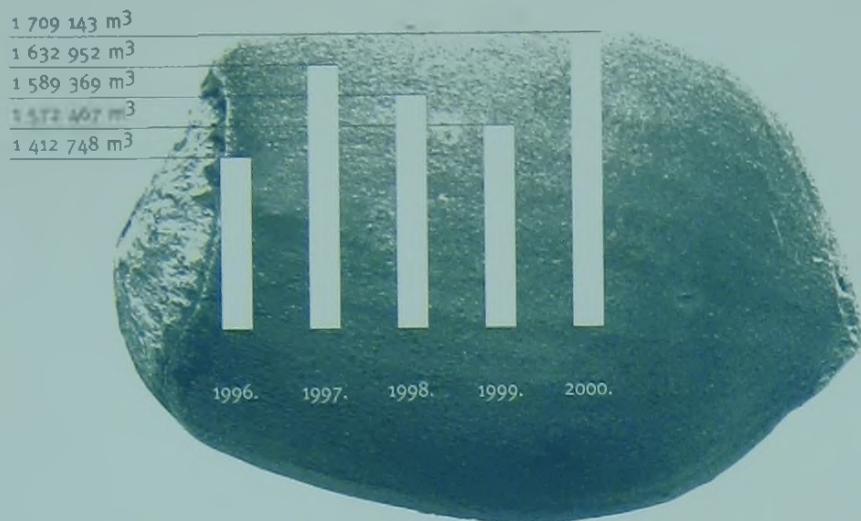
Tako visok udio slučajnoga prihoda u ukupnom prethodnom prihodu hrasta lužnjaka ima za posljedicu da je tijekom proteklih pet godina posječeno više od 80 % ukupnoga desetogodišnjega etata prethodnoga prihoda za ovu vrstu drveća.

Ostvarivanje prethodnoga prihoda po godinama

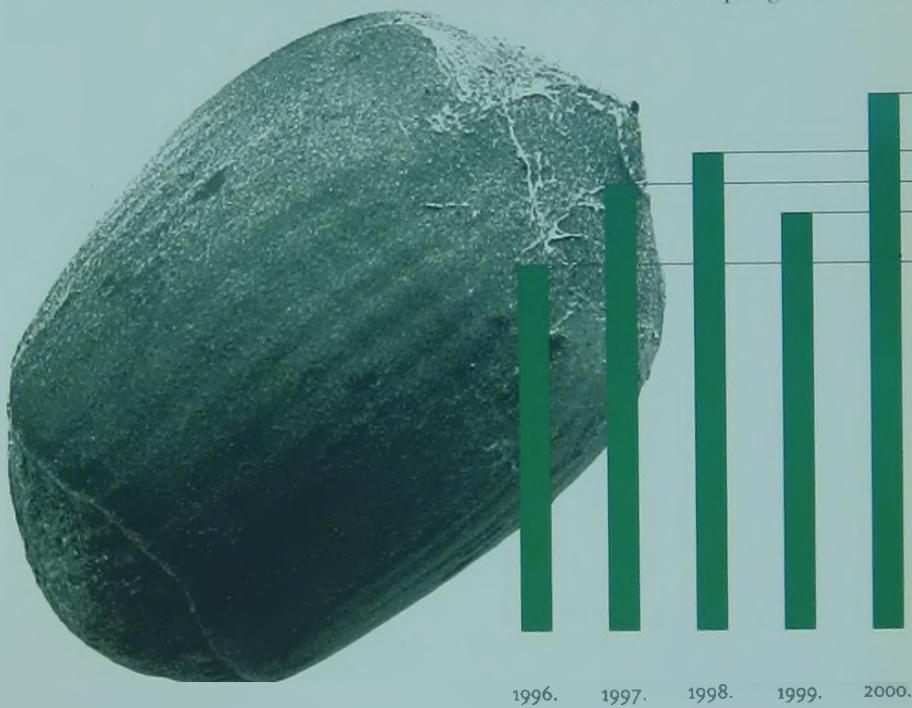
Godina sječa	Površina ha	Ostvaraj 1996 - 2000.			
		Redovni m ³	Slučajni m ³	Ukupno m ³	Nepremjereno m ³
1996.	31 019	1 057 769	354 979	1 412 748	1 894
1997.	32 712	1 134 350	498 602	1 632 952	4 527
1998.	40 715	1 228 853	360 516	1 589 369	7 481
1999.	39 679	1 033 797	538 670	1 572 467	9 103
2000.	42 120	1 255 682	453 461	1 709 143	16 828
Ukupno	186 245	5 710 451	2 206 228	7 916 679	39 833
Prosj. god. izvršenje	37 249	1 142 090	441 246	1 583 335	7 967

Iz podataka o ostvarenju prethodnoga prihoda po godinama vidljiv je trend povećanja prorjeđivanih površina, dok je količina posječenoga drva prilično ujednačena.

Ostvarivanje prethodnoga prihoda po godinama

Drvena masa po godinama

Drvni volumen u razdoblju 1996 - 2000. godine

Tijekom proteklih pet godina ovoga gospodarskoga polurazdoblja užito je kao etat glavnoga i prethodnoga prihoda 19 760 805 m³ drvene zalihe odnosno 49 % očekivanoga petogodišnjega prirasta ili 40 % desetogodišnjega etata.

Uz drvenu zalihu koja je posječena u redovnim, izvanrednim ili slučajnim sječnim zahvatima, uzgojnim radovima užita su 39 833 m³ tzv. nepremjerene drvene zalihe. Riječ je o drvu posječenom i izrađenom u sastojinama prvoga dobnoga razreda te o drvu posječenom pri rekonstrukciji šikara.

Drvni volumen po godinama

Godina	Užita drvena zaliha				
			Etat	Nepremjerena	Cjelokupno
	Glavni prihod	Prethodni prihod	Ukupno	drvena zaliha	
	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³
1996.	2 106 432	1 412 748	3 519.180	1 894	3 521 074
1997.	2 306 397	1 632 952	3 939.349	4 527	3 943 876
1998.	2 406 595	1 589 369	3 995 964	7 481	4 003 445
1999.	2 384 021	1 572 467	3 956.488	9 103	3 965 591
2000.	2 640 681	1 709 143	4 349.824	16 828	4 366 652
Ukupno	11 844 126	7 916 679	19 760.805	39 833	19 800 638

Podaci pokazuju povećanje ukupne užite drvene zalihe po godinama i stabilan odnos udjela glavnoga [uključivo i opći prihod] i prethodnoga prihoda 60 : 40.

4 366 652 m³

4 003 445 m³

3 965 591 m³

3 943 876 m³

3 521 074 m³

Uzgojni radovi

Uzgojni radovi na jednostavnoj i proširenoj biološkoj reprodukciji ostvarivali su se u skladu s potrebama.

Uzgojni radovi na jednostavnoj biološkoj reprodukciji propisani za razdoblje 1996-2003. godine

42

43

Rekonstrukcija, konverzija, pošumljavanje, plantažiranje 86 433 ha

Uređivanje donje etaže 3 510 ha

Sanacija 7 975 ha

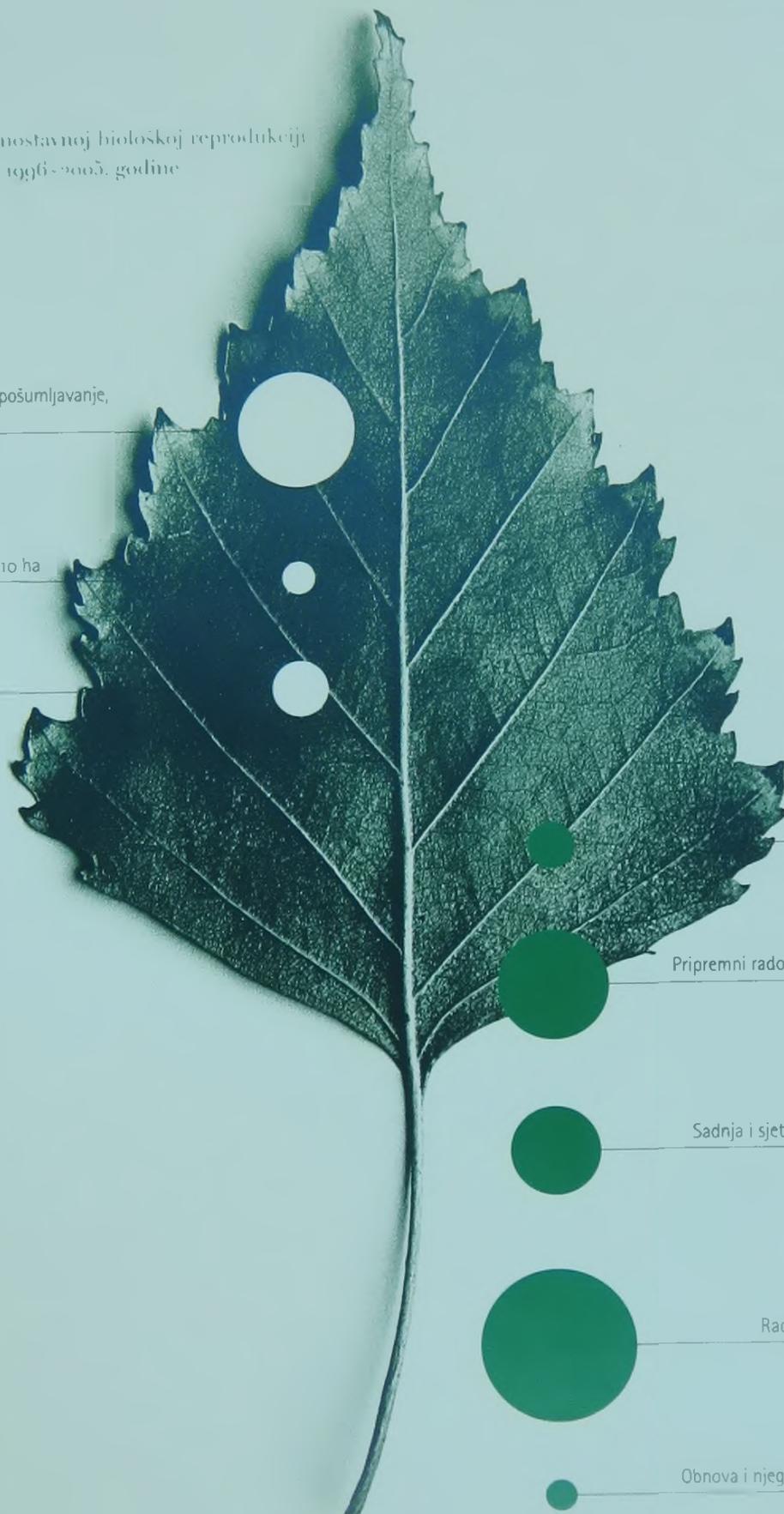
Prosjeke 6 774 ha

Pripremni radovi za obnovu sastojina 71 813 ha

Sadnja i sjetva sadnoga materijala 32 893 ha

Radovi na njezi sastojina 213 053 ha

Obnova i njega degradiranih sastojina 3 534 ha

5. Gospodarenje šumama

5.1. Uređivanje šuma

Tijekom 2000. godine zaposlenici Službe za uređivanje šuma i Odjela za uređivanje šuma obavljali su, sukladno odredbama ŠGO područja, radove na izradi uređajnih elaborata.

U skladu s odredbama Zakona o šumama [NN, br. 52/90] pokrenut je u Ministarstvu poljoprivrede i šumarstva postupak za davanje suglasnosti na 150 uređajnih elaborata:

- 56 redovitih revizija osnova gospodarenja
- 7 izvanrednih revizija osnova gospodarenja
- 43 godišnja plana po isteku valjanosti osnova gospodarenja gospodarskim jedinicama i programa za gospodarenje šumama
- 25 godišnjih planova prema Uredbi Vlade Republike Hrvatske o gospodarenju šumama oslobođenim u akcijama "Bljesak" i "Oluja" i šumama u Podunavlju ranije pod upravom UN-a
- 17 programa za gospodarenje šumama
- 1 program za gospodarenje privatnim šumama
- 1 godišnji plan za privatne šume.

Usporedba ostvarivanja radova na uređivanju šuma vlastitim kapacitetima tijekom razdoblja 1996 - 2000. godine

Vrsta rada	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.
	ha	ha	ha	ha	ha
1. Redovne revizije					
- pripremni radovi	143 769	156 074	166 118	181 175	193 180
- terenski radovi	133 508	146 927	137 942	181 089	185 444
- završni radovi	127 696	154 350	155 642	161 575	174 440
2. Izvanredne revizije	2 994	33 036	20 773	36 685	19 246
3. Godišnji planovi	179 822	175 883	185 739	238 245	204 906
4. Reambulacija međa	148,05	82,47	77,60	128,35	183,68

Količine radova na uređivanju šuma ostvarenih vlastitim kapacitetima u proteklih pet godina kontinuirano se povećavaju, što je rezultat primjene novih tehnologija [digitalna kartografija, GPS, GIS] i bolje iskoristivosti vlastitih kapaciteta.

Međutim, vlastiti kapaciteti nisu bili dostatni za ostvarivanje ukupnoga plana uređivanja šuma za 2000. godinu. Zbog toga su za ostvarenje dijela radova na uređivanju šuma za Uprave šuma Gospić i Split korištene usluge drugih specijaliziranih poduzeća.

Korištenje usluga specijaliziranih poduzeća planirano je za završetak radova ugovorenih 1999. godine [39 364 ha] i početak radova na izradi četiri uređajna elaborata [16 548 ha] prema ugovorima iz 2000. godine.

Uređivanje privatnih šuma odvijalo se u skladu s postojećim sredstvima i kapacitetima Odjela za uređivanje šuma.

5.2. Uzgajanje šuma

Radovi na biološkoj reprodukciji šuma obavljani su u skladu s propisom ŠGO područja te prema planu radova za 2000. godinu. Sredstva za ostvarivanje radova na jednostavnoj i proširenoj biološkoj reprodukciji osigurana su temeljem Zakona o šumama [čl. 68. i 70. Zakona o šumama, u daljnjem tekstu ZOŠ]

Općekorisne funkcije šuma, njihova uporaba i naknada propisane su čl. 70. ZOŠ-a. Sredstva za realizaciju radova na jednostavnoj i proširenoj reprodukciji na kršu osigurana su djelomično i Programom obnove obalnih šuma koje sufinancira Svjetska banka.

Ostvarivanje radova na jednostavnoj biološkoj reprodukciji [JBR] od 1996. do 2000. godine | u ha

Naziv rada	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.
Pripremni radovi na obnovi šuma	7 295	6 206	6 478	6 156	8 638
Sadnja i sjetva u sastojini	2 140	1 266	2 144	429	1 861
Popunjavanje u sastojini	2 123	1 410	1 424	1 016	974
Njega pomlatka i mladika	14 381	13 041	15 285	14 776	13 180
Čišćenje sastojina	6 280	7 511	7 366	6 195	8 852
Ostali radovi [njega kultura]	760	1 448	541	975	254
Resurekcija	56	75	160	8	98

Planirani radovi u 2000. godini u cijelosti su obavljeni.

Dio kontinentalnoga područja i dio krša bili su pod privremenom okupacijom u razdoblju 1991 - 1995. godine.

Od 1996. godine povećavaju se radovi u gospodarenju na kršu, gdje radovi osnova gospodarenja i dalje imaju veliko značenje.

Ostvarivanje radova na proširenoj biološkoj reprodukciji [PBR] od 1996. do 2000. godine | u ha

Naziv rada	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.
Pripremni radovi na obnovi šuma	1 374	1 170	4 045	6 204	4 376
Rekonstrukcija	62	95			
Konverzija	314	516			
Pošumljavanje	1 275	1 620	1 791	3 168	4 784
Sanacija	975	615			
Popunjavanje	277	216	460	695	1 227
Njega novopodignutih kultura do 1/5 ophodnje	2 942	2 617	2 458	5 808	6 613

Veće ostvarivanje radova u 1999. i 2000. godini je posljedica više uloženi sredstava po čl. 70. ZOŠ-a i kredita Svjetske banke za sufinanciranje Programa obnove i zaštite obalnih šuma.

5.3 Vrijednost i financiranje biološke reprodukcije šuma

Plan biološke reprodukcije šuma utvrđen je Odlukom Upravnoga odbora "Hrvatskih šuma", p. o. Zagreb, i sastavni je dio godišnjega plana poslovanja.

Tom su odlukom utvrđena i izdvajanja sredstava za jednostavnu biološku reprodukciju šuma [JBRŠ] od vrijednosti prodaje drvnih sortimenata po ovim stopama:

- za jednodobne šume 20,2 %
- za preborne šume 15,0 %
- za krške šume 15,0 %.

Stopa izdvajanja za jednostavnu biološku reprodukciju povećana je iznad zakonske stope za jednodobne šume za 0,2 %, dok je za preborne i krške šume ostala minimalna zakonska stopa.

Vrijednost radova na JBR i izvori financiranja od 1996. do 2000. godine u | tis. kn

Naziv rada	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.
Pripremni radovi na obnovi šuma	20 829	16 810	11 694	7 805	12 495
Sjetva i sadnja pod sastojinu i na čistim površinama	14 238	8 492	15 448	6 688	14 516
Popunjavanje	19 554	15 080	15 458	14 165	13 558
Njega pomlatka i mladika	49 394	42 985	42 320	54 843	50 769
Čišćenje sastojina	29 235	34 255	32 949	29 457	33 486
Ostali radovi	1 843	2 579	4 770	5 179	2 292
Resurekcija degradiranih sastojina	74	66	425	61	299
Odabir i obilježavanje stabala za sječu	13 376	13 492	12 322	19 200	17 412
Protupožarna motrilačka služba	-	8 958	14 963	13 521	15 961
Podizanje, održavanje i uklanjanje ograda	-	1 499	1 598	1 627	1 290
Zaštita šuma	46 728	10 447	7 692	8 846	5 840
Izrada i održavanje protupožarnih prosjeka	-	18 481	19 137	41 167	40 957
Izrada i održavanje motrilica	-	69	4	107	434
Čuvanje šuma	39 258	50 902	49 592	45 904	63 005
Prosjec. i održ. prosjeka, izvora i izr. i održ. gosp. obj.	4 306	3 999	2 852	4 554	4 192
Izrada osnova gospodarenja	15 258	12 710	10 753	51 087	35 264
Ukupno	254 093	240 192	241 977	304 211	311 770
Izvori sredstava					
čl. 68. ZOŠ-a	182 382	165 771	164 366	208 700	208 886
čl. 70. ZOŠ-a	71 710	74 421	77 611	95 511	102 884

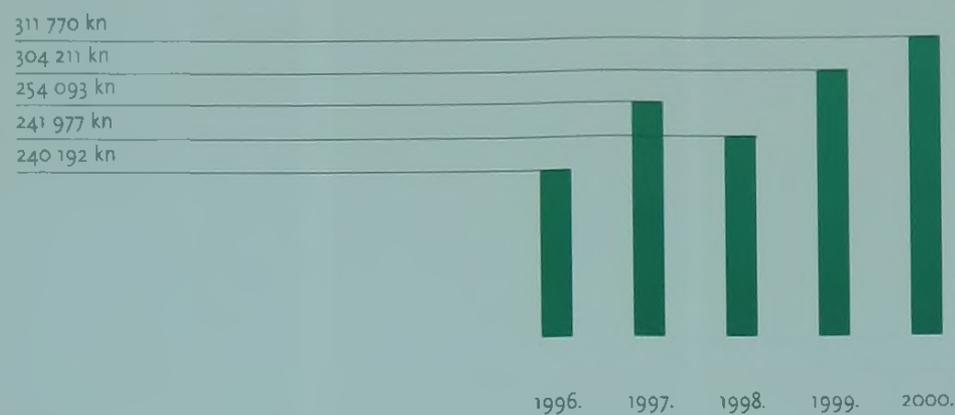
Vrijednost radova na JBR i izvori financiranja od 1996. do 2000. godine

Za pripremu, sjetvu, sadnju, popunjavanje, njegu, čišćenje, resurekciju i doznake u 2000. Godini utrošeno je 144 827 tis. kn ili 46,4 % dok je u 1999. godini za iste radove utrošeno 137 397 tis. kn ili 45,2 % utrošenih sredstava. Znatna dio radova obavljen je kako bi se priredili uvjeti za prihvat uroda sjemena hrasta lužnjaka.

Dio radova na pripremi i obnovi šuma, sjetvi, sadnji, njezi i sanaciji proveden je prema čl. 25. Pravilnika o uređivanju šuma u PBR šuma.

Za proširenu biološku reprodukciju u 2000. godini uporabljena su ova sredstva:

- izdvojena sredstva na osnovi propisane stope od 3 % od vrijednosti prodanoga drva na domaćem i stranom tržištu
- neutrošena sredstva iz ranijih godina koja se nalaze na posebnom računu PBR
- sredstva na računu općekorisnih funkcija šuma [OKFŠ-a] prema čl. 70. ZOŠ-a
- sredstva na računu za oduzeta prava naknade za šumu i šumsko zemljište prema čl. 58. ZOŠ- a.

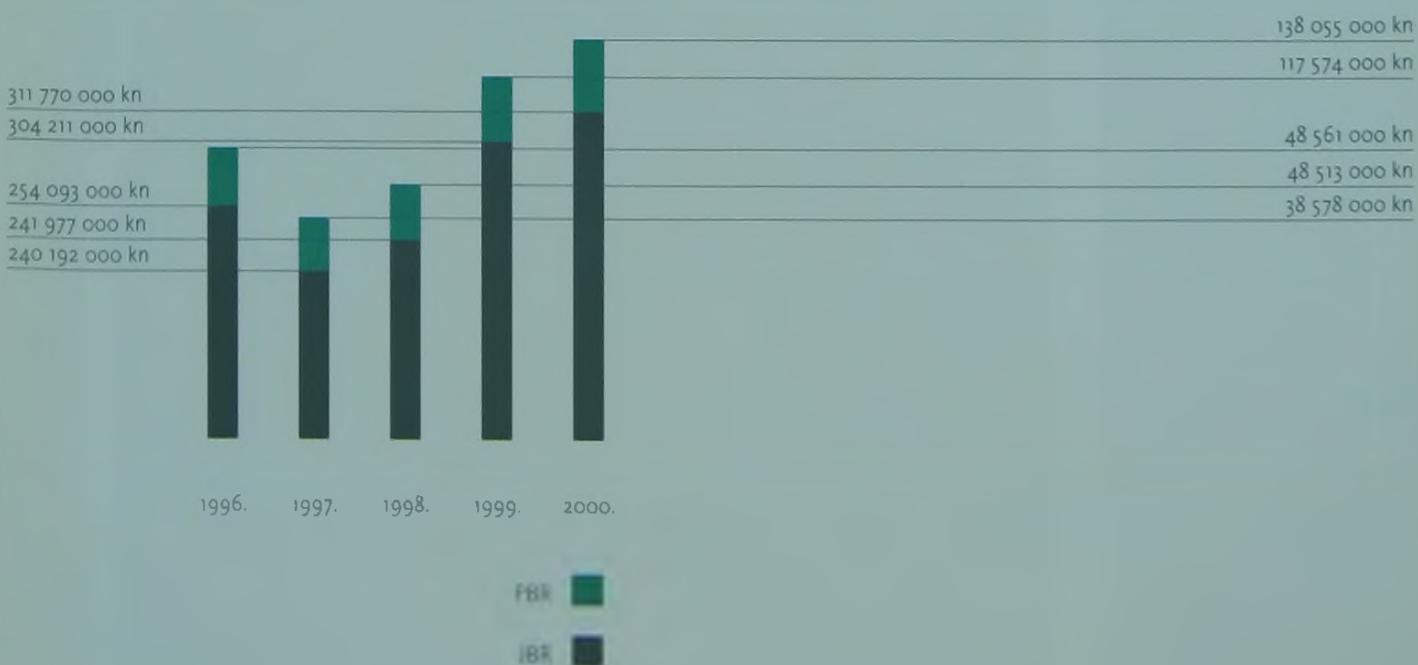
Vrijednost radova na PBR i izvori financiranja od 1996. do 2000. godine u | tis. kn

Naziv rada	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.
Pripremni radovi na tlu i u sastojini	4 318	3 373	11 860	24 2934	18 659
Rekonstrukcija	506	468	-	-	-
Konverzija	1 848	1 763	-	-	-
Pošumljavanje neobrasloga šumskoga zemljišta i podizanje plantaža	13 886	13 855	21 235	47 339	61 983
Sanacija	7 311	5 719	-	150	-
Popunjavanje	1 562	1 791	3 673	12 030	17 820
Njega sastojina do 1/5 ophodnje	7 754	9 441	9 927	24 537	26 510
Zaštita šuma	3 154	1 145	742	3 520	5 168
Izgradnja šumskih prometnica u funkciji PBR	1 473	641	407	4 079	5 818
Otkup šuma i šumskoga zemljišta radi PBR	5 917	20	-	878	233
Izrada i provedba programa PBR	831	362	669	747	1 864
Ukupno	48 561	38 578	48 513	117 574	138 055
Izvori sredstava					
čl. 68. ZOŠ-a	23 696	25 254	21 189	33 123	45 402
čl. 70. ZOŠ-a	16 025	11 786	25 245	78 509	82 709
čl. 58. ZOŠ-a	8 840	1 538	2 079	5 942	9 944

U 2000. godini planirani su radovi za 139 481 tis. kn, a obavljeno je za 138 055 tis. kn ili 99 % planiranih sredstava.

Visok plan proširene biološke reprodukcije u 2000. godini u odnosu prema prijašnjim godinama sastavljen je i gotovo u potpunosti ostvaren zbog potrebe sanacije i uređenja dijela gospodarskih šuma na oslobođenom području koje su u ratu devastirane ili zapuštene.

Vrijednost radova na JBR i PBR

Planirani i ostvareni radovi na PBR u 2000. godini | tis. kn

Izvor	Plan	Ostvaraj	Ostvaraj %
čl. 68. ZOŠ-a	45 199	45 402	100,4
čl. 70. ZOŠ-a	82 601	82 709	100,1
čl. 58. ZOŠ-a	11 682	9 944	85,1
Ukupno	139 482	138 055	99,0

Uporaba zajma svjetske banke

Vlada Republike Hrvatske primila je zajam od Svjetske banke za obnovu i razvoj za pokriće prihvatljivih plaćanja prema Projektu obnove i zaštite obalnih šuma Republike Hrvatske.

Uporaba zajma Svjetske banke u 1999. i 2000. godini

Vrsta rada	1999.			2000.		
	Količina ha	Jedinična cijena [kn/ha]	Iznos 000 kn	Količina ha	Jedinična cijena [kn/ha]	Iznos 000 kn
Pošumljavanje	211,50	11 109,37	2 350	238,00	12 131,76	2 887
Čišćenje uz prometnice	26,50	5 613,40	149	107,50	6 381,57	686
Proreda	152,10	11 242,46	1 710	103,00	12 797,54	1 318
Njega borova pomlatka	217,00	6 458,94	1 402	102,07	7 310,43	746
Popunjavanje sjemenom	60,00	5 535,11	332	55,00	6 136,06	337
Sanacija	385,01	3 155,09	1 215	214,74	3 595,01	772
Ukupno			7 158			6 746
Udio Svjetske banke [20 %]			1 432			1 349
Udio "Hrvatskih šuma" [80 %]			5 726			5 398

5.4. Proizvodnja sadnica i sjemenarstvo

Rasadnička proizvodnja

Dostavljene sadnice iz rasadnika od 1996. do 2000. godine | tis. kom

Vrsta sadnica	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.
Hrast lužnjak	8 009	6 361	5 527	6 549	7 606
Hrast kitnjak	2 034	2 062	1 667	2 894	2 949
Poljski jasen	1 369	1 349	1 571	2 782	2 092
Crna johana	737	479	459	369	377
Euroamerička topola	68	55	66	64,5	107
Vrba	33	18	24	19,5	26
Bukva	37	64	-	48	152
Ostala bjelogorica	8	30	101	15	63
Ukupno bjelogorica	10 418	10 418	9 415	12 741	13 372
Obična jela	20	-	-	54	43
Ariš	77	68	65	51	40
Obična smreka	1 050	1 100	1 014	867	1 292
Crni bor	136	199	189	284	201
Obični bor	191	96	25	38	39
Duglazija	26	56	53	50	85
Ostala crnogorica	3	-	-	-	1
Ukupno crnogorica	1 503	1 519	1 346	1 344	1 701
Crni bor	847	820	1 100	1 280	1 099
Cedar	8	13	15	4	2
Čempres	376	60	176	48	31
Alepski bor i brucijski bor	90	181	148	390	99
Primorski bor	536	458	162	182	377
Bor pinija	56	146	172	61	101
Hrast crnika	17	23	-	19	6
Hrast medunac	137	26	50	28	41
Ostale mediteranske vrste	71	35	-	1	22
Ukupno mediteranske vrste	2 138	1 762	1 823	2 013	1 769
Sveukupno	15 936	13 699	12 584	16 098	16 842

Iz rasadnika "Hrvatskih šuma", p.o. Zagreb, tijekom 2000. godine dostavljeno je 16 842 000 kom. šumskih sadnica za sadnju ili popunjavanje u sastojinama "Hrvatskih šuma".

U ukupnoj dostavi šumskih sadnica na teren od 16 842 000 kom. 13 372 000 kom. ili 79 % su listače, a 1 701 000 kom. ili 10 % četinjače, odnosno 1 769 000 kom. sadnica za priobalje.

Dostavljene količine u ovoj godini veće su od desetogodišnjega prosjeka dostave sadnica u Poduzeću, i to kod listača za 19 %, kod četinjača manje su za 6 %, sadnice za priobalje veće su za 28 % ili ukupno više 17 %.

Tri glavne vrste sadnica, hrast lužnjak sa 7 606 000 kom., hrast kitnjak s 2 949 000 kom. te poljski jasen s 2 092 000 kom., čine 75 % svih dostavljenih sadnica. U dostavi sadnica četinjača glavninu čini obična smreka s 1 292 000 kom. Za priobalje [uključivo i objekte koji se sufinanciraju iz Programa obnove i zaštite obalnih šuma] dostavljeno je 1 769 000 kom. sadnica. U jesen 2000. godine u rasadnicima "Hrvatskih šuma" zasijane su značajne količine žira hrasta lužnjaka, 112 tona, i hrasta kitnjaka 41 tona, dok je u rasadniku Šumarskoga instituta u Jastrebarskom zasijano oko 35 tona. Iz toga sjemena očekuje se na proljeće 2001. oko 16 mil. sadnica u dobi 1+0. Krajem godine u rasadnicima ima na zalihi 24,6 mil. sadnica koje će s navedenih 16 mil. novih sadnica dati ukupno nešto više od 40 mil., od čega će za dostavu u 2001. godini biti raspoloživo oko 20 mil. sadnica, čime će se moći zadovoljiti sve planske potrebe za sadnicama.

Šumsko sjemenarstvo

Protekla 2000. godina može se ocijeniti kao godina obilatoga uroda sjemena hrasta lužnjaka, osrednjega uroda hrasta kitnjaka, dok su ostale vrste imale slab urod, a gotovo u potpunosti je izostao urod sjemena poljskoga jasena, bukve, jele i smreke. Mediteranske vrste osrednje su urodile, a izostao je urod hrasta crnike i medunca.

Prema evidencijama o ubiranju i upotrebi šumskoga sjemena skupljene su ove količine:

Šumsko sjeme ubrano u 2000. godini | u kg

Vrsta	Količina
Hrast lužnjak	2 371 089
Hrast kitnjak	211 316
Poljski jasen	35
Bukva obična, bagrem, obična jela, čempres, hrast crnika, hrast medunac	0
Crna joha	6
Crni orah	45 716
Smreka	8
Crni bor	795
Alepski bor	126
Brucijski bor	15
Primorski bor	12
Pinija	239
Ukupno	2 629 357

Od navedenoga ubranoga šumskoga sjemena te iz zaliha iz prijašnjih godina 2000. godine je upotrijebljeno u rasadnicima 189 574 kg za proizvodnju sadnica, odnosno u sastojinama značajnih 2 435 905 kg na pošumljavanjima i popunjavanjima JBR-a i PBR-a.

Dio sjemena u količini od 25 817 kg ostao je na zalihama uskladišten i pripravan za proljetnu sjetvu 2001. godine.

Iznimno dobrim urodom i velikim količinama prikupljenoga sjemena hrasta lužnjaka u potpunosti su podmirene planirane potrebe na cijelome području "Hrvatskih šuma".

5.5. Proizvodnja drvnih sortimenata

Proizvodnja drvnih sortimenata 1996 - 2000. godine t u m³

Godina	Oblovina			Prostorno drvo			Ukupno		
	Plan	Ostvaraj	%	Plan	Ostvaraj	%	Plan	Ostvaraj	%
1996.	1 495 241	1 467 719	98	1 527 937	1 403 181	92	3 023 178	2 870 900	95
1997.	1 682 068	1 596 980	95	1 594 263	1 517 218	95	3 276 331	3 114 198	95
1998.	1 645 433	1 637 525	100	1 724 978	1 434 158	83	3 370 411	3 071 683	91
1999.	1 677 595	1 731 936	103	1 587 311	1 471 357	93	3 264 906	3 203 293	98
2000.	1 777 994	1 818 541	102	1 788 878	1 771 483	99	3 566 872	3 590 024	100

Proizvodnja drvnih sortimenata 2000. godine odvijala se na cijelom području "Hrvatskih šuma", s izuzetkom nedostupnih područja koja su minirana. Ukupno je izrađeno 3 590 024 m³ neto drvnih sortimenata, što je 9 % više nego protekle godine. Oblovine je proizvedeno 2 % više nego što je planirano, što je rezultatom primjene sortimentnih tablica, te pridržavanja Hrvatskih norma pri prikrajanju drvnih sortimenata, dok je prostornoga drva proizvedeno 1 % manje od plana.

Ukupni ostvaraj u milijunima m³

3 590 024 m ³
3 203 293 m ³
3 114 198 m ³
3 071 683 m ³
2 870 900 m ³

Plan i ostvaraj proizvodnje drvnih sortimenata u 2000. godini – po vrstama drveća | u m³

Vrsta drveća	Oblovina			Prostorno drvo			Ukupno		
	Plan	Ostvaraj	%	Plan	Ostvaraj	%	Plan	Ostvaraj	
Hrast lužnjak	321 526	372 170	116	287 019	137 758	48	680 545	509 928	84
Hrast kitnjak	120 883	102 003	84	126 845	117 002	92	247 728	219 005	88
Bukva	657 632	667 952	102	679 778	730 167	107	1 337 410	1 398 119	105
Jasen	124 672	120 498	97	83 518	57 800	69	208 190	178 298	86
Grab	60 077	38 811	65	233 391	187 851	80	293 468	226 662	77
Bagrem	11 960	6 760	56	15 235	17 032	112	27 195	23 792	87
D. voće	4 328	6 610	153	7 685	1 176	15	12 013	7 786	65
OTL	28 980	16 141	56	115 574	295 803	256	144 554	311 944	216
Lipa	27 418	35 541	130	30 433	16 825	55	57 851	52 366	90
Joha	23 292	19 733	85	22 969	24 996	109	46 261	44 729	97
Topola	107 752	128 856	120	29 829	29 290	98	137 581	158 146	115
OML	14 217	4 088	29	36 074	31 492	87	50 291	35 580	71
Jela/smreka	254 892	286 377	112	93 781	101 712	108	348 673	388 089	111
Bor	16 231	8 830	54	20 006	16 943	85	36 237	25 773	71
Ariš	297	685	231	410	570	139	707	1 255	178
Ost. četinjače	3 837	3 486	91	6 331	5 066	80	10 168	8 552	84
Ukupno	1 777 994	1 816 541	102	1 788 878	1 771 483	99	3 566 872	3 590 024	101

OTL - ostala tvrda bjelogorica, OML - ostala meka bjelogorica

Ostvaraj plana proizvodnje oblovinje po pojedinim vrstama kreće se u uobičajenim i dopuštenim okvirima. Kod prostornoga drva značajno je veći ostvaraj OTL zbog skupnoga evidentiranja izrađenih sortimenata više vrsta.

Ostvaraj sječe i izrade po izvršiteljima radova od 1996. do 2000. godine

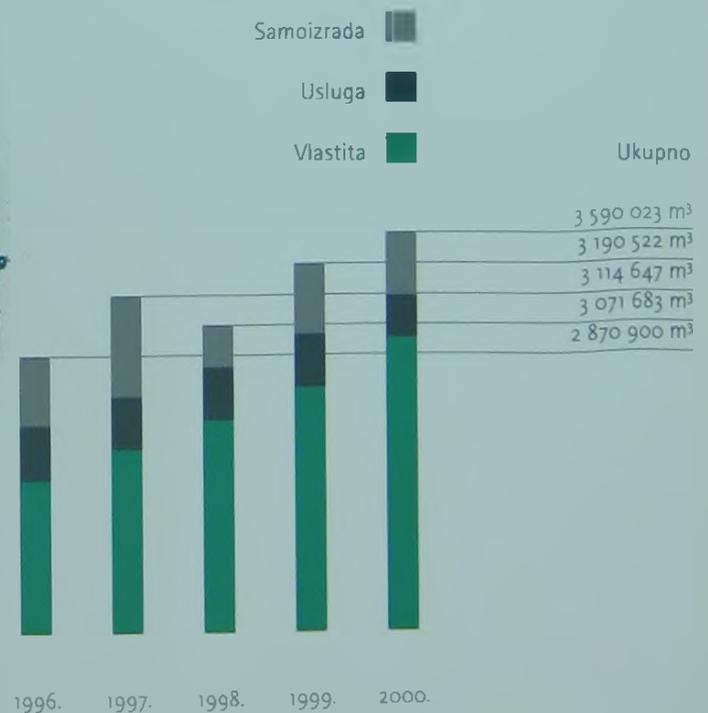
Od ukupne sječe i izrade od 3 590 024 m³ drvnih sortimenata u vlastitoj organizaciji "Hrvatskih šuma", p.o. Zagreb, u 2000. godini ostvareno je 5 251 618 m³ ili 70 % ukupnih radova, što je rezultat bolje organizacije i uporabe radne snage unutar poduzeća "Hrvatske šume". U drugoj polovici 2000. godine pokrenut je postupak likvidacije trgovačkih društava transporta, mehanizacije i graditeljstva, u kojem su radnici sporazumno prešli u "Hrvatske šume", a strojevi i oprema uzeti su u najam do okončanja postupka likvidacije. Također treba napomenuti i izuzetno povoljne vremenske prilike posebno u prvom dijelu godine.

Usluge ostvarene u sječi i izradi iznose 387 727 m³ i manje su za 42 709 m³ nego u prethodnoj godini. Usluga sječe i izrade od 1994. godine nadalje stalno pada. Jedan od razloga je i ostvarena cijena za takve radove, jer cjelokupni posao i radna snaga postaju sve skuplji, a ostvarene cijene usluga ne pokrivaju sve troškove.

Samoizrada je nešto manja nego prethodne godine, ali i dalje raste u odnosu na razdoblje, što će se u idućem razdoblju morati posebno analizirati, jer zaostaje dostava celuloznoga i ogrjevnoga drva proizvedenoga u vlastitoj organizaciji.

Sječa i izrada po izvršiteljima

Ostvaraj privlačenja po izvršiteljima radova od 1996. do 2000. godine

U 2000. godini ukupno je privučeno i izvezeno 2 941 295 m³ drvnih sortimenata. Vanjskom uslugom poduzetnika privučeno je 1 323 490 m³ oblovine i celuloznoga drva, što je za 232 750 m³ više nego u prethodnoj godini. I ovo povećanje vlastitoga ostvaraja može se obrazložiti boljom organizacijom, pokretanjem postupka likvidacije trgovačkih društava i dobrim vremenskim prilikama isto kao i kod sječe i izrade.

Ukupno
2 941 295 m³

2 454 738 m³
2 414 568 m³
2 410 500 m³
2 219 613 m³

Poduzetnici ■
Hrvatske šume ■

Ostvaraj prijevoza po izvršiteljima radova od 1995. do 1997. godine

Godina	"Hrvatske šume"		Poduzetnici		Ukupno	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%
1995.	1 273 960	51	1 229 247	49	2 503 207	100
1996.	1 222 858	48	1 319 592	52	2 542 450	100
1997.	1 116 790	39	1 778 578	61	2 895 368	100

Kako se od 1. siječnja 1998. godine cjelokupni prijevoz drvnih sortimenata nalazi u organizaciji trgovačkih društava i poduzetnika, čije su se usluge ugovarale javnim nadmetanjima, prestaje se 1997. godine s praćenjem ostvaraja prijevoza po izvršiteljima radova, no općenito raste poduzetništvo od 1994. do 1997. godine.

Zalihe drvnih sortimenata na dan 31. prosinca 1999. i 2000. godine

Mjesto nalaza	Oblovina				Prostorno drvo				Ukupno			
	1999.		2000.		1999.		2000.		1999.		2000.	
	m ³	%	m ³	%								
Šuma	95 805	51	48 485	38	91 781	49	80 553	62	187 586	100	129 038	100
Pom. stov.	114 576	66	101 750	48	58 503	34	108 443	52	173 079	100	210 193	100
Glavno stov.	21 500	51	37 750	41	20 991	49	53 567	59	42 491	100	91 317	100
Ukupno zalihe	231 881	57	187 985	43	171 275	43	242 563	57	403 156	100	430 548	100
Ukupna proizvod.	1 731 936	54	1 818 541	51	1 471 357	46	1 771 483	49	3 203 293	100	3 590 024	100
Zaliha/proizv.		13,4		10,3		11,6		13,7		12,6		12,0

Ukupne zalihe iznose 430 802 m³ ili 12,0 % ostvarene proizvodnje drvnih sortimenata, što je u odnosu na zalihe iz prošle godine veće za 27 392 m³, ali je lanjski odnos zaliha i ukupne proizvodnje od 12,6 % bio za 0,6 indeksnih poena veći od ove godine.

Smanjenje zaliha oblovinu u šumi i na pomoćnom stovarištu može se obrazložiti dobrom organizacijom i povećanim učincima proizvodnje i prodaje. Povećanje zaliha prostornoga drva na pomoćnom i glavnom stovarištu upućuje na probleme vezane uz prodaju i prilike na tržištu

5.6. Prodaja drvnih sortimenata

Planom prodaje utvrđuju se količine po vrsti drva i sortimentu, po mjestu prodaje i za kupce po ugovoru. Prodaja trupaca po ugovoru bez nadmetanja [UG] obavlja se tvrtkama drvne industrije koje proizvode finalne proizvode [namještaj, parket, građevnu stolariju, suhi element i sl.] i neovisno o stupnju prerade tvrtkama na područjima od posebne skrbi. Ulazak Republike Hrvatske u WTO utjecat će na liberalizaciju tržišta drvom, a budući da su "Hrvatske šume", p.o. Zagreb, potpisale petogodišnje ugovore o kupoprodaji drvnih sortimenata s većinom tvrtki iz finalne prerade drva, osigurano je vrijeme prilagodbe na te uvjete poslovanja odnosno zaštita domaće industrije kroz to vrijeme. Količina drvnih sortimenata za prodaju javnim nadmetanjem na inozemno tržište [izvoz - LM] utvrđena je Planom prodaje, a izvoze se samo oni drveni sortimenti za koje domaća drvna industrija nema interesa ili mogućnosti kupnje. Provedbu i praćenje obavlja Komisija za provođenje javnih međunarodnih nadmetanja sastavljena od predstavnika Ministarstva gospodarstva i predstavnika "Hrvatske šume", p. o. Zagreb.

Cijene glavnih šumskih proizvoda utvrdilo je cjenikom iz 1997. godine Ministarstvo gospodarstva Republike Hrvatske i nisu se mijenjale sve ovo razdoblje.

Prodaja drvnih sortimenata i prihod u 2000. godini

"Hrvatske šume", p.o. Zagreb, ostvarile su u 2000. godini 4 % veću prodaju drvnih sortimenata od planirane i ostvarile 1 % veći prihod od planiranoga. Od planiranih 3 421 077 m³ drvnih sortimenata prodano je 3 553 772 m³, ili 104 %, a od planiranoga prihoda 1 101 518 tis. kn od prodaje drvnih sortimenata ostvareno je 1 107 092 tis. kn, ili 101 %.

Plan i ostvaraj prodaje drvnih sortimenata u 2000. godini

Drveni sortimenti	Plan	Ostvaraj	%	Plan	Ostvaraj	%
	m ³	m ³		kn	000 kn	
Trupci	1 689 170	1 821 615	108	870 781 134	909 284	104
TO	72 680	31 081	43	17 539 152	7 887	45
Celuloza	683 427	609 381	89	114 425 428	101 359	89
Ogrjev	975 800	1 091 695	112	98 772 935	88 562	90
Ukupno	3 421 077	3 553 772	104	1 101 518 649	1 107 092	101

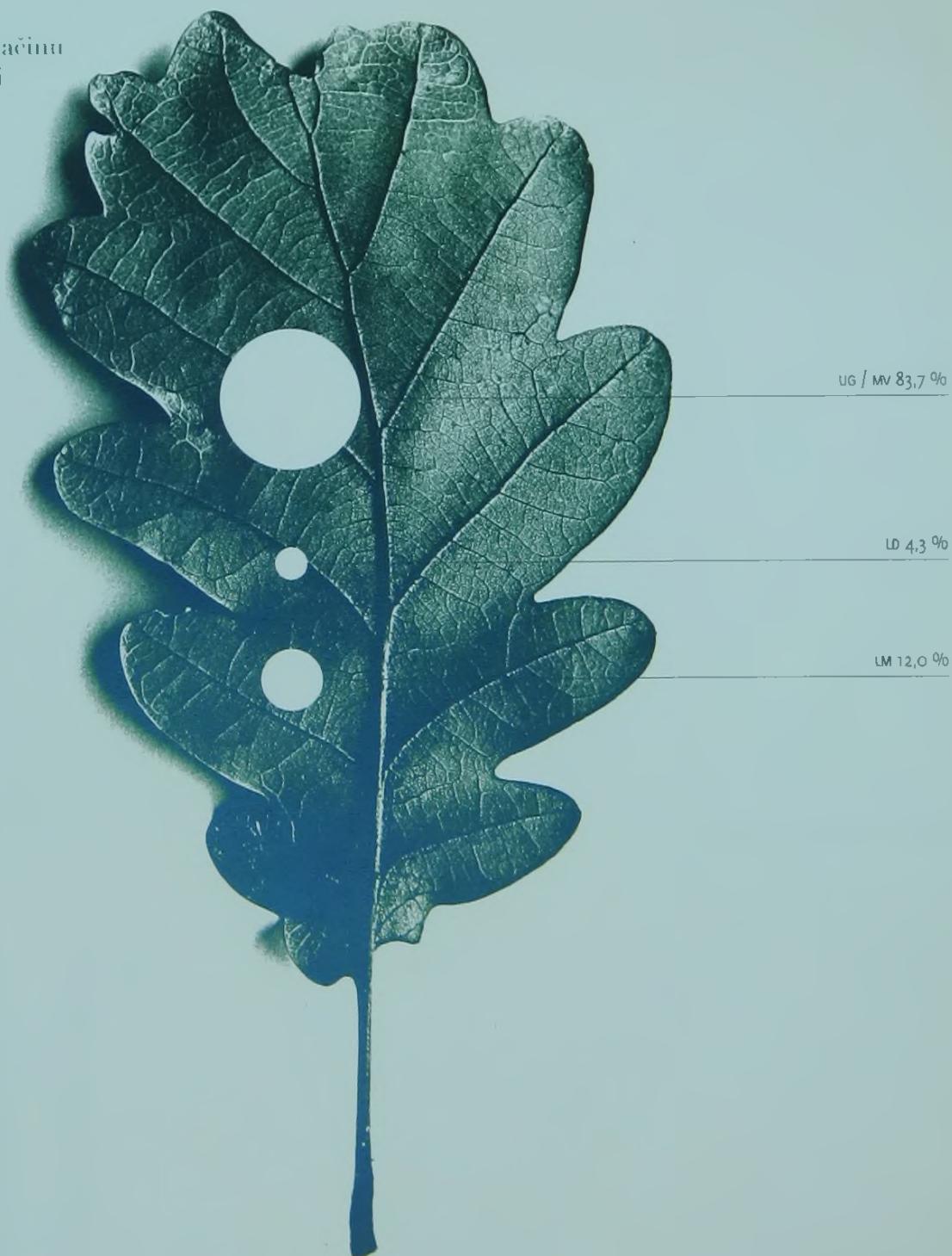
Ostvaraj prodaje drvnih sortimenata i prihoda po načinima prodaje u 2000. godini

Način prodaje	Ukupno		Ukupno	
	m ³	%	000 kn	%
Javno nadmetanje za domaće tržište LD	152 276	4,3	52 644	4,8
Javno nadmetanje za inozemno tržište LM	425 490	12,0	154 309	13,9
Ugovor/blagajna UG/MV	2 976 003	83,7	900 098	81,3
Ukupno	3 553 769	100,0	1 107 051	100,0

Prodane količine i ostvarene cijene po načinu prodaje | trupci u 2000. godini

Način prodaje	Prodano m ³	%	000 kn	kn/m ³	%
LD	89 820	4,9	47 612	530	5,3
LM	84 113	4,6	82 908	986	9,1
UG	1 587 863	87,2	757 432	477	83,3
MV	59 819	3,3	21 331	357	2,3
Ukupno	1 821 615	100	909 283	499	100

Udio količina prema načinu prodaje u 2000. godini

Prodaja trupaca domaćoj industriji po ugovoru bez nadmetanja je 87,2 % od ukupne prodaje po odgođenom plaćanju 60 dana od dana preuzimanja, u tome 96 % hrasta, 83 % bukve, 82 % jase-
na i 100 % jele.

Javnim nadmetanjem na domaćem tržištu prodano je trupaca 89 820 m³ uz uspješnost prodaje 46%.
Javnim nadmetanjem na međunarodnom tržištu prodano je trupaca 84 113 m³ [41 % topola, 35 %
bukva, 6 % jasen i 4 % lužnjak] uz uspješnost prodaje 76 %. Prodaja trupaca na međunarodnom
tržištu uvjetovana je i načinom plaćanja [avansno].

Celuloznoga i ogrjevnoga drva ukupno je prodano 338 796 m³ na javnim međunarodnim nadmeta-
njima, a na nadmetanju su objavljene uglavnom one količine i vrste za koje je postojao interes kupaca.

Prosječna ostvarena cijena trupaca po vrstama drva na međunarodnom nadmetanju [LM]

Vrsta drva	DEM/m ³
Hrast	486
Bukva	286
Jasen	392
Voćkarice	421
OTL	212
Lipa	316
Joha	162
Topola	106
Smreka	0

Prodaja drvnih sortimenata i prihodi 1996 - 2000. godine.

Pregled prodaje trupaca po načinima prodaje 1996 - 2000.

Godina	Po ugovoru m ³	Domaće nadmetanje m ³	Međunarodno nadmetanje m ³	Ukupno m ³
1996.	1 080 690	234 373	73 524	1 388 587
1997.	1 312 093	104 818	73 825	1 487 336
1998.	1 143 896	295 199	76 296	1 515 484
1999.	1 422 575	145 455	111 766	1 679 796
2000.	1 647 682	89 820	84 113	1 821 615

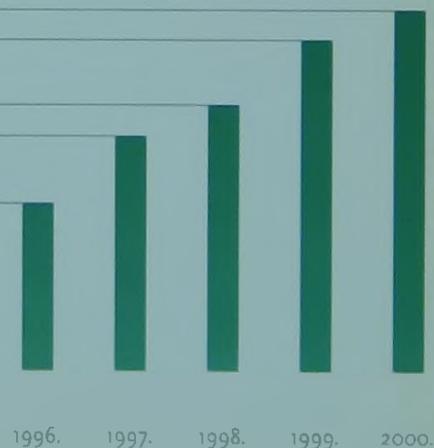
1 821 615 m³

1 679 796 m³

1 515 484 m³

1 487 336 m³

1 388 587 m³

Prodaja drvnih sortimenata i prihodi 1996 - 2000. godine

Godina	m ³	indeks 1996.	ooo kuna	indeks 1996.
1996.	2 934 177	100	859 969	100
1997.	2 899 033	99	810 708	94
1998.	2 968 222	101	901 642	105
1999.	3 239 139	110	1 014 528	118
2000.	3 553 772	121	1 107 092	129

Prodaja drvnih sortimenata i prihodi 1996 - 2000. godine

Vidljivo je da su "Hrvatske šume" od 1996. godine povećale prodaju drvnih sortimenata i prihode od njihove prodaje organiziranjem proizvodnje na područjima od posebne državne skrbi, a poseban je učinak ostvaren povećanjem proizvodnje trupaca čime se osigurala veća uposlenost domaćih kapaciteta drvne industrije.

5.7. Lovstvo

Povjeravanje prava lova "Hrvatskim šumama"

Vlada Republike Hrvatske, temeljem članka 15, stavka 2, Zakona o lovu [NN 10/94], svojom Odlukom od 20. prosinca 1994. [NN 94/94] povjerila je pravo lova u lovištima u vlasništvu države "Hrvatskim šumama" u 60 otvorenih i ograđenih lovišta i izgajališta divljači.

U odnosu na 1995. godinu broj je lovišta u 2000. godini izmijenjen; "Hrvatske šume" u 2000. ostvarile su pravo lova u 37 lovišta, i to u 28 otvorenih, jednom ograđenom lovištu i u 8 izgajališta na ukupnoj lovnoj površini od 331 165 ha. Od te površine otvorena lovišta imaju 321 938 ha, ograđena 4 142 ha i izgajališta 5 085 ha.

Lovnogospodarske osnove i programi za uzgajanje divljači

U 2000. godini u svim lovištima i izgajalištima gospodarilo se u skladu s propisima lovno-gospodarskih osnova, odnosno s programima za uzgajanje divljači iz 1998. godine.

Organiziranje lovstva u "Hrvatskim šumama"

U skladu s Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji u "Hrvatskim šumama" u Direkciji je ustrojena Služba za lovstvo s rukovoditeljem službe i stručnim suradnikom za lovstvo, a na razini uprava šuma 10 ih imaju odjele za lovstvo, a u ostalih 6 uprava šuma postoji radno mjesto stručnoga suradnika za lovstvo u sastavu odjela za uređivanje šuma.

Čuvanje lovišta obavlja pomoćnik revirnika-čuvar šume i lovišta. Radi promidžbe lovstva sudjelovalo se na Sajmu lova i ribolova u Varaždinu te na sajmu Jagd und Fischen u Munchenu.

Matični fondovi i odstrel glavnih vrsta divljači

Budući da je broj lovišta, a s tim i površine i broj divljači u 2000. godini prema prijašnjem razdoblju znatno izmijenjen, teško je napraviti neke usporedbe i fonda i odstrela divljači.

Fond i odstrel glavnih vrsta divljači 2000. godine

Vrsta divljači	Plan		Otpad		Odstrel		Ukupno izlučenje		Odstrel/plan %	
	grla	kljunova	grla	kljunova	grla	kljunova	grla	kljunova	grla	kljunova
Obični jelen		583		125		323		448		77
Jelen lopatar		64		6		31		37		58
Obična srna		649		146		433		579		89
Muflon		40		8		14		22		55
Divlja svinja		2 834		434		1 665		2 099		74
Mrki medvjed		26		7		10		17		65
Divokoza		2		-		1		1		50

Odstrel glavnih vrsta divljači 1992-1999. godine

Vrsta divljači	1992.	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.
Obični jelen	292	176	124	139	99	93	235	153
Jelen lopatar	32	46	16	23	21	17	58	26
Obična srna	194	222	133	111	110	181	332	221
Muflon	-	-	-	-	8	3	36	44
Divlja svinja	630	741	822	836	812	837	1 762	1 143
Mrki medvjed	8	4	7	6	9	7	10	12

Prikazan je posebno odstrel i posebno zabilježeni otpad, odnosno ukupno izlučenje. Prikazani otpad vjerojatno je veći jer se i ne može pronaći sva nastradala divljač. Dio otpada nastao je zbog uginuća i stradavanja na prometnicama. Divljač odstjeluju uglavnom domaći i strani lovci turisti. Očekuje se u idućem razdoblju porast zanimanja stranih lovaca turista za dolazak u naša lovišta, čime će se postizati i bolji rezultati.

Gospodarski kapaciteti lovišta

I krupne i sitne divljači ima mnogo manje od normalnih gospodarskih kapaciteta utvrđenih bonitiranjem.

Do kraja valjanosti LGO i PUD [lovna godina 2004/2005] treba broj krupne divljači povećati u odnosu na broj u 1996. kako slijedi:

Fond divljači

Vrsta divljači	Propis lovne osnove	Stvarno brojno stanje
Obični jelen, grla	3 308	2 916
Jelen lopatar, grla	342	334
Srna obična, grla	3 452	3 034
Divokoza, grla	280	103
Divlja svinja, grla	4 072	3 558
Mrki medvjed, grla	149	153
Obični zec, repova	1 728	1 308
Fazan, kljunova	2 463	2 670
Divlja patka, kljunova	1 010	968
Ostala pernata divljač	3 959	3 351
Muflon, grlo	373	316
Ukupno	21 136	18 711

Broj divljih svinja treba održavati na razini kapaciteta lovišta od 4 000 grla.

Ostvaraj propisa LGO

Lovnogospodarske osnove i programi uzgoja divljači propisali su koje se mjere i radnje moraju u svakoj lovnoj godini obaviti da bi se divljači omogućio normalan razvoj i da bi divljač zadržala svoja staništa.

Zbog nedostatka dovoljne količine prirodne hrane tijekom cijele godine osnove su propisale za svaku vrstu divljači [glavne vrste] dodatnu prihranu i prehranu. U 2000. godini divljač je za prihranu dobila 3 868 tona razne hrane, a za prehranu je posijano raznih usjeva na 680 ha.

Gubitak lovstva u lovnoj sezoni 2000. nastao je zbog neostvarivanja plana odstrela u lovnoj sezoni i zbog toga što je bila loša dobna, spolna i trofejna struktura divljači planirane za odstrel. U prvim godinama nakon rata većina je lovišta kojim gospodare "Hrvatske šume", p.o. Zagreb, bila djelomično ili potpuno uništena pa je potrebno uložiti više sredstava da se dođe do predratne razine. U lovnoj se sezoni 2001/2002. očekuju puno povoljniji rezultati lovstva i bitno smanjenje gubitaka.

62

63

6. Zaštita šuma i ekologija

Zaštita šuma provodila se u skladu s Planom za 2000. godinu i potrebama ukazanim praćenjem biljnih bolesti i štetnika u suradnji "Hrvatskih šuma", p.o. Zagreb, i Dijagnostno-prognozne službe Šumarskoga instituta u Jastrebarskom.

Uzročnici oštećenosti šuma

Glavnim uzročnicima oštećenosti šuma smatraju se onečišćenost zraka, nepovoljne klimatske prilike, posebice suša, kukci i biljne bolesti, zatim gljive i šumski požari.

Fenološka motrenja

Osim procjene oštećenosti šuma provode se i fenološka motrenja. U 2000. godini obavljena su fenološka motrenja na 248 točaka, ali sa smanjenim brojem fenofaza, na prijedlog Šumarskoga fakulteta.

Počevši od 1987. godine u Republici Hrvatskoj se procjenjuje oštećenost šuma u skladu s metodologijom koju je utemeljila Komisija Europske zajednice [ICP Forests], i to na temelju Ženevske konvencije 1979. koja obvezuje sve zemlje potpisnice o potrebi praćenja utjecaja prekograničnoga onečišćenja zraka na šume. Tijekom 2000. godine u Republici Hrvatskoj je po dvanaesti put provedena procjena oštećenosti šuma.

Motrenja su obavljena na bioindikacijskim plohama [mreža 16 x 16 km] i osnovnim plohama [mreža 4 x 4 km]. Oštećenost krošanja [osutost] procjenjivana je na 8 874 stabla bjelogorice i 2 319 stabala crnogorice.

Ukupno je procjenjivano 11 193 stabla različitih vrsta drveća.

Ukupna osutost za sve vrste drveća iznosila je 21,0 % značajno oštećenih stabala. U usporedbi s 1999. godinom značajna oštećenost stabala svih vrsta drveća manja je za 3,5 %. Značajna oštećenost bjelogoričnih vrsta drveća također je manja za 3 % u odnosu na prethodnu godinu i iznosi 15,5 %. Postotak značajno oštećenih stabala crnogoričnih vrsta drveća smanjio se s 44,8 % na 42,2 %.

Iz dosada prikupljenih podataka uočava se blago padanje značajne oštećenosti. Značajna oštećenost za bjelogorične vrste drveća imala je trend rasta za 6,0 % od 1987. do 1995. godine, kada je iznosila 27,7 %. Od 1998. godine postotak značajno oštećenih stabala se smanjuje, a nakon 1998. godine zadržao se na približno jednakoj razini.

Od pojedinačnih vrsta jela je i dalje naša najoštećenija vrsta drveća sa značajnim brojem oštećenih stabala 70,1%. Od bjelogoričnih vrsta drveća najoštećeniji je hrast lužnjak s 23,8 % značajno oštećenih stabala. Naša najvitalnija vrsta drveća je bukva i njezina oštećenost u posljednjih 10 godina nije se značajnije promijenila. Postotak značajno oštećenih stabala u tom razdoblju kretao se od 4 do 10 %, a u 2000. iznosio je 4,2 %.

Dobiveni su podaci kao i prošlih godina dostavljeni u Federal Research Centre for forestry u Hamburgu, gdje se uključuju u zajedničko izvješće o stanju šuma za cijelu Europu i objavljuju u posebnom izvješću [Executive Report].

S obzirom na stanje europskih šuma, prosjek za 32 zemlje značajne oštećenosti kreće se od 27,0 do 35,0 %. Hrvatska je ispod europskoga prosjeka.

Posebni uvjeti građenja

U 2000. godini Služba za ekologiju odgovorila je na približno 400 zahtjeva za utvrđivanje posebnih uvjeta za izgradnju objekata u šumi i na šumskom zemljištu.

Zaštita šuma usmjeruje svoju djelatnost na očuvanje ekološke ravnoteže u ekosustavu. Na biotske i antropogene čimbenike možemo djelovati preventivno i represivno.

Preventivno

1. Pratimo biljne bolesti i štetnike
2. Provodimo preventivne mjere zaštite šuma od požara.

Represivno

Suzbijamo biljne bolesti i štetnike.

Biljne bolesti i štetnici

Radi sprječavanja nastanka većih šteta u našim šumama suzbijane su navedene biljne bolesti i štetnici.

Od biljnih bolesti najznačajnija je hrastova pepelnica, koja se pojavila na pomlatku, mladiku i odraslim sastojinama.

Zaštita od hrastove pepelnice provodila se na hrastovu pomlatku i mladiku sa zemlje i zrakoplovom na površini od 6 842 ha u više navrata s različitim vrstama fungicida.

Osim pepelnice pojavile su se i druge bolesti: napad mednjače, siva plijesan na smreci, crvena pjegavost borovih iglica, upala i rak topole, smeđa pjegavost topolova lišća, rđa topolova lišća i čađavost duglazijevih iglica.

Biljni štetnici praćeni su uobičajenim metodama, te je utvrđena prisutnost sljedećih štetnika: mrazovci, kukavičji suznik, zlatokraj, hrastov savijač, osa listarica, gubar, borov četnjak, borov savijač, jasenova pipa i dr.

Suzbijani su ovi štetnici: mrazovci, kukavičji suznik, zlatokraj, borov četnjak i dr.

Zaštita od štetnika obavljena je zrakoplovom na 7 544 ha biološkim i biotehničkim insekticidima te piretroidima, a zaštita od borova četnjaka obavljena je sa zemlje biološkim i biotehničkim insekticidima na 543 ha [dio mehaničkim putem, otkidanjem zaraženih borovih grana].

Suzbijanje glodavaca obavljeno je na 4 326 ha rodenticidima.

Zaštita hrastovih trupaca od "mušice" i četinjača od potkornjaka obavljena je insekticidom Deltacid.

Zaštita šuma od požara

Zaštiti šuma od požara u 2000. godini poklanjala se posebna pozornost, jer su požari najveća opasnost za šume i šumsko zemljište u Republici Hrvatskoj.

Upravo zbog toga u 2000. godini za radove na zaštiti šuma od požara uloženo je

73 103 725 kn, i to za: | u tis. kn

- Promatračku protupožarnu službu 14 545
- Izradu promatračnica 1 207
- Održavanje promatračnica 33
- Izradu protupožarnih prosjeka 371
- Održavanje protupožarnih prosjeka 950
- Izradu protupožarnih prosjeka s elementima cesta 23 465
- Održavanje protupožarnih prosjeka s elementima cesta 15 997
- Postavu znakova upozorenja 171
- Radove na suzbijanju požara 1 415
- Čuvanje šuma - 25% od 59 779 610,71 14 944

Ostvaraj radova na zaštiti šuma od požara

Naziv rada	Jed. Mjere	Plan	Ostvaraj	%
Promatračko protup. služba	rd	45 973,00	45 412,00	99
Izrada promatračnica	kom	10,00	10,00	100
Održavanje promatračnica	kom	7,00	7,00	100
Izrada protup. prosjeka	ha	169,63	144,36	85
Održavanje protup. prosjeka	ha	826,82	805,55	97
Izrada p.p. s elementima cesta	km	240,02	258,75	108
Održ. p.p. s elementima cesta	km	1 127,89	1 016,02	90

Unatoč tako opsežnim ulaganjima u zaštitu šuma od požara, zbog izuzetno povoljnih uvjeta za nastajanje i širenje požara kao i drugih razloga u Republici Hrvatskoj, u protekloj godini pojavilo se 706 požara kojima je opožareno ukupno 68 171 ha šume, šumskoga i ostaloga zemljišta. Štete nastale požarima, uključujući i općekorisne funkcije šuma, iznosile su 2 777 322 tis. kn. Uz te i druge mjere zaštite šume od požara koje su poduzimane u Poduzeću (promidžbene aktivnosti), valja istaknuti i vrlo blisku suradnju s Ministarstvom unutarnjih poslova u zajedničkom organiziranju djelotvorne zaštite od požara.

Redovni ŽR ■
 Devizni račun ■
 Računi BRŠ ■
 Ukupno ■

7. Likvidnost

7.1. Prosječno stanje novčanih sredstava na žiroračunima

Iz pregleda je vidljiva stalna likvidnost Poduzeća i sezonsko kretanje stanja na računima koje je karakteristično za šumarstvo. Tako je npr. najveći priljev ostvaren u travnju, svibnju i rujnu.

Kretanje stanja novčanih sredstava na žiroračunima | u tis. kn

7.2. Novčani tok

Izvešće o novčanom toku izrađeno je direktnom metodom u skladu s MRS 7 i sadržano je u temeljnim financijskim izvješćima. Ovdje se prikazuju samo rekapitulirani podaci o primicima i izdacima novca i novčanih ekvivalenata koji su razvrstani na poslovne, investicijske i financijske aktivnosti

	1999. 000 kn	2000. 000 kn
Novčani tok od poslovnih aktivnosti		
- primici	1 434 585	1 676 355
- izdaci	1 423 346	1 651 915
Neto novčani tok od poslovnih aktivnosti	12 239	24 440
Novčani tok od investicijskih aktivnosti		
- primici	13 887	13 143
- izdaci	45 975	38 651
Neto novčani tok od investicijskih aktivnosti	[32 088]	[25 508]
Neto novčani tok od financijskih aktivnosti		
- primici	81 744	99 695
- izdaci	60 392	97 886
Neto novčani tok od financijskih aktivnosti	21 352	1 809
Neto povećanje [smanjenje] novca	503	741
Novac na početku razdoblja	15 171	15 674
Novac na kraju razdoblja	16 674	16 415

Najveći iznos primitaka i izdataka ostvaruje se u skladu s prirodom poslovanja Poduzeća u poslovnim aktivnostima.

Iz pregleda izlazi da je Poduzeće ostvarilo pozitivan novčani tok od poslovnih aktivnosti u iznosu od 25 mil. kn, što je poboljšanje u odnosu na prethodnu godinu.

Neto je financijski učinak ulagateljskih aktivnosti, kao i svih ranijih godina negativan. Naime, investicijska se ulaganja podmiruju iz vlastitih sredstava do visine obračunate amortizacije iz novčanoga toka poslovnih aktivnosti i iz dugoročnih kredita.

Na kraju obračunskoga razdoblja stanje novčanih sredstava po ovom obračunu zadržava se na prošlogodišnjoj razini i iznosi 16 mil. kuna.

7.3. Stupanj zaduženosti | u tis. kn

Opis	31. 12. 1999.	31. 12. 2000.
Kratkoročna potraživanja	492 957	568 130
Kratkoročne obveze	454 589	531 241
Odnos kratkoročnih potraživanja i obaveza	1,08	1,07
Dugoročna potraživanja	2 425	808
Dugoročne obaveze	45 884	77 034
Odnos dugoročnih potraživanja i obaveza	0,05	0,01
Ukupna imovina [aktiva bez šuma i zemljišta]	1 766 126	2 086 350
Stupanj zaduženosti [ukupne obaveze / ukupna imovina]	0,28	0,29

Stupanj zaduženosti mjeren pokazateljem ukupna imovina [bez šuma] prema ukupnim obavezama ima blagi trend porasta zbog intenzivnije investicijske aktivnosti. U odnosu na prag stupnja zaduženosti od 50 % Poduzeće nije prezaduženo, te je ostavljena mogućnost daljnjega zaduženja za investicijsku aktivnost ili održavanje tekuće likvidnosti.

7.4. Pregled kreditne zaduženosti

a) Stanje dugoročnih kredita na dan 31. 12. 2000. | u tis. kn

Kreditor	Iznos
Svjetska banka	10 593
Kartner Landes und Hypotheken Bank Klagenfurt, Austrija	18 588
Adria Bank AG, Beč, Austrija	12 231
K f W, Frankfurt, Njemačka	7 360
Hypoleasing Karnten, Klagenfurt, Austrija	9 640
Raiffeisen Leasing, Zagreb	15 588
Ostali	3 033
Ukupno	77 033

Dugoročni krediti tijekom 2000. godine korišteni su većinom za nabavu opreme za šumarstvo [traktori, kamioni, dizalice...].

b) Stanje kratkoročnih kredita na dan 31. 12. 2000. | u tis. kn

Kreditor	Iznos
Privredna banka d.d. Zagreb	27 000
Riječka banka d.d. Zagreb	14 963
Ukupno	41 963

Kratkoročni krediti korišteni su za tekuću likvidnost u situaciji privremenih raskoraka u priljevu i odljevu novčanih sredstava prosječno mjesečno u iznosu od samo 8,5 mil. kuna.

Aktiva

Materijalna imovina 22 486 120

Zalihe 141 905

Financijska imovina 272 847

Potraživanja 758 359

Nematerijalna imovina 10 651

Ostala aktiva 4 170

Pasiva

Kapital i rezerve 22 613 894

Dugoročna rezerviranja za rizike
i troškove 258 443

Dugoročne obveze 77 033

Kratkoročne obveze 720 482

Odgođeno plaćanje troškova i prihod
budućeg razdoblja 4 200

70

71

8. Financijska izvješća

8.1. Bilanca

U izradi ovoga obračuna važno je istaknuti:

1. Obuhvaćeni su svi poslovni događaji u vremenu od 1. 1. do 31. 12. 2000. godine za koje je ispostavljena i dostavljena pravovaljana dokumentacija u računovodstvo Poduzeća, odnosno njegove dijelove - Direkciju, uprave šuma, šumarije i radne jedinice.
2. Dosljedno su primijenjene računovodstvene politike "Hrvatskih šuma", p.o. Zagreb.
3. Primijenjeni su izravno MRS gdje god neka materija nije obuhvaćena računovodstvenim politikama Poduzeća.
4. Primijenjen je i Zakon o računovodstvu, kao i svi drugi propisi Republike Hrvatske i akti Poduzeća.
5. Sredstva za biološku reprodukciju šuma izdvojena su prema Planu za 2000. godinu.
 - a) Za JBRŠ
 - u jednodobnim šumama 20,2 %
 - u raznodobnim šumama 15 %
 - u krškim šumama 15 %
 - b) Za PBRŠ 3 %
6. Za obračun amortizacije dugotrajne imovine primijenjene su stope propisane Pravilnikom o amortizaciji "Hrvatskih šuma", p.o. Zagreb, koji je donio Upravni odbor 23. rujna 1999. godine, i Pravilnikom o izmjenama Pravilnika o amortizaciji od 27. prosinca 2000. godine.
7. Vrijednosno usklađivanje dospjelih, a nenaplaćenih potraživanja od kupaca obavljeno je na temelju Pravilnika o financijskom poslovanju.
8. S 1. srpnjem 2000. godine započeo je proces likvidacije 14 d.o.o., pa je osnovano 13 novih radnih jedinica u sastavu Poduzeća, a jedno se trgovačko društvo pripojilo šumariji.

Najznačajnija materijalna imovina odnosi se na zemljišta i šume, te iznosi 21 587 702 tis. kuna.

U ukupnim potraživanjima potraživanja od kupaca iznose 298 778 tis. kuna.

Tako velika potraživanja nastala su iz razloga što se većina prodaje odnosi na domaću drvnu industriju, koja još nije konsolidirana pa je naplata potraživanja otežana, te je Poduzeće i na taj način dijelom u funkciji sanacije drvne industrije.

U kratkoročnim obvezama najveći iznosi odnose se na kratkoročne kredite - 41 963 tis. kuna, i na obveze prema dobavljačima koje iznose 164 405 tis. kuna.

8.2. Račun dobiti i gubitka

Prihodi u 000 kn

Prihodi od prodaje
u zemlji 1 092 870

Prihodi od
prodaje o
u inozemstvu
103 760

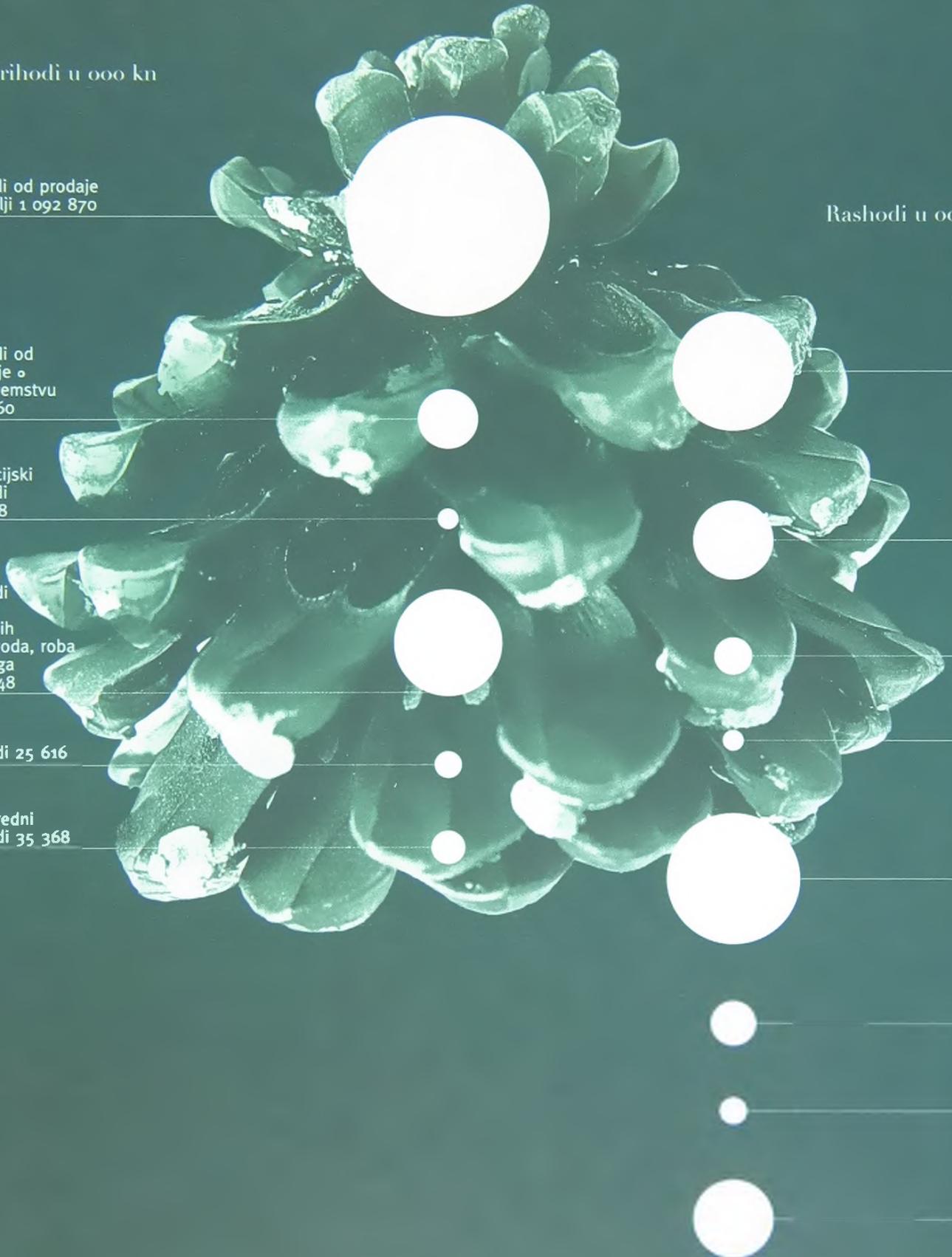
Financijski
prihodi
20 248

Prihodi
od
vlastitih
proizvoda, roba
i usluga
471 748

Ostali
prihodi 25 616

Izvanredni
prihodi 35 368

Rashodi u 000 kn

U 2000. godini ostvareni su prihodi u iznosu od 1 749 610 tis. kuna i povećani su u odnosu na prethodnu godinu za 11 %, a u odnosu na plan za 8 %.

Na to povećanje najznačajnije je djelovala povećana prodaja drvnih sortimenata od 9,1 %.

Povećana su i ulaganja u BRŠ za 12 486 tis. kuna:

Prihodi od prodaje u inozemstvu iznose samo 6 % ukupnih prihoda, što upućuje na zaključak da je glavnina proizvoda i usluga prodana na domaćem tržištu, uglavnom domaćoj drvenoj industriji. Rashodi u istom razdoblju ostvareni su u iznosu od 1 738 886 tis. kuna. U odnosu na 1999. godinu to je povećanje od 13 %, a u odnosu na plan 7 %.

Na povećanje rashoda u odnosu na proteklu godinu najznačajnije su utjecali materijalni troškovi i troškovi osoblja. Naime, zbog promjena propisa u tretiranju terenskoga dodatka kao plaće u prvom dijelu godine rashodi su povećani za 34 000 tis. kn. I na porast plaća djelovalo je i povećanje boda zbog zahtjeva sindikata i potpisa Kolektivnoga ugovora u iznosu od 95 223 tis. kn, te angažiranje radnika u dijelu godine na određeno vrijeme.

Od ukupno ostvarene dobiti u iznosu od 10 724 mil. kuna Poduzeće je u skladu s odlukom Vlade Republike Hrvatske uplatilo u Državni proračun iznos od 10 mil. kuna.

Materijalni troškovi 446 756

Troškovi biol. reprodukcije 242 200

Financijski rashodi 40 056

Izvanredni rashodi 17 098

Troškovi osoblja 683 022

Amortizacija 55 176

Vrijednosno usklađivanje kratkotrajne imovine 23 175

Ostali troškovi poslovanja 231 403

Neovisno mišljenje Revizora o financijskim izvještajima

1. Obavili smo reviziju Bilance sa stanjem na dan 31. prosinca 2000. godine, te s njom povezanog Računa dobiti i gubitka, Izvještaja o stanju i promjenama na kapitalu i Izvještaja o novčanim tijekovima za godinu koja je završila 31. prosinca 2000., kao i odgovarajućih Bilješki uz financijske izvještaje poduzetnika Hrvatske šume Javno poduzeće za gospodarenje šumama i šumskim zemljištima u Republici Hrvatskoj p.o. Zagreb ["Poduzeće"]. Ovi financijski izvještaji pripadaju u djelokrug odgovornosti Uprave "Poduzeća".

2. Reviziju smo obavili u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima, osim što nismo prisustvovali popisu budući je naš angažman uslijedio nakon obavljanja istog. Ovi standardi zahtijevaju da planiramo i provedemo reviziju na takav način da se uvjerimo kako u financijskim izvještajima nema pogrešno iskazanih materijalno značajnih stavaka. Revizija uključuje pregled stanja na temelju testiranja uz provjere dokaza glede svota i njihova objavljivanja u nabrojanim financijskim izvještajima. Revizija također uključuje ocjenu računovodstvenih politika koje su primjenjivane, kao i značajne procjene imovine i obveza koje je učinilo "Poduzeće".

3. Kako je navedeno u Bilješki 12.1. uz financijske izvještaje, prilikom utemeljenja podružnica, a koje su u 100 %-tnom vlasništvu "Poduzeća", obavljena je procjena vrijednosti materijalne imovine "Poduzeća", koja je kao osnivački ulog prenijeta u novoutemeljene podružnice. Tijekom 1999. godine obavljena su dodatna ulaganja prijenosom materijalne imovine u podružnice na isti način kao i prije, što je rezultiralo povećanjem revalorizacijskih pričuva s temelja razlike između knjigovodstvene i procijenjene vrijednosti prenjete materijalne imovine u iznosu od 5.772 tisuće kuna. Uglavnom se radi o zastarjelim predmetima imovine, čija je prosječna otpisanost veća od 80 %, te je realnost navedenog povećanja dvojbeno. Ovo povećanje rezultira i rezultirat će u konačnici povećanim troškovima amortizacije u podružnicama kojima je ta materijalna imovina prenjeta, tako da već sada većina podružnica iskazuje gubitak. Tako neto kumulirani gubitak podružnica od 1997. do 2000. godine iznosi 55.536 tisuća kuna, koji je uključen u godišnje rezultate poslovanja Poduzeća. Zbog navedenog, uvjereni smo da su ulaganja u podružnice i revalorizacijske pričuve precijenjene. Bez nove procjene te imovine odnosno bez revizije financijskih izvješća podružnica nije moguće kvantificirati potrebna usklađenja.

4. Kako je objašnjeno u Bilješki 12.2. uz financijske izvještaje, u računovodstvenim politikama je predviđeno da se vrijednost dionica kod trećih iskazuje po trošku ulaganja, te da se u slučajevima, kada vrijednosti iskazane po metodi troškova ulaganja značajno odstupaju od fer vrijednosti, obavlja vrijednosno usklađenje. Navedena računovodstvena politika nije u praksi primijenjena. Mnoge banke i poduzetnici, a čije dionice "Poduzeće" posjeduje, imaju značajne teškoće u poslovanju. Sve se to negativno odražava na fer vrijednost njihovih dionica, te je, sukladno računovodstvenoj politici, trebalo obaviti vrijednosno usklađenje tih ulaganja. Budući da većina dionica, koje "Poduzeće" posjeduje ne kotira na burzi nije moguće kvantificirati potrebna vrijednosna usklađenja.

5. Prema našem mišljenju, izuzevši korekcije koje mogu proizići iz činjenica objašnjениh u točkama 2. do 4., priloženi financijski izvještaji, prikazuju realno i objektivno financijski položaj poduzetnika Hrvatske šume Javno poduzeće za gospodarenje šumama i šumskim zemljištima u Republici Hrvatskoj p.o. Zagreb na dan 31. prosinca 2000. godine i rezultate poslovanja, promjene na kapitalu i promjene u novčanim tijekovima za godinu koja je završila na navedeni nadnevak, u skladu s važećim hrvatskim propisima i Međunarodnim računovodstvenim standardima.

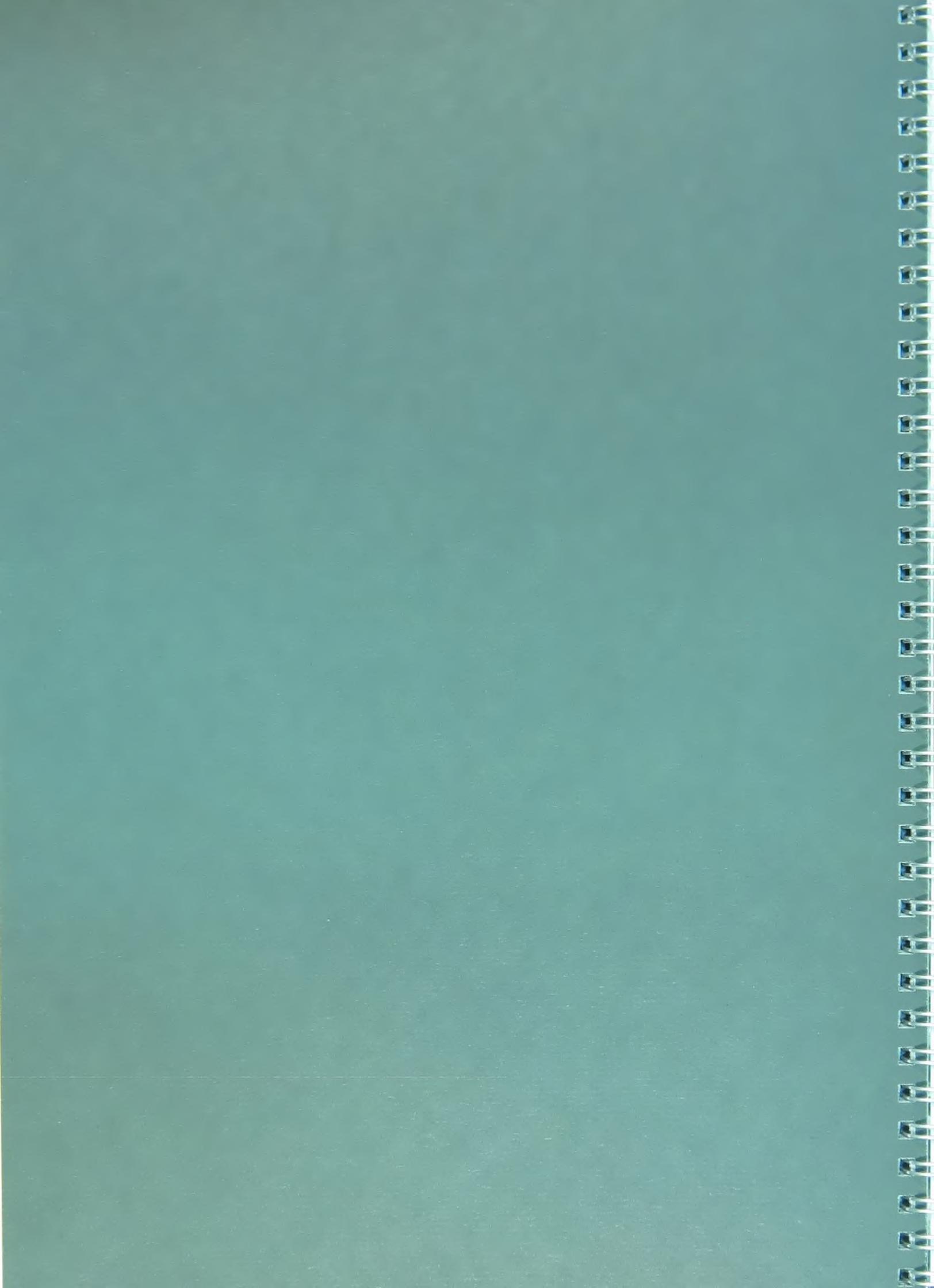
6. Bez kvalificiranja našeg mišljenja skrećemo Vašu pozornost na Bilješku 2. uz financijske izvještaje u kojoj je objašnjeno okruže u kojem "Poduzeće" posluje i nastavlja poslovati nakon nadnevka ovog Izvješća.

Također, bez kvalificiranja našeg mišljenja skrećemo Vašu pozornost na Bilješku 4.6. uz financijske izvještaje u kojoj je kvantificirana promjena računovodstvene politike amortizacije.

Deloitte & Touche

Deloitte & Touche

Zagreb, 13. rujna 2001.

Bilanca na dan 31. prosinca 2000. godine [svi iznosi u tisućama kuna]

	Biljeska	2000.	1999.
Kratkotrajna imovina			
Novčana sredstva	7.	16.415	15.674
Potraživanja od kupaca	8.	305.879	259.165
Ostala kratkoročna potraživanja	9.	259.430	242.539
Financijska imovina	10.	60.110	61.104
Plaćeni troškovi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda		4.068	662
Zalihe	11.	134.381	117.071
Ukupno kratkotrajna imovina		780.283	696.215
Dugotrajna imovina			
Dugotrajna financijska imovina	12.	212.576	226.974
Dugoročna potraživanja		808	808
Predujmovi za materijalnu imovinu		3.909	15.321
Materijalna imovina	13.	22.482.211	22.187.590
Nematerijalna imovina		10.650	3.107
Ukupno dugotrajna imovina		22.710.154	22.433.800
Ukupno aktiva		23.490.437	23.130.015
Kratkoročne obveze			
Obveze prema dobavljačima	14.	182.598	140.573
Ostale kratkoročne obveze	15.	303.243	270.665
Obveze po kratkoročnim kreditima	16.	58.275	48.442
Odgodeno plaćanje troškova i prihodi budućih razdoblja	17.	4.200	4.086
Ukupno kratkoročne obveze		548.316	463.766
Obveze po dugoročnim kreditima [tek. dospjeća]	18.	76.237	43.201
Ostale dugoročne obveze		797	2.683
Dugoročna rezerviranja	4.9.	258.443	248.421
Kapital			
Državni kapital	19.	9.621.827	9.882.731
Pričuve	20.	12.954.398	12.458.018
Zadržana dobit		29.695	-
Dobit / [gubitak] tekuće godine		724	31.195
Ukupno kapital		22.606.644	22.371.944
Ukupno obveze i kapital		23.490.437	23.130.015

Račun dobiti i gubitka za godinu koja je završila 31. prosinca 2000. godine [svi iznosi u tisućama kuna]

	Bilješka	2000.	1999.
Realizacija	4.7., 21.	1.202.392	1.067.131
Troškovi redovnog poslovanja	4.8., 22.	[1.386.847]	[1.203.148]
Gubitak iz redovnog poslovanja		[184.455]	[136.017]
Prihodi s temelja JBRŠ		209.247	210.167
Prihodi s temelja PBRŠ		57.844	39.669
Prihodi s temelja OKFŠ		188.009	175.731
		455.100	425.567
Troškovi rezerviranja za JBRŠ		[208.911]	[207.186]
Troškovi rezerviranja za PBRŠ		[33.289]	[30.474]
Šumski doprinos		[25.709]	[25.377]
		[267.909]	[263.037]
Dobit temeljem zakona o šumama	4.9.	187.191	162.530
Prihodi od prodaje robe, sirovina i materijala		5.601	2.941
Nabavna vrijednost prodane robe, sirovina i materijala		[3.437]	[1.547]
Dobit iz trgovinske djelatnosti		2.164	1.394
Financijski prihodi			
Kamate	4.10.	12.817	15.646
Tečajne razlike	4.12.	412	228
Dividende i ostali financijski prihodi		6.273	2.289
		19.502	18.163
Financijski troškovi			
Kamate	4.11.	[22.655]	[19.692]
Tečajne razlike	4.12.	[952]	[1.459]
Ostali financijski troškovi		-	[1]
		[23.607]	[21.152]
Gubitak iz financijskih aktivnosti		[4.105]	[2.989]
Ostali prihodi			
Prihodi s temelja razlike procijenjene i knjigovodstvene vrijednosti		-	60
Imovine prenete u temeljni kapital podružnica		17.022	15.938
Zakupnine		5.622	2.454
Viškovi		1.494	2.113
Prihodi od prodaje materijalne imovine	4.5.	12.798	10.901
Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	4.2., 4.7.	3.894	3.448
Prihodi s temelja gradnje u vlastitoj režiji		413	3.865
Prihodi od dotacija	24.	-	1.989
Naplate šteta		99	342
Otpisi obveza		24.927	18.542
Razno		66.269	59.652

	Bilješka	2000.	1999.
Ostali troškovi			
Otpis i vrijednosno usklađenje potraživanja od kupaca	4.2., 4.7.	[23.048]	[20.504]
Vrijednosno usklađenje dugotrajne financijske imovine		[3.271]	[2.621]
Vrijednosno usklađenje zaliha		[102]	[150]
Neotpisana vrijed. rashodovane materijal. imovine	4.5.	[3.878]	[3.947]
Kazne, naknade šteta i prekršaji		[4.109]	[2.698]
Manjkovi		[1.030]	[1.378]
Razno		[5.720]	[5.239]
		[41.158]	[36.537]
Dobit / gubitak iz ostalih aktivnosti		25.111	23.115
Rezultat za razdoblje		25.906	48.033
Izvanredne stavke			
Akontacija dobiti	2.	[10.000]	-
Rezultat podružnica neto	23.	[15.182]	[16.838]
Rezultat nakon korekcija		724	31.195

Bilješke na stranicama 82 do 91 čine sastavni dio ovih izvještaja.

Izveštaj o stanju i promjenama na kapitalu za godinu koja je završila 31. prosinca 2000. godine [svi iznosi u tisućama kuna]

	Kapital	Pričuve	Revalor. pričuve	Zadržana dobit	Dobit / (Gubitak)	Ukupno
Stanje 31. prosinca 1998.	9.671.142	137	12.677.871	13.188	[238.707]	22.123.631
Ulaganja u šume iz PBRŠ	211.589	-	-	-	-	211.589
Efekt procjene vrijednosti mater. imovine prenijete u podružnice	-	-	5.772	-	-	5.772
Smanjenje proc. vrijednosti mater. imovine prenijete u podružnicu	-	-	[461]	-	-	[461]
Uvođenje oružja u materijal. imovinu	-	-	218	-	-	218
Pokriće gubitka iz 1998.	-	-	[225.519]	[13.188]	238.707	-
Dobit 1999. godine	-	-	-	-	31.195	31.195
Stanje 31. prosinca 1999.	9.882.731	137	12.457.881	-	31.195	22.371.944
Ulaganja u šume iz PBRŠ	232.751	-	-	-	-	232.751
Prijenos (sa) / na	[493.655]	-	493.655	31.195	[31.195]	-
Obveza prema šumarskom fakultetu	-	-	-	[1.500]	-	[1.500]
Revalorizacija ulaganja	-	-	2.725	-	-	2.725
Neto dobit 2000. godine	-	-	-	-	724	724
Stanje 31. prosinca 2000.	9.621.827	137	12.954.261	29.695	724	22.606.644

Izveštaj o novčanim tijekovima za godinu koja je završila 31. prosinca 2000. godine [svi iznosi u tisućama kuna]

	2000.	1999.
Novčani tijekovi iz poslovnih aktivnosti		
Novčani primici od kupaca	1.333.016	1.171.770
Novčani primici od prodaje za gotovinu	83.457	74.193
Naplata kamata	2.314	5.130
Novčani primici od povezanih poduzeća	28.648	16.868
Ostali novčani primici	228.920	166.624
Ukupno novčani primici	1.676.355	1.434.585
Isplate dobavljačima	[559.928]	[412.667]
Isplate bruto plaća	[577.625]	[460.219]
Plaćanja povezanim poduzećima	[58.559]	[117.060]
Isplate na ime poreza na dobitak	[3.750]	-
Plaćanje kamata	[6.486]	[3.019]
Ostale novčane isplate	[445.567]	[430.381]
Ukupno novčani izdaci	[1.651.915]	[1.423.346]
Neto novac od poslovnih aktivnosti	24.440	11.239
Novčani tijekovi iz ulagateljskih aktivnosti		
Novčani primici od naplata dugoročnih zajmova i ulaganja	11.645	11.906
Ostali novčani primici	1.498	1.981
Ukupno novčani primici	13.143	13.887
Plaćanja za nabavu materijalne imovine	[38.651]	[45.975]
Ukupno novčani izdaci	[38.651]	[45.975]
Neto novac od ulagateljskih aktivnosti	[25.508]	[32.088]
Novčani tijekovi iz financijskih aktivnosti		
Novčani primici temeljem kredita	97.395	78.508
Ostali novčani primici	2.300	3.236
Ukupno novčani primici	99.695	81.744
Povrat kredita	[95.677]	[57.990]
Ostale isplate	[2.209]	[2.402]
Ukupno novčani izdaci	[97.886]	[60.392]
Neto novac iz financijskih aktivnosti	1.809	21.352
Neto povećanje novca	741	503
Novac na početku obračunskog razdoblja	15.674	15.171
Novac na kraju obračunskog razdoblja	16.415	15.674

1. Djelatnost

Hrvatske šume, p.o., Zagreb, ["Poduzeće"], registrirano je za obavljanje djelatnosti jednostavne biološke reprodukcije šuma, proširene biološke reprodukcije šuma, iskorištavanja šuma, šumskih zemljišta i nasada, iskorištavanje sporednih šumskih proizvoda, vađenja pijeska, kamena i šljunka, transporta šumskih proizvoda, korištenja općekorisnih funkcija šuma, izgradnje i korištenja šumskih prometnica, izgradnje i korištenjem drugih objekata u svrhu gospodarenja šumama i uzgajanja i zaštite divljači. "Poduzeće" može obavljati i druge sporedne djelatnosti za koje je registrirano kod nadležnog suda. Poduzeće je u 100 %-tnom vlasništvu Sabora Republike Hrvatske, a njegovo poslovanje regulirano je posebnim Zakonom o šumama.

2. Okruženje u kojem Hrvatske šume posluju

Na poslovanje "Poduzeća" još u značajnoj mjeri utječu posljedice ratnih zbivanja na teritoriju Republike Hrvatske. Mnoga su prije okupirana područja pod minskim poljima, što onemogućava pristup imovini "Poduzeća" na tim područjima. Također, u posljednjim godinama brojni požari na jadranskoj obali opustošili su značajne šumske površine. Potpisivanjem sporazuma između Vatikana i Republike Hrvatske dio šumskog bogatstva vratit će se Crkvi, što će značajno utjecati na poslovanje "Poduzeca". Također, postoje i nerazriješeni odnosi u svezi gospodarenja šumama s Ministarstvom zaštite okoliša [ranije Državna uprava za zaštitu okoliša], a koji su nastali izuzimanjem šuma u nacionalne parkove i parkove prirode. S 01. srpnjem 2000. godine započeo je proces likvidacije 14 d.o.o. [svih osim "Drvena galanterija" Vrbovsko, "Ambalaža" Lanišće, "Kamenolomi" Krašić i "Fazanerija" Peski] na način da je "Poduzeće" s navedenim nadnevkom preuzelo sve djelatnike tih društava. "Poduzeće" je preuzelo i zalihe društava koje namjerava likvidirati, te vođenje svih novih poslova. U nadležnosti društava koja se namjeravaju likvidirati ostala je naplata potraživanja i plaćanje obveza. Materijalna imovina ostala je evidencijama društava, a stvarno ju koristi "Poduzeće" uz naknadu u visini obračunate amortizacije. Postupak likvidacije još je u tijeku.

Na sjednici održanoj 16. ožujka 2000. godine Vlada Republike Hrvatske je donijela Rješenje o imenovanju novog direktora "Poduzeća". Promjena direktora je 30. ožujka 2000. godine registrirana na Trgovačkom sudu u Zagrebu.

Dana 18. svibnja 2000. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je odluku o prethodnom raspoređivanju dobiti "Poduzeća", prema kojoj je "Poduzeće" obvezno uplatiti 10.000 u osam [8] jednakih mjesečnih obroka kao akontaciju dobiti za 2000. godinu. Do 31. prosinca 2000. "Poduzeće" je platilo 3.750, a u 2001. još 6.250 čime je podmirilo svoje dugovanje prema Vladi Republike Hrvatske.

3. Temelj za prezentiranje financijskih izvještaja

Temeljni financijski izvještaji, prikazani na stranicama 3 do 6, sastavljeni su u skladu sa zakonskim propisima, koji su u suglasnosti s Međunarodnim računovodstvenim standardima, osim kako je navedeno u Mišljenju revizora i odnosnim bilješkama.

4. Sažetak temeljnih računovodstvenih politika

Temeljne računovodstvene politike primijenjene kod sastavljanja financijskih izvještaja za 2000. godinu bile su slijedeće:

4.1. Novčana sredstva

Za potrebe izvještaja o novčanim tijekovima novčana sredstva su sažeta kao novac u banci, gotovina i akreditivi, te novčana sredstva na posebnim propisanim računima.

4.2. Potraživanja temeljem prodaje

Potraživanja temeljem prodaje obuhvaćaju sva potraživanja za prodane proizvode i robu, te obavljene usluge.

U prosincu 1998. godine "Poduzeće" je Odlukom Upravnog odbora definiralo računovodstvenu politiku vrijednosnog usklađenja dospjelih, a nenaplaćenih potraživanja kako slijedi:

Dospjela, a nenaplaćena potraživanja - dana	Potrebno vrijednosno usklađenje - %
0 - 60	0
61 - 90	5
91 - 120	15
121 - 150	30
151 - 180	50
> 181	100

Prema Odluci "Poduzeća" navedena računovodstvena politika vrijednosnog usklađenja dospjelih, a nenaplaćenih potraživanja od kupaca ne primjenjuje se na 189 [poimence navedenih] kupaca čija su potraživanja Komercijalna i Financijska služba pojedinačno ocijenile naplativim.

4.3. Zalihe

Zalihe materijala i rezervnih dijelova, te sitnog inventara se iskazuju po stvarnim troškovima nabave koju čini fakturna vrijednost uvećana za zavisne troškove. Utrošak zaliha materijala iskazuje se po prosječnim cijenama.

Zalihe sitnog inventara otpisuju se u cijelosti prilikom stavljanja u uporabu.

Zalihe proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda iskazuju se po neto vrijednosti koja se može realizirati, u skladu s dobro utvrđenom praksom u šumarstvu. Nabave roba tijekom godine evidentiraju se po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini fakturna vrijednost nabavljene imovine uvećana za sve zavisne troškove. Prilikom prodaje, nabavna vrijednost tereti ukupni prihod i evidentira se u okviru troškova, a cijena postignuta prodajom odobrava se prihodima od prodaje robe.

4.4. Dugotrajna financijska imovina

Ulaganja u podružnice iskazuju se po metodi udjela. Ulaganja u trgovačka društva, kod kojih je udio u kapitalu od 20 - 50 %, iskazuju se po metodi udjela, a za udio u kapitalu manje od 20 % po metodi troška. U slučaju da vrijednosti iskazane po metodi troškova ulaganja značajno odstupaju od fer vrijednosti, potrebno je obaviti vrijednosno usklađenje.

4.5. Materijalna i nematerijalna imovina

Nabave tijekom godine se evidentiraju po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini fakturna vrijednost nabavljene imovine uvećana za sve troškove nastale do njihovog stavljanja u upotrebu.

Građevinsko zemljište iskazuje se u Bilanci po procijenjenoj tržišnoj vrijednosti, utvrđenoj od strane općine.

Vrijednost šuma utvrđuje se metodom sadašnje sječive vrijednosti za jednodobne sastojine starije od prvog dobnog razreda i vrijednosti raznodobnih sastojina, te metodom troška za sastojine prvog dobnog razreda i kultura starosti do 20 godina.

Amortizacija se obračunava počevši od prvog dana sljedećeg mjeseca u kojem je materijalna imovina stavljena u uporabu.

Stvari i oprema se evidentiraju kao materijalna imovina ukoliko im je vijek uporabe duži od jedne godine, a pojedinačna nabavna cijena veća od 1. Sadašnja vrijednost rashodovane, prodane ili na drugi način otuđene materijalne imovine se iskazuje u okviru ostalih troškova, a vrijednost postignuta prilikom prodaje knjži se neposredno u korist ostalih prihoda.

4.6. Amortizacija

Prema internom aktu "Poduzeća" amortizacija materijalne i nematerijalne imovine se treba obračunavati po stopama ne višim od zakonom propisanih stopa koje su određene tako da se nabavna ili prepravljena vrijednost materijalne imovine amortizira u jednakim godišnjim iznosima tijekom predviđenog vijeka trajanja uporabe materijalne imovine.

Stope amortizacije koje su u primjeni:

	2000.	1999.	1998.
Građevinski objekti	1 - 5 %	1 - 5 %	2 %
Šumske ceste	2 %	4 %	4 %
Postrojenja, oprema, alat, inventar, namještaj i transport. sredstva	5 - 20 %	5 - 20 %	10 - 25 %
Ostala materijalna imovina	5 - 20 %	5 - 20 %	10 %
Nematerijalna imovina	20 %	20 %	20 %

U rujnu 1999. godine "Poduzeće" je Odlukom Upravnog odbora promijenilo računovodstvenu politiku amortizacije materijalne imovine. Novim internim aktom "Poduzeća" smanjene su stope amortizacije materijalne imovine. Da je "Poduzeće" u 1999. godini nastavilo konzistentno primjenjivati računovodstvenu politiku obračuna amortizacije materijalne imovine, u Bilanci sa stanjem na dan 31. prosinca 1999. godine sadašnja vrijednost materijalne imovine bila bi manja za iznos od 7.350, dok bi u Računu dobiti i gubitka za 1999. godinu za isti iznos bio veći trošak amortizacije materijalne imovine.

U prosincu 2000. godine "Poduzeće" je Odlukom Upravnog odbora, a temeljem prijedloga Razvojnog službe, promijenilo računovodstvenu politiku amortizacije šumskih cesta. Novim internim aktom "Poduzeća" smanjene su stope amortizacije ove materijalne imovine s 4 % na 2 %.

Efekt promjene računovodstvene politike šumskih cesta u financijskim izvještajima za godinu koja je završila na dan 31. prosinca 2000. iznosi 16.888, kn za koji iznos je sadašnja vrijednost materijalne imovine veća, a amortizacija manja.

Obračun amortizacije obavlja se po pojedinačnim osnovnim sredstvima do njihovog potpunog otpisa.

4.7. Realizacija

Sukladno propisima, realizacija i ostali odgovarajući prihodi iskazani su po faktornoj vrijednosti. Vrijednosna usklađenja za potraživanja uključena su pod ostale troškove, a naplaćena sumnjiva i sporna potraživanja u ostale prihode.

4.8. Troškovi redovnog poslovanja

Troškovi redovnog poslovanja sadržani u realiziranim proizvodima i uslugama predstavljaju troškove nastale u odnosu na fakturiranu realizaciju.

4.9. Dobit temeljem Zakona o šumama

Prihodi i troškovi rezerviranja iskazani u Računu dobiti i gubitka, te dugoročna rezerviranja iskazana u Bilanci s temelja JBRŠ [jednostavna biološka reprodukcija šuma], PBRŠ [proširena biološka reprodukcija šuma] i OKFŠ [opće korisna funkcija šuma], te troškovi temeljem šumskog doprinosa evidentiraju se temeljem Zakona o šumama.

Prema Zakonu o šumama sredstva koja, poduzeća koja na teritoriju Republike Hrvatske obavljaju privrednu djelatnost, uplacuju na posebni račun koji se vodi kod "Poduzeća" kao naknade za opće korisnu funkciju šuma [OKFŠ] raspoređuju se prema namjenama, u skladu sa šumskogospodarskom osnovom područja, programima za gospodarenje šumama na području krša, programima za PBRŠ, zaštitu šuma i neophodnim znanstveno-istraživačkim radovima i programima u oblasti šumarstva.

Iz ovih sredstava kratkoročnim pozajmicama se financira i tekuće poslovanje "Poduzeća". Za sredstva posudena tijekom godine "Poduzeće" obračunava kamatu u visini eskontne stope Hrvatske narodne banke.

Osim navedenog, transformacijom SDK u ZAP izgubila se funkcija nadzora nad ubiranjem tih sredstava, iako se radi o materijalno značajnim sredstvima od interesa za državu u cjelini. U posljednje vrijeme nadzor obavlja Porezna Uprava pri Ministarstvu financija, no ne u zadovoljavajućem obujmu primjerenom potrebama "Poduzeća".

4.10. Prihodi od kamata

Kamate nastale temeljem potraživanja iz poslovnih odnosa, obračunate do datuma Bilance, iskazuju se u Računu dobiti i gubitka kao financijski prihodi.

4.11. Kamate kao trošak

Kamate nastale temeljem obveza, obračunate do datuma Bilance iskazuju se u Računu dobiti i gubitka kao financijski troškovi.

4.12. Transakcije u inozemnim valutama

Sve transakcije u inozemnim valutama preračunate su u kune po tečajnoj listi Hrvatske narodne banke važećoj na dan transakcije. Aktiva i pasiva doznačene u inozemnim valutama su preračunate u kune po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke važećem na dan Bilance.

5. Porez na dodanu vrijednost

Od 01. siječnja 1998. godine u Republici Hrvatskoj se primjenjuje porez na dodanu vrijednost [do tada porez na promet proizvoda i usluga] po jedinstvenoj stopi od 22 %, osim za kruh, mlijeko, knjige, lijekove i ortopedska pomagala s liste HZZO, koji od 01. studenog 1999. godine imaju nultu stopu.

6. Porez na dobit

Sukladno propisima, nije utvrđena porezna obveza.

7. Novčana sredstva

	2000.	1999.
Žiro računi	7.523	8.370
Novac u blagajni	44	35
Devizni račun	6.379	3.461
Novčana sredstva JBRŠ, PBRŠ i OKFŠ	2.469	3.808
Ukupno	16.415	15.674

Na žiro računu "Poduzeće" koristi okvirni kredit Riječke banke d.d., Rijeka u iznosu od 30.000 uz kamatu od 10 % godišnje, te rokom vraćanja najkasnije do 22. prosinca 2001. godine. Banka je svoje potraživanje osigurala sa 10 blanco potpisanih mjenica i običnom zadužnicom. Na dan Bilance okvirni kredit je iznosio 16.311 [vidi Bilješku 16].

8. Potraživanja od kupaca

	2000.	1999.
Kupci u zemlji	343.220	297.490
Kupci u inozemstvu	19.179	10.503
Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca	[63.621]	[56.077]
Potraživanja od podružnica	7.101	7.249
Ukupno	305.879	259.165

9. Ostala potraživanja

	2000.	1999.
Potraživanja za dane predujmove	7.523	3.656
Potraživanja iz sredstava OKFŠ	102.766	73.647
Potraživanja iz sredstava PBRŠ	21.627	17.262
Potraživanja za odštete s temelja PBRŠ	93.376	111.018
Potraživanja od države i drugih institucija [bolovanje, vojna vježba, dječji dodatak i sl.]	12.352	20.871
Potraživanja za PDV - pretporez	-	7.208
Ostala kratkoročna potraživanja	21.786	8.877
Ukupno	259.430	242.539

10. Financijska imovina

	2000.	1999.
Zajmovi i krediti povezanim društvima	6.297	4.480
Jamčevine i kaucije	12	146
Potraživanja za pozajmice iz sredstava JBRŠ i PBRŠ	47.940	50.000
Potraživanja za prodane stanove	1.980	2.046
Ostala kratkoročna financijska imovina	449	231
Kratkoročni vrijednosni papiri	3.432	4.201
Ukupno	60.110	61.104

11. Zalihe

	2000.	1999.
Sirovine i materijal	16.268	12.715
Rezervni dijelovi	26.125	11.890
Sitan inventar, ambalaža i auto gume	6.115	4.422
Proizvodnja u tijeku	23.013	20.755
Gotovi proizvodi	62.819	67.250
Roba	41	39
Ukupno	134.381	117.071

12. Dugoročna financijska imovina

	2000.	1999.
Ulaganje u podružnice	125.522	137.177
Dugotrajna ulaganja u banke i društva	40.826	39.861
Potraživanja po dugoročnim kreditima	46.228	49.936
Ukupno	212.576	226.974

Strukturu pojedinačnih kategorija dugotrajne financijske imovine prikazujemo kako slijedi:

12.1. Ulaganje u podružnice

Ulaganje u podružnice, u kojima je "Poduzeće" 100 %-tni vlasnik, prikazujemo kako slijedi:

	2000.	1999.
"Ribnjačarstvo", Lipovljani	783	1.271
"Drvena galanterija", Vrbovsko	534	927
"Ambalaža", Lanišće	-	-
"Prijevoz, mehanizacija i graditeljstvo", Bjelovar	16.795	17.727
"Mehanizacija i prijevoz", Đurđevac	10.782	10.092
"Prijevoz i mehanizacija" Kutina	5.831	6.863
"Transport i mehanizacija Karlovac", Vojnić	2.011	2.834
"Kamenolomi", Krašić	1.396	1.408
"Mehanizacija, graditeljstvo i prijevoz", Ogulin	9.471	13.547
"Mehanizacija, graditeljstvo i prijevoz Delnice", Lučice	18.498	18.729
"Graditeljstvo, mehanizacija i prijevoz", Senj	3.207	5.241
"Fazanerija Peski", Đurđevac	5.959	5.917
"Sumatrans", Vinkovci	15.245	16.165
"Šumatrans", Osijek	4.617	1.745
"Šumatrans", Našice	16.981	18.611
"Transport, mehanizacija i graditeljstvo", Požega	8.723	10.269
"Mehanizacija, transport i građevinarstvo", N. Gradiška	2.976	3.711
"Lovački dom", Delnice	1.713	2.120
Ukupno	125.522	137.177

Prilikom utemeljenja podružnica, a koje su u 100 %-tnom vlasništvu "Poduzeća", obavljena je procjena vrijednosti materijalne imovine "Poduzeća", koja je kao osnivački ulog prenijeta u novoutemeljene podružnice. Temeljem procjena, vrijednost imovine je uvećana. Budući se uglavnom radi o zastarjelim predmetima imovine, čija je prosječna otpisanost veća od 80 %, realnost navedenog povećanja je dvojben. Ovo povećanje rezultira u konačnici povećanim troškovima amortizacije u podružnicama kojima je ta materijalna imovina prenijeta, tako da većina podružnica iskazuje gubitak [vidi Bilješku 23], a podružnica "Ambalaža", Lanišće je za 2000. godinu iskazala gubitak iznad visine kapitala u iznosu od 1.944 [1999. godine 1.263] što je evidentirano u okviru ostalih kratkoročnih obveza [vidi Bilješku 15].

Tijekom 1999. godine obavljena su dodatna ulaganja prijenosom materijalne imovine u podružnice na isti način kao i prije, što je rezultiralo povećanjem revalorizacijskih pričuva s temelja razlike između knjigovodstvene i procijenjene vrijednosti prenjete materijalne imovine u iznosu od 5.772. U 2000. godini nije bilo dodatnih ulaganja prijenosom materijalne imovine. Promjene na kapitalu podružnica nastale su uslijed gubitaka ili dobitaka istih.

12.2 Dugotrajna ulaganja

	2000.	1999.
Dionice		
Adria banka d.d., Rijeka	-	2
Bjelovarska banka d.d.	818	818
Cibale banka d.d.	-	3.246
Dubrovačka banka d.d.	112	112
Dalmatinska banka d.d.	114	114
Jadranska banka d.d.	146	146
Karlovačka banka d.d.	710	710
Podravska banka d.d.	532	532
Požeška banka d.d.	3.863	3.863

12.2 Dugotrajna ulaganja | nastavak

	2000.	1999.
Dionice		
Privredna banka d.d.	531	531
Riječka banka d.d.	46	46
Samoborska banka d.d.	1.595	1.595
Sisačka banka d.d.	361	361
Slavonska banka d.d.	1.218	1.218
Slatinska banka d.d.	253	253
Zagrebačka banka d.d.	4.562	4.562
Croatia osiguranje d.d.	42	150
Spačva d.d., Vinkovci	12.169	12.169
DI Papuk d.d., Pakrac	5.350	5.350
DIP Pilana, Ogulin	1.084	1.084
Pazinka d.d., Pazin	544	544
Euroturist	-	34
Brodogradilište Kraljevica d.d., Kraljevica	384	384
Brodosplit d.d., Split	2.217	1.950
Luka Rijeka	760	-
Uljanik, Pula	3.746	-
Ostala ulaganja	101	128
Ispravak vrijednosti dugotr. financ. imovine	[432]	[41]
Ukupno	40.826	39.861

Ulaganja u dionice se iskazuju po metodi troška odnosno po obavijesti izdavatelja dionica. U računovodstvenim politikama je predviđeno da se vrijednost dionica iskazuje po trošku ulaganja, te da se u slučajevima, kada vrijednosti iskazane po metodi troškova ulaganja značajno odstupaju od fer vrijednosti, obavlja vrijednosno usklađenje [vidi Bilješku 4.4.]. Prilikom iskazivanja vrijednosti ulaganja u dionice banaka i poduzetnika ova računovodstvena politika uglavnom nije primijenjena, iako su za to postojale objektivne okolnosti. Mnoge banke i poduzetnici, a čije dionice "Poduzeće" posjeduje, imaju značajne teškoće u poslovanju. Sve se to negativno odražava na fer vrijednost njihovih dionica, te je, sukladno računovodstvenoj politici, trebalo obaviti vrijednosno usklađenje tih ulaganja. Budući da većina dionica, koje "Poduzeće" posjeduje ne kotira na burzi nije moguće kvantificirati potrebna vrijednosna usklađenja.

U skladu sa zaključcima Vlade Republike Hrvatske, a prema usvojenim Sanacijskim planovima Brodogradilišta Kraljevica d.d., Kraljevica i Brodosplit d.d., Split "Poduzeće" je dio svojih potraživanja po doprinosu za opće korisnu funkciju šuma pretvorilo u vlasničke udjele - dionice. U 2000. godini provedena je pretvorba potraživanja po doprinosu za opće korisnu funkciju šuma u vlasničke udjele - dionice za poduzeća Uljanik Pula i Luka Rijeka.

12.3. Potraživanja po dugorocnim kreditima

	2000.	1999.
Dani krediti		
Gaj d.d., Slatina	8.869	8.869
Suvenir, Sirač	552	552
Finel, Petrinja	-	1.617
Za stambenu izgradnju	36.576	38.719
Ostali	231	222
Vrijednosno usklađenje potraživ. po dugoroč. kreditima	-	[43]
Ukupno	46.228	49.936

Odlukom Upravnog odbora poduzeća iz rujna 2001. godine, 50 % dospjelih nenaplaćenih potraživanja po dugoročnom kreditu danom poduzeću "Gaj" d.d., Slatina vrijednosno se treba uskladiti, a ostatak duga se treba reprogramirati do 08. siječnja 2002. uz kamate u visini eskontne stope Hrvatske narodne banke. "Gaj" d.d., Slatina treba u svrhu osiguranja dostaviti vlastite instrumente osiguranja plaćana, te garanciju poslovne banke. Na ovu odluku, da bi bila valjana, Vlada Republike treba dati svoju suglasnost.

13. Materijalna imovina

	Nabavna vrijednost	Ispravak vrijednosti	Sadašnja vrijednost
Zemljište	75.576	-	75.576
Šume	21.276.439	-	21.276.439
Građevinski objekti	1.898.035	[1.239.031]	659.004
Postrojenja i oprema, alat, inventar, namještaj i transportna sredstva	309.714	[217.637]	92.077
Stanovi i stambene zgrade	41.577	[10.468]	31.109
Materijalna imovina u pripremi	34.868	-	34.868
Ostala materijalna imovina	26.510	[7.993]	18.517
Stanje 31. prosinca 1999. godine	23.662.719	[1.475.129]	22.187.590

Zemljište	75.541	-	75.541
Šume	21.512.161	-	21.512.161
Građevinski objekti	1.942.388	[1.263.566]	678.822
Postrojenja i oprema, alat, inventar, namještaj i transportna sredstva	375.346	[235.204]	140.142
Stanovi i stambene zgrade	42.230	[11.223]	31.007
Materijalna imovina u pripremi	21.058	-	21.058
Ostala materijalna imovina	26.702	[3.222]	23.480
Stanje 31. prosinca 2000. godine	23.995.426	[1.513.215]	22.482.211

14. Obveze prema dobavljačima

	2000.	1999.
Dobavljači u zemlji	159.013	124.968
Dobavljači u inozemstvu	1.084	20
Obveze za nefakturiranu robu i usluge	4.308	1.155
Obveze prema povezanim društvima	18.193	14.430
Ukupno	182.598	140.573

15. Ostale kratkoročne obveze

	2000.	1999.
Obveze za primljene predujmove	7.421	6.756
Obveze iz zajedničkog poslovanja	-	1.810
Obveze - gubitak iznad kapitala podružnice [Bilješka 12.1]	1.944	1.263
Obveze za sredstva JBRŠ	-	2.968
Obveze za PDV, doprinose na bruto plaće, šumski doprinos i sl.	24.482	32.779
Obveze prema državnom proračunu	34.084	27.834
Obveze prema zaposlenima	8.857	3.683
Obveze za bruto plaće	43.081	42.042
Obveze za prodane stanove	-	16.808
Obveze za kratkoročne pozajmice sredstava JBRŠ, PBRŠ i OKFŠ	150.050	126.867
Ostale kratkoročne obveze	33.324	7.855
Ukupno	303.243	270.665

16. Obveze po kratkoročnim kreditima

	Kamata	2000.	1999.
Privredna banka d.d., Zagreb			
- glavnica		27.000	25.000
- kamate	9,5 %	-	109
Slavonska banka d.d., Osijek		-	
- glavnica		-	7.000
- kamate	11 %	-	21
Karlovačka banka d.d., Karlovac	18 %	-	2.000
Riječka banka d.d., Rijeka - okvirni kredit po žiro računu [Bilješka 7.]		16.311	6.783
Croatia osiguranje d.d., Zagreb - glavnica		448	-
Ostalo		671	75
Ukupno		44.430	40.988
Tekuće dospjeće dugoročnih kredita		13.845	7.454
Ukupno		58.275	48.442

Privredna banka odobrila je kredit u kunskoj protuvrijednosti od DEM 6.390.000,00 sa redovnom kamatom od 12 % godišnje, rokom korištenja najkasnije do 01. prosinca 2000. godine i rokom vraćanja najkasnije do 15. prosinca 2000. godine. U 2000. godini Anexom ugovora iznos kredita se povećava na DEM 10.320.000,00 sa godišnjom kamatnom stopom od 9,75 %, rokom korištenja do 20. kolovoza 2001. godine, te krajnjim rokom vraćanja kredita do 05. rujna 2001. godine. Do dana Balance kredit je iskorišten u iznosu od DEM 7.013.704,01. Banka je svoje potraživanje osigurala sa 10 bianco potpisanih vlastitih mjenica.

17. Odgođeno plaćanje troškova i prihodi budućih razdoblja

Na računu odgođeno plaćanje troškova i prihodi budućih razdoblja evidentiraju se poslovne transakcije, najvećim dijelom troškovi vodoprivredne naknade, za koje dobavljači nisu ispostavili račune.

18. Obveze po dugoročnim kreditima

	2000.	1999.
IBRD 4119 HR	10.593	2.095
Adria Bank AG	18.266	18.282
Karntner Landes und Hypothekenbank AG	24.043	25.412
Privredna banka d.d., Zagreb	9.714	1.784
Jonsered Cranes AB, Švedska	-	732
London klub	1.644	1.729
Paris klub	382	418
Hypo-Leasing, GmbH, Klagenfurt	9.649	-
Raiffeisen leasing d.o.o., Zagreb	15.588	-
Ostalo	203	203
	90.082	50.655
Tekuće dospjeće	[13.845]	[7.454]
Ukupno	76.237	43.201

IBRD je 31. siječnja 1997. godine sklopila Ugovor o kreditu sa Republikom Hrvatskom na ukupni iznos od USD 42.000.000,00. "Poduzeće" je 16. srpnja 1997. godine sa Ministarstvom financija sklopilo Pomoćni ugovor, a u kojem je navedeno da se na "Poduzeće" odnosi kredit u iznosu USD 7.500.000,00. Do dana Balance "Poduzeće" je iskoristilo kredit u iznosu od USD 1.298.890,19, što po srednjem tečaju HNB-a na dan 31. prosinca 2000. iznosi 10.593. Adria Bank AG je krajem 1999. godine odobrila kredit u iznosu od ATS 32.760.000,00. Kredit je odobren uz grace period od 1 godine, kamatu od 7% godišnje i sa rokom vraćanja od 4,5 godina. Do dana Balance "Poduzeće" je iskoristilo cjelokupan iznos kredita. Banka je svoje potraživanje osigurala garancijom Privredne banke d.d., Zagreb.

Kärntner Landes und Hypothekenbank AG je kredit odobrila u iznosu od DEM 7.002.450,00. Kredit je odobren uz kamatu od 6 % godišnje i sa rokom vraćanja do 01. travnja 2005. godine. Do dana Bilance "Poduzeće" je iskoristilo cjelokupan iznos kredit. Banka je svoje potraživanje osigurala garancijom Privredne banke d.d., Zagreb.

Privredna banka d.d., Zagreb je kredit odobrila u iznosu od DEM 3.030.000,00. Kredit je odobren uz kamatu od 3,5 % godišnje i sa rokom vraćanja od 5 godina. Do dana Bilance "Poduzeće" je iskoristilo cjelokupan iznos kredita. Banka je svoje potraživanje osigurala sa 10 blanco vlastitih mjenica. Hypo-Leasing, Klagenfurt sklopio je ugovor o financijskom leasingu sa "Poduzećem" za najam 50 komada Steyr traktora ukupne vrijednosti 44.012.100 ATS [od čega glavnica iznosi 37.356.004 ATS, a kamate 6.656.096 ATS] Rok trajanja je 60 mjeseci [odnosno 5 godina] počevši od 1.10.2000. godine. Raiffeisen leasing d.o.o., Zagreb sklopio je ugovore o financijskom leasingu direktno sa Upravama šuma. Predmet najma su slijedeća vozila: VW transporter kombi i VW transporter dupla kabina. Najam je započeo u 2000. godini, a rok trajanja najma je 60 mjeseci [odnosno 5 godina]. Banka je svoje potraživanje osigurala mjenicama najmoprimca.

19. Kapital

Kapital predstavlja vlastite trajne izvore sredstava za poslovanje "Poduzeća" i iskazan je po financijskom konceptu.

Zbog specifične djelatnosti [vidi Bilješku 1.] "Poduzeće" nije registrirano sukladno Zakonu o trgovačkim društvima, već posluje temeljem posebnog zakona [Zakon o šumama].

20. Revalorizacijske pričuve

Revalorizacijske pričuve odnose se na efekte proizišle iz procjene vrijednosti materijalne imovine.

21. Realizacija

	2000.	1999.
Prodaja proizvoda i usluga na hrvatskom tržištu	1.075.787	964.759
Prodaja proizvoda i usluga na inozemnom tržištu	103.760	97.215
Prihodi od poslovanja unutar poduzeća	15.381	-
Ostala realizacija	7.464	5.157
Ukupno	1.202.392	1.067.131

22. Troškovi redovnog poslovanja

	2000.	1999.
Smanjenje / povećanje vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda	8.205	13.797
Troškovi sirovina i materijala	60.094	42.437
Energija	47.362	24.938
Utrošeni rezervni dijelovi	26.103	17.715
Otpis sitnog inventara	13.863	10.119
Troškovi prijevoza	79.690	133.174
Troškovi dorade proizvoda	144.632	44.169
Održavanje	51.866	51.598
Komunalne i druge usluge	13.236	35.077
Amortizacija	51.930	60.460
Naknade troškova zaposlenih	104.306	133.399
Neproizvodne usluge	14.623	14.913
Premije osiguranja	7.566	6.104
Porezi i doprinosi koji ne ovise o rezultatu	31.328	30.039
Bruto plaće i naknade	570.223	463.577
Doprinosi na plaće	112.800	101.553
Razno	49.020	20.079
Ukupno	1.386.847	1.203.148

23. Rezultati poslovanja podružnica

	2000.	1999.
"Ribnjačarstvo", Lipovljani	[488]	[32]
"Drvena galanterija", Vrbovsko	[393]	[793]
"Ambalaža", Lanišće	[680]	[1.768]
"Prijevoz, mehanizacija i graditeljstvo", Bjelovar	[932]	[302]
"Mehanizacija i prijevoz", Đurđevac	691	[138]
"Prijevoz i mehanizacija" Kutina	[1.032]	[480]
"Transport i mehanizacija Karlovac", Vojnić	[823]	[1.998]
"Kamenolomi", Krašić	11	162
"Mehanizacija, graditeljstvo i prijevoz", Ogulin	[4.077]	[2.323]
"Mehanizacija, graditeljstvo i prijevoz Delnice", Lučice	[230]	[2.782]
"Graditeljstvo, mehanizacija i prijevoz", Senj	[2.035]	[2.307]
"Fazanerija Peski", Đurđevac	42	34
"Sumatrans", Vinkovci	[920]	22
"Sumatrans", Osijek	2	40
"Sumatrans", Našice	[1.629]	[732]
"Transport, mehanizacija i graditeljstvo", Požega	[1.546]	[1.077]
"Mehanizacija, transport i građevinarstvo", N. Gradiška	[736]	[1.818]
"Lovački dom", Delnice	[407]	[546]
Ukupno	[15.182]	[16.838]

24. Prihodi od dotacija

	2000.	1999.
Prihodi od sufinanciranja radova biološke reprodukcije šuma	-	3.836
Ostalo	413	29
Ukupno	413	3.865

"Poduzeće" je 17. rujna 1998. godine sklopilo sa Vladom Republike Hrvatske Ugovor o sufinanciranju provedbe radova biološke reprodukcije šuma na području Uprave šuma Split. Navedenim Ugovorom se "Poduzeće" obvezuje na zapošljavanje oko 2000 zaposlenika na određeno vrijeme [6 mjeseci] na poslovima biološke reprodukcije šuma, dok se Vlada obvezuje na isplatu 50 % iznosa isplacenih plaća i drugih troškova tim zaposlenicima.

25. Broj i struktura zaposlenih

	2000.	1999.
Struktura		
Dr. sci.	3	3
Mr. sci.	55	50
VSS	1.288	1.200
VŠS	181	160
Srednja stručna sprema [KV, VKV, SSS - III, IV, V]	4.563	3.771
Niža stručna sprema [NK, PK, NSS - I, II]	3.818	3.634
Ukupno	9.908	8.818

Izdavač

Hrvatske šume,

javno poduzeće za gospodarenje šumama i šumskim zemljištima u Republici Hrvatskoj

Za izdavača

Željko Ledinski, dipl. ing. šum.

Urednici

Đurđica Kunstić, dipl. oec.

mr. sc. Josip Dundović

Tehnički suradnici

Dario Kauzlaric

Mirjana Pilija

Lektor

dr. sc. Branka Tafra

Dizajn

Zrinka B. Penava, Studio Dogan

Fotografija

Dag Oršić

Priprema za tisak

Kaligraf d.o.o., Zagreb

Tisak

A.G. Matoš

Zagreb, 2002.

Naklada

700 primjeraka

